

Programma's

Inhoud

0. Sociale voorzieningen.....	1
1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid	6
2. Onderwijs	15
3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	18
4. Milieu.....	37
5. Veiligheid	49
6. Verkeer en vervoer	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
7. Cultuur, sport en recreatie	62
8. Economische structuur	68
9. Bestuur en organisatie.....	75
10. Algemene baten en lasten.....	79
11. Overheadkosten	80

0. Sociale voorzieningen

De activiteiten die vallen onder dit programma hebben als doel het volgende maatschappelijke effect te realiseren: **“Inwoners kunnen in hun levensbehoefte voorzien.”**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
INKOMEN		
Indicator	Realisatie	Norm
1. Netto arbeidsparticipatie <i>(verplicht)</i> % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2023 Eersel: 75,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 73,7%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 74,6% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 72,9%	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 73,5% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 71,6%	
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
<ul style="list-style-type: none"> De inzet van KempenPlus is om iedereen die (financiële) ondersteuning nodig heeft, zo snel mogelijk weer in het eigen inkomen uit arbeid te laten voorzien. Daarbij wordt ingestoken op werk in een regulier dienstverband. Als dat niet haalbaar is, wordt er gekeken naar mogelijkheden tot gesubsidieerde arbeid op de reguliere arbeidsmarkt. Waar nodig kunnen cliënten met Loonkostensubsidie (LKS) tijdelijk structureel aan de slag binnen de afdeling Bedrijven binnen KempenPlus. KempenPlus beperkt de instroom zoveel mogelijk door voor aanvang van de uitkering, cliënten waarvoor dat passend is, direct te bemiddelen naar werk. Zo lang dat niet mogelijk is, verstrekt de afdeling Ontwikkelen & Inkomensondersteuning van KempenPlus uitkeringen conform de wettelijke kaders en binnen de gestelde termijnen. KempenPlus bepaalt voor elke cliënt een passende aanpak: cliënten zijn aan het werk, werken aan werk, participeren, werken aan participatie of hebben een zorgtraject. Door middel van het TalentPlus-programma en andere vormen van diagnose wordt de afstand van de cliënt tot arbeid in beeld gebracht en worden trajecten ingezet om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Realisatie van (Rijks)taakstelling Beschut werk, voor zover er voldoende kandidaten zijn. Iedere cliënt, met een taalbelemmering die geen inburgeringslessen krijgt, volgt een taal cursus om de re-integratiekansen richting uitstroom te bevorderen. 		
Indicator	Realisatie	Norm

2. Werkloze jongeren <i>(verplicht)</i> % 16 t/m 22-jarigen	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: niet bekend Gemeenten tot 25.000: 1%	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- KempenPlus biedt ondersteuning aan jongeren van 16 of 17 jaar met een leerplicht of kwalificatieplicht en jongeren van 18 tot 27 die hulp nodig hebben voor het volgen van een leerwerktraject.
- KempenPlus kan door middel van training en diagnose in een korte tijd termijn uitkeringsgerechtigden aan het werk helpen of hun (on)mogelijkheden in kaart brengen.
- KempenPlus zet een breed scala aan re-integratie instrumenten in voor werkloze jongeren en biedt specifieke trainingen aan op basis van nut en noodzaak.
- Jongeren krijgen ondersteuning en begeleiding en worden als ze daarvoor in aanmerking komen gewezen op de Individuele studietoelage.
- KempenPlus werkt samen met de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening en zorgt voor een goede overdracht van de cliënten van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+).

Indicator	Realisatie	Norm
3. Personen met een bijstandsuitkering <i>(verplicht)</i> Aantal per 10.000 inwoners	2023 Eersel: 91,5 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 173,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 98,8 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 179,7	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 118,9 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 215,6	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Inwoners die niet zelf in een inkomen ter hoogte van het wettelijk sociaal minimum kunnen voorzien, ontvangen van KempenPlus een uitkering conform de wettelijke kaders en binnen de gestelde termijnen.

Indicator	Realisatie	Norm
4. Aantal personen met een lopend re-integratietraject per 10.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: 178,1 Gemeenten tot 25.000: 146,7	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 129,9 Gemeenten tot 25.000: 142,1	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 98,3 Gemeenten tot 25.000 inwoners: 142,6	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Kempenplus stelt een persoonlijk ontwikkelplan voor de cliënt op om ervoor te zorgen dat de cliënt naar vermogen kan participeren.
- Re-integratietrajecten worden op basis van nut en noodzaak ingezet. Trajecten zijn niet het doel op zich, maar worden ingezet als middel om participatie/arbeidsinschakeling te realiseren.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

KempenPlus

KempenPlus zet zich in om mensen in kwetsbare posities op de arbeidsmarkt te ontwikkelen naar en in betaald werk en daarmee bij te dragen aan hun (financiële) zelfredzaamheid. Doel van de ondersteuning is het laten ontdekken van talenten en kwaliteiten, het zich laten ontwikkelen en de stap naar werk te realiseren. Het gaat daarbij ook over bijdragen aan de maatschappij en van betekenis zijn. Waar nodig kunnen cliënten met Loonkostensubsidie (LKS) tijdelijk of structureel aan de slag binnen de afdeling Bedrijven binnen KempenPlus. Inwoners die niet zelfstandig kunnen beschikken over het inkomen op het niveau van het wettelijk sociaal minimum ontvangen van KempenPlus een uitkering.

Energiekosten

Ook in 2023 bleven de energieprijzen ongekend hoog. Landelijk is er voor heel 2023 een prijsplafond afgesproken voor de kosten van gas en elektriciteit. Daarnaast is begin 2023 het Landelijk Noodfonds van start gegaan. Inwoners die meer dan een bepaald percentage van hun inkomen kwijt waren aan energiekosten, konden een beroep doen op dit Landelijk Noodfonds. In de Kempengemeenten kenden we aanvullend de bijzondere bijstand voor energiekosten. Inwoners met een laag inkomen die ondanks de landelijke maatregelen hun energierekening niet konden voldoen, kwamen in aanmerking voor financiële ondersteuning. Daar bovenop kenden we in Eersel nog de Vangnetregeling Energiekosten. Dit Vangnet bleek in de praktijk echter niet nodig, dus is niet ingezet.

Begin oktober 2023 is het wetsvoorstel Eenmalige Energietoeslag 2023 aangenomen, waardoor ook in 2023 aan inwoners met een laag inkomen een Energietoeslag van € 1.300,- kon worden verstrekt. De afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van de GRSK heeft van de inwoners die de Energietoeslag 2022 hadden ontvangen, het inkomen getoetst. Dat hebben zij gedaan door een uitvraag te doen bij het Inlichtingen Bureau. De Energietoeslag is vervolgens ambtshalve uitgekeerd als het inkomen nog steeds onder de inkomensgrens lag. Inwoners hoefden hier niets voor te doen. Inwoners die nog geen Energietoeslag 2023 hebben ontvangen en wel denken recht te hebben, kunnen nog tot 1 juli 2024 een aanvraag indienen.

Inwoners met een migratieachtergrond

Inburgering statushouders

De focus van onze inburgeringstaken en -aanpak was in 2023 gericht op doorvertaling van de landelijke beleidsdoelen naar lokale uitvoeringsprocessen. Beleidsdoelen zijn: tijdige start van de inburgering, snelheid, maatwerk, dualiteit en kwaliteit van het inburgeringsaanbod:

- **Snelle start:** statushouders hebben we zo vroeg mogelijk begeleid naar inburgeringvoorzieningen tijdens AZC periode. Gemeente Eersel heeft hiervoor intensief samengewerkt met de tussenvoorziening in Veldhoven.
- **Maatwerk:** de ambities, talenten en ook de beperking van statushouders hebben we in beeld gebracht en vertaald naar kansrijke en haalbare inburgeringstrajecten. De trajecten die in gang zijn gezet (51) lopen geen vertraging op en verwacht wordt dat we hiermee ook kunnen voldoen aan de **snelheid** en afronding van trajecten binnen de gestelde inburgeringstermijn.
- **Dualiteit:** In onze aanpak zetten we in op een combinatie van werken en leren gedurende de inburgeringstermijn. In een vroeg stadium (tijdens AZC periode) hebben we geïnvesteerd om inburgeraars, die de gemeente Eersel als toekomstige huisvestingsgemeente heeft, aan het werk te krijgen. United Works (landelijk uitzendbureau) is erin geslaagd om inburgeraars een baan aan te bieden. Gemeente Eersel heeft hierin gesprekken gevoerd en maatwerk geboden om het inburgeringsonderwijs dusdanig op maat te faciliteren zodat werk fulltime mogelijk is. Voor inburgeraars met een uitkering zijn met Kempenplus afspraken gemaakt dat in het geval dat uitstroom naar werk niet mogelijk is, de inburgeraar op zijn minst een actieve dagbesteding heeft.
- Op gebied van **kwaliteit van het inburgeringsaanbod** werken we samen met de Kempengemeenten aan passend en kwalitatief onderwijs door structureel met taalscholen de voortgang te bewaken en belemmerende factoren voor inburgeringsonderwijs weg te halen. Hierbij kan gedacht aan problemen rondom kinderopvang.

Maatschappelijke activering, -vorming en -zelfredzaamheid

Samen met de vluchtelingenwerkgroep Eersel, taalcoaches, de bibliotheek en andere partijen is gewerkt aan het maatschappelijke groeiproces van de statushouders. Dit laatste vormt een belangrijk aanvullend geheel op onze wettelijke taken en het verplichte deel van de inburgering. Met de vluchtelingenwerkgroep Eersel is onder andere gewerkt aan financiële zelfredzaamheid middels een wekelijks coachingssprekkuur. Er is gekozen voor maatschappelijke begeleiding en activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en aanvulling van de PIP doelen. Tijdens de contactmomenten met inburgeraars is gestuurd op kansrijke taal- en werk netwerken. Er is gedurende één week het participatieverklaringstraject georganiseerd gericht op maatschappelijke betrokkenheid en participatie.

Er zijn bijeenkomsten en extra taalhelp door de taalcoaches georganiseerd gericht op inburgering van de zelfredzaamheidsroute kandidaten. Gemeente Eersel en de vluchtelingenwerkgroep hebben intermediairs en interculturele coachen ingezet als onderdeel van de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Deze coachen zijn ervaringsdeskundigen die ingezet worden als verbinders en bruggenbouwers, maar vooral ook als rolmodel voor nieuwe inburgeraars

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Werk (uitvoering van het re-integratiebeleid);
2. Inkomen (uitkeringen in het kader van de Participatiewet, minimabeleid/ bijzondere bijstand en schuldhulpverlening);
3. Inwoners met migratieachtergrond

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Sociale voorzieningen				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Werk	85.573	121.573	120.037	1.536
Inkomen	2.696.110	3.114.766	3.481.731	-366.965
Inwoners met migratieachtergrond	83.597	329.597	280.423	49.174
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.865.280	3.565.936	3.882.191	-316.255
BATEN				
Werk	5.381	5.381	1.626	-3.755
Inkomen	2.239.500	2.736.786	2.787.387	50.601
Inwoners met migratieachtergrond	0	33.000	153.599	120.599
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.244.881	2.775.167	2.942.612	167.445

Programma: Sociale voorzieningen				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.865.280	3.565.936	3.882.191	-316.255
Kapitaallasten	0	0	0	0
Apparaatskosten	3.966.707	5.093.907	5.127.422	-33.515
Totaal lasten	6.831.987	8.659.843	9.009.613	-349.770
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.244.881	2.775.167	2.942.612	167.445
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	0	0
Totaal baten	2.244.881	2.775.167	2.942.612	167.445
Saldo programma	4.587.106	5.884.676	6.067.001	-182.325

Productgroep werk

Geen afwijkingen

Productgroep inkomen

BBZ (voordeel van € 15.000,-)

De geraamde uitkeringslasten vallen € 15.176 lager uit dan geraamd. Dit verschil wordt veroorzaakt door hogere uitgave op loonkostensubsidie, Bbz-uitkering startende zelfstandigen en uitkeringen IOAZ enerzijds en lagere uitgaven op bijstandsuitkeringen, hogere inkomsten uit verhaal en herwaardering verhaalsvorderingen anderzijds.

Bijzondere bijstand (nadeel van € 350.000,-)

Voor de reguliere bijzondere bijstand was € 337.000,- begroot. Eind 2022 werd bekend dat er opnieuw een eenmalige energietoeslag zou komen. In de eerste bestuursrapportage is hiervoor € 269.000,- bijgeraamd,

conform de ontvangen rijksmiddelen op dat moment. In oktober 2023 is de Wet eenmalige energietoeslag 2023 in werking getreden en in december 2023 is aan alle inwoners van wie het inkomen bij ons bekend was ambtshalve een eenmalige energietoeslag verstrekt. De totale uitgaven bijzondere bijstand (de reguliere bijzondere bijstand en eenmalige energietoeslag) bedroegen daardoor in 2023 € 956.384,-. In deze productgroep per saldo een nadeel van € 350.000,- ten opzichte van de begroting. Bij de decembercirculaire 2023 is voor de Eenmalige energietoeslag 2023 nogmaals € 521.000 ontvangen. Hierdoor resteert € 170.616,-. Inwoners kunnen echter nog tot 1 juli 2024 een aanvraag indienen voor de Eenmalige energietoeslag 2023,-. Voorgesteld wordt van het restantbedrag € 75.000,- hiervoor te reserveren.

Vangnetregeling energiekosten huishouden (per saldo geen voordeel)

Bij de begrotingsbehandeling 2023-2026 is het amendement Energiearmoede aangenomen. Daarmee is een exploitatiebudget van € 1.000.000,- beschikbaar gesteld om enerzijds ondersteuning te bieden aan verenigingen, stichtingen en andere maatschappelijke instellingen. Anderzijds om ook inwoners met een inkomen boven 120% van het wettelijk sociaal minimum te ondersteunen via bijzondere bijstand en te onderzoeken of er mogelijk andere lokale maatregelen zijn om inwoners extra te ondersteunen. Een deel van het budget is ingezet voor verenigingen, stichtingen en andere maatschappelijke instellingen. Voor inwoners resteerde € 218.000,-.

Bijzondere bijstand voor energiekosten was al mogelijk gemaakt voor alle inwoners. Daarbij geldt hoe hoger het inkomen, hoe meer een inwoner geacht werd zelf bij te dragen. De kosten voor bijzondere bijstand zijn voldaan uit het budget bijzondere bijstand en niet uit de extra middelen. Doordat er begin 2023 nog veel onduidelijkheid was over de beweging van de energieprijzen, landelijke en lokale regelingen, is in Eersel de Vangnetregeling Energiekosten voor huishoudens van kracht geworden om alle inwoners die in financiële problemen kwamen door hoge energiekosten te ondersteunen. Door de daling van de energieprijzen, prijsplafond, Landelijk Noodfonds, bijzondere bijstand en energietoeslag is van deze regeling geen gebruik gemaakt. Hierdoor resteert € 218.000,-. Tegenover het voordeel op de uitgaven van staat een nadeel op de inkomsten voor hetzelfde bedrag. Per saldo is dit dan ook geen voordeel in de jaarrekening. In programma 1.

Productgroep inwoners met een migratieachtergrond

SPUK Statushouders (voordeel van € 74.000,-)

Kosten voor SPUK statushouders zijn vorig jaar lager uitgevallen omdat we in 2023 minder statushouders hebben gehuisvest die een beroep hebben gedaan op deze middelen. Kosten die vanuit de SPUK middelen betaald worden zijn o.a. de kosten voor de leerroutes inburgering.

Integratie statushouders (voordeel van € 62.000,-)

Dit voordeel heeft te maken met dat gemeente Eersel taken inburgering in eigen beheer heeft. We hebben geen extra personele inzet en uren op deze post aangezien regietaken inburgeringstrajecten uitgevoerd worden door de regiehouder in dienst van de gemeente.

Leefgeld vluchtelingen (voordeel van € 34.000,-)

De werkelijke uitgaven vallen € 33.572,- lager uit dan geraamd. Door wijziging van de leefgeldregeling ontvangen de overige gezinsleden geen leefgeld meer als de ouder werkt en is de hoogte van de bedragen afhankelijk van de leeftijd van de vluchteling en grootte van het gezin. Hierdoor zijn de lasten lager dan begroot.

Overige verschillen (voordeel van € 16.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

1. Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een samenleving waarin inwoners zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, leven en aan deel kunnen nemen, wat hen in staat stelt zichzelf te ontplooiën in goede gezondheid”**.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
JEUGD		
Indicator	Realisatie	Norm
Percentage 12 tot en met 21 jarigen met delict voor de rechter <i>(verplicht)</i> % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 1%	Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met politie; • Vroege signalering in het voorliggende veld (preventie); • Monitoring van de aanmeldingen Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) via de verschillende aandachtsgebieden. 		
Indicator	Realisatie	Norm
Percentage kinderen in uitkeringsgezinnen <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 3%	Norm gerealiseerd?
	2020 Eersel: 3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 4%	
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
We kunnen niet altijd voorkomen dat kinderen opgroeien in een uitkeringsgezin. Wél kunnen we deze kinderen zo optimaal mogelijk ondersteunen. Dat doen we door in samenwerking met stichting Leergeld Eindhoven en de Kempen een kindpakket aan te bieden. Dit pakket maakt het mogelijk dat ook deze kinderen mee kunnen doen op de terreinen sport, cultuur en welzijn. Daarnaast betaalt stichting Leergeld voor kinderen de abonnementskosten van de kledingbank waardoor ook deze kinderen regelmatig iets nieuws kunnen dragen.		
Indicator	Realisatie	Norm
Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp <i>(verplicht)</i>	2023 Eerste halfjaar 2023 (voorlopig): Eersel: 8,3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 10,1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 9,6% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 12,1%	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 12,3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: 12,2%	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Verminderen aantal specialistische jeugdhulptrajecten in aantal en in duur;
- Preventief werk CJG+: gratis online trainingen gericht op het versterken van opvoedvaardigheden van ouders, preventief spreekuur en trainingen en online spreekuren rondom het thema kind en scheiding, preventieve telefonische spreekuren vanuit team Toegang.
- Samen met het gezin een plan opstellen waardoor gezinnen zelf problemen kunnen oplossen.
- Inzetten 'Samen' Doen op alle PO en VO-scholen in de Kempen; dit houdt in dat aan iedere school in Eersel een Jeugd- en gezinswerker gekoppeld is die school, ouders en jeugdigen kunnen ondersteunen bij (lichte) opvoedvragen. Daarmee wordt in een aantal gevallen voorkomen dat duurdere trajecten moeten worden ingezet.

Indicator	Realisatie	Norm
Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: 0,4% Nederland: 1% Gemeenten tot 25.000 inwoners: niet bekend	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 0,4% Nederland: 1,2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: niet bekend	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel 0,8% Nederland 1,2% Gemeenten tot 25.000 inwoners: niet bekend	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Tandems vormen met Gecertificeerde Instellingen (GI) door vroegtijdige consultering van Bureau Jeugdzorg en William Schrikker Groep (WSG) en zo nodig de Raad voor de Kinderbescherming (contractueel vastgelegd);
- Inzet van een adviserend expertteam dat op afroep beschikbaar is;
- Inzet Civiel trajectberaad;
- Inzet initiatieven van Transformatiefonds.

Indicator	Realisatie	Norm
Percentage jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering <i>(verplicht)</i>	2023 Eerste halfjaar 2023 (voorlopig): Eersel: Gegevens (nog) niet beschikbaar Nederland: 0,3% Gemeenten tot 25.000 inwoners: Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Gegevens niet beschikbaar	Norm gerealiseerd?
	2020 Eersel: 0% Gemeenten <25.000 inwoners: Gegevens niet beschikbaar	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Samenwerking met jeugdreclassering, Veilig Thuis en politie en scholen.

WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING (WMO)		
Indicator	Realisatie	Norm
Aantal cliënten met maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: Geen norm
	2022: Eersel: 690 Gemeenten <25.000 inwoners: Gegevens niet beschikbaar	Norm gerealiseerd?
	2021: Eersel: 700 Gemeenten <25.000 inwoners: 641	
Wat hebben we daarvoor gedaan? <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de Verordening Wmo 2019. • De gemeentelijke aandacht richt zich met name op: <ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning mantelzorgers; - Maatwerkvoorzieningen Wmo; - Dementie; - Ketenzorg; - Versterking voorliggende voorzieningen; - Inclusief beleid. 		

VRIJWILLIGERS		
Indicator	Realisatie	Norm
Het percentage inwoners dat zich heeft ingezet voor anderen en/ of maatschappelijke doelen via vrijwilligerswerk (burgerpeiling waarstaatjegemeente) <i>(eigen indicator)</i>	2023 De laatst bekende cijfers zijn uit 2022 (onderzoek Waarstaatjegemeente)	Norm: > het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 47% Gemeenten <25.000 inwoners: 42%	Norm gerealiseerd?
	2020 Eersel: 44% Gemeenten <25.000 inwoners: 42%	
Wat hebben we daarvoor gedaan? In 2023 is gestart met de uitvoering van het nieuwe beleid voor vrijwillige inzet, dat onderdeel uitmaakt van het in mei 2023 vastgestelde Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026. Eén van de belangrijke speerpunten daarin is het stimuleren van vrijwillige inzet.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Welzijnskader 2023 tot en met 2026

De gemeenteraad heeft op 23 mei 2023 het Welzijnsplan gemeente Eersel 2023 tot en met 2026 vastgesteld. Dit Welzijnsplan staat in het teken van maatschappelijke ontwikkelingen op het brede terrein van welzijn, waarbij we insteken op twee opgaven voor de komende jaren. Dit zijn:

1. Het, waar nodig, versterken en verbinden van de sociale basis én
2. Focus op kwetsbare inwoners met vangnetvoorzieningen. Deze opgaven vormen het kader waarbinnen de invulling op onderdelen plaatsvindt en nog gaat plaatsvinden.

In het Welzijnsplan is per beleidsterrein inzichtelijk gemaakt welke inzet hierop in de jaren 2023 tot en met 2026 wordt gepleegd.

Subsidieprogramma

Op 5 december 2023 heeft het college van B&W het Subsidieprogramma 2024 tot en met 2027 vastgesteld. In dit programma zijn 46 organisaties opgenomen waaraan voor de komende vier jaar subsidie is toegekend. Voor de toetsing van de subsidieverzoeken is het Welzijnsplan als onderlegger gebruikt.

Jeugdhulp

Meerjaren Beleidskader Jeugdhulp in De Kempen

De Jeugdwet legt de verantwoordelijkheid voor alle vormen van jeugdhulp en de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering bij de gemeenten. Hoe de Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden dit gezamenlijk uitvoeren, is vastgelegd in het Meerjarenbeleidskader Jeugdhulp in de Kempen (MJBK) 2020 - 2024. In september 2023 heeft de gemeenteraad besloten om het MJBK met twee jaar te verlengen (2024 en 2025). De visie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) is dat hulpverlening niet alleen zo dichtbij mogelijk bij de omgeving van jongeren wordt aangeboden, maar dat deze in samenhang is met de omgeving en zo effectief mogelijk. Jeugdhulp kan zowel via CJG+ als via de specialistische jeugdhulpaanbieders worden uitgevoerd.

Samenwerkingsverband Samen voor Jeugd

De inkoop voor wat betreft zorgaanbieders loopt via de inkooporganisatie van de gemeente Eindhoven, die namens de tien gemeenten (Kempengemeenten, Eindhoven, Cranendonck, Heeze-Leende, Valkenswaard, Best en Oirschot) deze taak uitvoert. De gemeenteraad heeft in augustus 2023 een Regiovisie jeugdhulp 2023 – 2026 vastgesteld, met als doel ervoor te zorgen dat we samen kwalitatief goede en betaalbare hulp blijven bieden die aansluit bij de behoeften van gezinnen.

Project Samen Doen

Samen Doen is erop gericht om de onderlinge samenwerking tussen jeugdhulp, onderwijs en kinderopvangorganisaties te bevorderen, waarbij door preventief signaleren van een behoefte aan ondersteuning en vroegtijdige inzet van ondersteuning de ontwikkelkansen van kinderen wordt vergroot. Inzet wordt vormgegeven door jeugd & gezinswerkers van het Lokale ondersteuningsteam daadwerkelijk op school te positioneren. Voor de gemeente Eersel is dit zowel voor de Kempenkind-, RBOB de Kempen-, als Veldvest scholen georganiseerd. Hiermee worden ondersteuningsvragen eerder gesignaleerd en kan er vrijwel direct een lichte vorm van ondersteuning op school/ eigen leefomgeving geboden worden zonder dat de jeugdige een cliënt van CJG+ wordt.

Wet maatschappelijke ondersteuning

Beschermd wonen

In het kader van de Wmo bieden gemeenten inwoners de voorziening 'beschermd wonen' aan. Het doel van beschermd wonen is om mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in de eigen omgeving te begeleiden en ondersteunen. Dat vraagt een basisniveau van voorzieningen, geschikte woningen, kennis en een goede samenwerking tussen gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraars. De inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van beschermd wonen als onderdeel van de Wmo ligt nu nog bij de centrumgemeenten.

Bedoeling was dat deze verantwoordelijkheid vanaf 2023 fasegewijs overgeheveld zou worden van de centrumgemeente naar alle gemeenten. Daarmee zouden per die datum ook de middelen gefaseerd naar alle gemeenten overgaan. De invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangende nieuwe verdeelmodel beschermd wonen worden door de staatssecretaris echter niet langer haalbaar geacht. Dit betekent dat de beoogde ingangsdatum van de doordecentralisatie Beschermd Wonen is uitgesteld tot 01-01-2025. Gelet op het verlopen proces van de vaststelling van de 'Regiovisie Doordecentralisatie Beschermd Wonen 2022-2026' wordt vastgehouden aan de ambities en uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de Regiovisie. Deze gaan uit van een ontwikkeling van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis.

Huishoudelijke hulp

Zorgaanbieders die huishoudelijke hulp bieden, hebben te maken met personele krapte. Dat heeft geleid tot spanning tussen vraag en aanbod, met als gevolg lange wachttijden voor cliënten die hulp nodig hebben. Bovendien is de vraag door het abonnementsstarief harder gestegen ten opzichte van de situatie waarin de eigen bijdrage voor cliënten nog inkomensafhankelijk was.

Gezondheid

Gezondheidsbeleid

Van april tot en met september 2023 is gewerkt aan het plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) 2024 – 2026. Inmiddels zijn de bijbehorende middelen voor 2023 - 2026 middels de brede SPUK toegekend aan onze gemeente. Het plan van aanpak vormt mede input voor de Nota Gezondheidsbeleid gemeente Eersel 2024 – 2026, dat in april 2024 aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Het plan van aanpak GALA en het vernieuwde gezondheidsbeleid vervangen het Kempisch Preventieakkoord waar in 2021 mee is gestart.

De volgende ambities staan in het nieuwe gezondheidsbeleid centraal:

1. stevige sociale basis en gezondheid toegankelijk voor iedereen;
2. bevorderen van gezonde start, leefstijl en leefomgeving;
3. vergroten mentaal welbevinden;
4. Bijdragen aan vitaal ouder worden.

SPUK GALA 2023

De middelen GALA/SPUK voor 2023 zijn in maart 2023 toegekend. Het budget is besteed aan lopende interventies en initiatieven. Ook is een aantal eenmalige initiatieven bekostigd met deze middelen, onder meer gehoorbescherming carnavalsverenigingen, activiteiten in het kader van preventie eenzaamheid, aanschaf VR-brillen dementie en aanschaf sport- en spelmateriaal jeugdcoach

Van het overgebleven budget mag 20% overgeheveld worden naar 2024. Het deel wat nog niet besteed is dient terugbetaald te worden aan het Rijk.

Vrijwilligers

We zien dat het aantal inwoners dat vrijwilligerswerk doet weer stijgt ten opzichte van de coronajaren. We zijn nog niet terug op het niveau van voor die tijd. Het herstel gaat wel sneller dan gemiddeld bij andere gemeenten tot 25.000 inwoners. Omdat de vraag naar vrijwillige inzet niet is gedaald, heeft Steunpunt Vrijwilligerswerk Eerselvoorelkaar inwoners ook in 2023 veel aandacht besteed aan het stimuleren en verlagen van de drempel voor vrijwillige inzet. We zien vanuit inwoners een groeiende vraag naar flexibel vrijwilligerswerk. Dit vergt een andere kijk op de organisatie van vrijwilligerswerk binnen vrijwilligersorganisaties. Het Steunpunt heeft in 2023 diverse organisaties van maatwerkadvies voorzien over dit thema en over dit thema gecommuniceerd in uiteenlopende media. We hechten grote waarde aan het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties bij hun verantwoordelijkheden voor het vinden, binden, ondersteunen en waarderen van hun vrijwilligers. In december 2023 hebben we samen met het Steunpunt extra ingezet op de waardering van vrijwilligers. We hebben een waarderingcampagne gevoerd in de periode rond de Landelijke dag van de Vrijwilliger, waarbij vrijwilligers in onze gemeente naast de al bekende digitale decemberkalender op Eerselvoorelkaar ook een cadeautje konden kiezen bij Visit Eersel.

De ondersteunende, makelende en stimulerende rol geldt ook voor individuele hulpvragers en –aanbieders. Het Steunpunt Vrijwilligerswerk en de door hun beheerde website Eerselvoorelkaar bleken ook in 2023 van grote waarde hierin. Daarnaast bood de gemeente in samenwerking met het Steunpunt Vrijwilligerswerk net als in voorgaande jaren voorzieningen als de collectieve vrijwilligersverzekering, subsidie voor scholing van vrijwilligers en ondersteuning van vrijwilligersorganisaties bij hun vrijwilligersbeleid.

De website Eerselvoorelkaar en de persoonlijke dienstverlening door het steunpunt werden door gebruikers van het platform in 2023 gewaardeerd met een 8 in het jaarlijkse landelijke onderzoek van partner NLvoorelkaar en de Erasmus Universiteit.

Gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker maken

Er bestaat de wens om het gebruik van gemeentelijke accommodaties voor verenigingen uit gemeente Eersel zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Uit onderzoek moet blijken op welke wijze het gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker gemaakt kan worden.

Op 4 juli 2023 heeft de gemeenteraad besloten om voor deze ambities het gemeentelijk accommodatiebeleid te actualiseren op de thema's "Aantrekkelijker maken van gemeentelijke accommodaties" en "Basis- en niet Basisvoorzieningen". Er zijn hiervoor bijeenkomsten gehouden met betrokken partijen zoals gebruikers, exploitanten en dorpsraden. In totaal zijn er zo'n 170 partijen uitgenodigd om in een zestal bijeenkomsten mee te denken over het gebruik van gemeentelijke accommodaties. De inbreng van deze bijeenkomsten is besproken tijdens een werkbijeenkomst met de gemeenteraad.

Hart van Steensel – transformatie kerkgebouw tot gemeenschapshuis

In 2023 is het voorlopige ontwerp verder uitgewerkt. Dit was noodzakelijk omdat er in de tussentijd al onderzoeken plaats hebben gevonden zoals bijvoorbeeld geluidswering, flora en fauna, archeologie en bodemonderzoek. Ook zijn er maatregelen getroffen om de aangetroffen vleermuizen tijdelijk elders te kunnen huisvesten en worden dit jaar de verblijfplaatsen van de vleermuizen onklaar gemaakt. Eind 2023 is gestart met de aanbestedingsprocedure en medio 2024 wordt een aannemer gecontracteerd. Met de gecontracteerde aannemer wordt het voorlopige ontwerp verder uitwerken naar een technisch ontwerp, om vervolgens te kunnen gaan starten met bouwen. Wij verwachten in 2024 jaar nog te starten met de bouw.

Subsidie Stichting Buurtboerderij Eersel 2022 en 2023

De Buurtboerderij heeft een recreatieve en educatieve functie en draagt bij aan de sociale cohesie in de wijk Kerkebogten. Deze voorziening heeft de afgelopen jaren circa 12.000 bezoekers per jaar mogen ontvangen en is voor iedereen gratis toegankelijk. Ook bezoekers uit speciale doelgroepen, woonachtig in de directe omgeving, hebben de weg hiernaar toe gevonden. De Buurtboerderij wordt volledig gerund door vrijwilligers. Na realisatie in 2017 is besloten om voor de periode 2018-2021 en 2022-2023 een instandhoudingssubsidie te verstekken. Gedurende deze twee perioden is gebleken dat het niet mogelijk is de buurtboerderij te exploiteren zonder gemeentelijke subsidie. Stichting Buurtboerderij Eersel is opgenomen in het subsidieprogramma 2024-2027.

Dorpsparticipatie

Onze samenwerking met de Dorpsraden zorgt ervoor dat we toegankelijk en nauw betrokken zijn bij onze inwoners. Actieve betrokkenheid komt tot uiting in het organiseren van dorpschouwen, waardoor we direct aanwezig zijn in de lokale leefomgeving. Het directe contact en de korte communicatielijnen worden positief gewaardeerd, en we blijven deze aanpak volgen. We blijven proactief meedenken en ondersteunen onze inwoners waar mogelijk.

In 2023 heeft de Rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar burgerinitiatieven in Eersel. Zij omarmt onze werkwijze, heeft positief gerapporteerd en heeft ons geadviseerd om het beleid, zoals dat is vormgegeven in het participatieprogramma "Dorpen Maken Het Verschil", voort te zetten. Via dit programma ondersteunen we initiatieven van inwoners of verenigingen die bijdragen aan de leefbaarheid. Het streven naar vergroting van sociale samenhang en het creëren van een aangename leefomgeving vinden we een gezamenlijke taak.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Vrijwilligers;
2. Voorzieningen jeugd en jongeren;
3. Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten;
4. Sociaal cultureel werk;
5. Volksgezondheid

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Vrijwilligers	18.650	18.650	16.795	1.855
Voorzien. jeugd en jongeren	2.552.106	2.621.422	3.274.818	-653.396
Oud., chron.zieken en gehand.	5.313.350	5.567.450	5.047.241	520.209
Sociaal cultureel werk	499.374	883.595	1.401.945	-518.350
Volksgezondheid	902.705	1.157.569	1.073.751	83.818
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	9.286.185	10.248.686	10.814.550	-565.864
BATEN				
Vrijwilligers	0	0	0	0
Voorzien. jeugd en jongeren	0	0	0	0
Oud., chron.zieken en gehand.	141.000	189.000	146.830	-42.170
Sociaal cultureel werk	93.585	477.806	998.036	520.230
Volksgezondheid	35.000	225.029	171.712	-53.317
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	269.585	891.835	1.316.578	424.743

Programma: Maatschappelijke dienstverlening en gezondheid				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	9.286.185	10.248.686	10.814.550	-565.864
Kapitaallasten	334.670	423.732	281.752	141.980
Apparaatskosten	2.753.953	3.239.300	3.146.191	93.109
Totaal lasten	12.374.808	13.911.718	14.242.492	-330.774
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	269.585	891.835	1.316.578	424.743
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	32.334	32.334
Totaal baten	269.585	891.835	1.348.911	457.076
Saldo programma	12.105.223	13.019.883	12.893.581	126.302

Productgroep Vrijwilligers

Geen significante afwijkingen.

Productgroep voorziening jeugd en Jongeren

Peuterspeelzaalwerk (voordeel van € 28.000,-)

Het grootste gedeelte van de kosten voor het peuterprogramma worden betaald uit de middelen Opheffen onderwijsachterstanden. Dit is een Specifieke Uitkering (SPUK) vanuit de Rijksoverheid die voorziet in kosten voor taalachterstanden, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie. Deze SPUK was dit jaar hoger dan begroot, waardoor we de eigen begrootte middelen slechts gedeeltelijk hebben hoeven aanspreken.

Jeugdhulp begeleiding en Jeugdhulp behandeling (nadeel van € 189.000,-)

De werkelijke uitgaven Jeugdhulp begeleiding vallen uiteindelijk € 115.200,- hoger uit, dan de op basis van de 1e en 2e bestuursrapportages bijgestelde begroting 2023, waarin rekening werd gehouden met een uitgavenpost van € 270.000,-. Dit geldt ook voor de uitgaven Jeugdhulp behandeling waarbij de uitgaven € 73.561,- hoger zijn dan het op basis van de 1e en 2e berap in de bijgestelde begroting 2023 opgenomen bedrag van € 1.050.000,-. Oorzaak is met name gelegen in het feit dat in 2023 het aantal cliënten is toegenomen. Daarnaast geldt dat sprake is van een langere behandelduur. Ook huisartsen hebben een substantieel aandeel in het aantal verwijzingen naar deze vormen van zorg, namelijk respectievelijk 30% en 50%.

Gezinsgericht (jeugdzorg met verblijf) en jeugdzorg met verblijf overig (nadeel van € 322.000,-)

De werkelijke uitgaven Jeugdhulp gezinsgericht (met name verblijf in gezinshuizen) vallen uiteindelijk € 18.856,- lager uit dan de op basis van de 1e berap bijgestelde begroting 2023, waarin rekening werd gehouden met een uitgavenpost van € 200.000,-. De werkelijke uitgaven Jeugdhulp met verblijf overig vallen uiteindelijk € 341.268,- hoger uit dan de op basis van de op basis van de 1e en 2e berap bijgestelde begroting 2023, waarin rekening werd gehouden met een uitgavenpost van € 300.000,-.

In beide vormen van zorg gaat het om verblijf (in gezinshuizen of een instelling) die hoge uitgaven met zich meebrengen. Een toename met één cliënt of een langere verblijfsduur betekent direct hoge uitgaven. In 2023 is gestart met een pilot waarbij vormen van kleinschalig verblijf worden ingezet. Deze pilot wordt, met name ook in relatie tot de uitgaven, kritisch gevolgd.

Jeugdzorg Crisis/Landelijk transitiearrangement(LTA)/GGZ met verblijf (nadeel van € 88.000,-)

De werkelijke uitgaven voor deze post vallen uiteindelijk € 87.533,- hoger uit dan de op basis van de 2e berap bijgestelde begroting 2023, waarin rekening is gehouden met een uitgavenpost van € 175.000,-. Ook hierbij gaat het om een dure vorm van zorg waarbij als deze dient te worden ingezet, de uitgaven per cliënt hoog zijn.

Gesloten plaatsing (nadeel van € 60.000,-)

De werkelijke uitgaven voor deze post vallen uiteindelijk € 60.465,- hoger uit dan op basis van de 2e berap bijgestelde begroting, waarin rekening is gehouden met een uitgavenpost van € 75.000,-. Ook voor deze vorm van justitiële jeugdzorg geldt dat deze vorm van zorg hoge uitgaven met zich mee brengt. Het aantal cliënten dat aangewezen is op deze zorg is zeer klein.

Jeugdzorg zonder verblijf (nadeel van € 39.000,-)

De werkelijke uitgaven voor deze post vallen uiteindelijk € 38.883,- hoger uit dan de oorspronkelijke begroting 2023. De inzet gebeurt in de vorm van budgetten die in de vorm van pgb's beschikbaar worden gesteld, waarbij de mate waarin deze worden verzilverd de hoogte van de uiteindelijke uitgaven bepalen.

Zorg aan jeugd met verblijf (voordeel van € 28.000,-)

De definitieve afrekening van MD omtrent de programmakosten jeugd 2022 is circa € 28.000, -- lager uitgevallen dan de voorlopige afrekening 2022 die we in boekjaar 2022 hebben verantwoord. Conform bestaand beleid verwerken we de definitieve afrekening van het huidige boekjaar in het daaropvolgende boekjaar mocht deze niet significant afwijken van de voorlopige afrekening.

Productgroep Ouderen, Chronisch zieken en gehandicapten

Cliëntondersteuning (voordeel van € 82.000,-)

Geraamde uitgaven betreffen onder meer inzet Dorpsondersteuners Vessem en Steensel en overige uitgaven pilot Visieplan Steensel (met name 500 uur voor projectleiding). De onderschrijving met een bedrag van € 82.287,- over 2023 wordt met name veroorzaakt doordat de Dorpsondersteuner Vessem per 1 april 2023 is gestopt en de vacature (in afwachting van het visieplan Vessem) tot op heden nog niet is ingevuld.

Tevens waren de geraamde uitgaven voor de 500 uur projectleiding pilot Steensel volledig geraamd op 2023, terwijl het project ook nog in 2024 doorloopt. De inzet van de projectleider en de daarmee gemoeide uitgaven waren in 2023 zeer gering. Het overgrote deel van de inzet en de uitgaven komt ten laste van 2024. Om die reden wordt het restantbudget € 31.716 projectleiding pilot Steensel overgeheveld naar 2024.

Zorggerelateerde welzijnsvoorzieningen (voordeel van € 49.000,-)

Bij de vaststelling van de jaarrekening over 2022 is een bedrag van € 49.000,- overgeheveld naar 2023 (zijnde de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang) met de bedoeling om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling te versterken. Het gaat hier met name om Veilig Thuis meldingen die door Lumens (maatschappelijk werk) worden opgepakt. In 2023 is intensief overleg gevoerd met Lumens om hierop aanvullende inzet te plegen. Afgesproken is, dat deze Veilig Thuis meldingen binnen het reeds gecontracteerde pakket met Lumens worden opgepakt. Om die reden kan het bedrag van € 49.000,- vrijvallen.

WMO huishoudelijke verzorging (in natura en pgb) (voordeel van € 86.000,-)

In de primitieve begroting was € 1.855.000,- geraamd. De werkelijke kosten zijn € 86.395,- lager dan geraamd. Dit voordeel heeft te maken met het feit dat aanbieders kampen met personeelstekorten en er een wachtlijst is voor het leveren van hulp bij het huishouden.

WMO begeleiding (in natura en pgb) (voordeel van € 402.000,-)

In de primitieve begroting was € 1.845.000,- geraamd. De werkelijke kosten zijn € 402.478,- lager dan geraamd. Dit heeft te maken met de nieuwe overeenkomst begeleiding, welke per 01-04-2022 is ingegaan. In de nieuwe overeenkomst is de bekostiging op basis van p*q, wat inhoudt dat er per uur gedeclareerd wordt, hierdoor verandert de indicering omdat er afspraken gemaakt worden over het maximaal aantal uren dat er geleverd mag worden in een bepaalde periode.

WMO dagbesteding (nadeel van € 45.000,-)

In de primitieve begroting was € 350.000,- geraamd. De werkelijke kosten zijn € 44.722,- hoger dan geraamd.

WMO woonvoorziening (nadeel van € 81.000,-)

In de primitieve begroting was € 135.000, -- aan uitgaven geraamd. De werkelijke uitgaven zijn € 80.795, -- hoger dan geraamd. Dit heeft te maken met een enkele grote woningaanpassing die hebben plaatsgevonden in 2023.

Productgroep Sociaal cultureel werk

Eenmalige en tussentijdse subsidiëring (per saldo geen voordeel)

Zie voor de toelichting programma 0 'vangnetregeling energiekosten huishoudens'.

Productgroep Volksgezondheid

Jeugdgezondheidszorg (voordeel van € 18.000,-)

De eerste begrotingswijziging GGD 2023 heeft geleid tot een ophoging van ruim € 75.000,-. Deze wijziging was bedoeld voor harmonisatie JGZ 0-4. De kosten die de GGD heeft gemaakt voor jeugdgezondheidszorg

vielen uiteindelijk lager uit dan begroot door GGD omdat van het aantal kinderen in 2022 is uitgegaan en een correctie heeft plaatsgevonden met het werkelijke aantal kinderen in 2023.

Lokaal gezondheidsbeleid (voordeel uitgaven van € 25.000,- en nadeel op inkomsten van € 25.000,-)

In maart 2023 hebben we de brede SPUK verbonden aan het plan van aanpak GALA toegekend gekregen. Hiervan hebben we een groot deel van de lopende initiatieven en kosten voor het lokale gezondheidsbeleid kunnen betalen. Vandaar dat we het gereserveerde bedrag vanuit onze gemeentelijke begroting van € 25.000,- niet hebben hoeven aan te spreken. Een deel van de kosten zou gedekt worden uit een reserve. Tegenover het voordeel op de uitgaven van € 25.000,- staat een nadeel op de inkomsten voor hetzelfde bedrag. Per saldo is dit dan ook geen voordeel in de jaarrekening.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan in dat jaar voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn in dat jaar budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (nadeel van € 10.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2021/2023	Transformatie kerkgebouw tot gemeenschapshuis Steensel	5.350.000	737.212	4.612.788	4.612.788
2	2022	Onderzoek luchtbehandeling installaties GSH (2022)	60.000	0	60.000	60.000
3	2019/2022	Andere kijk op dorpsraden	323.189	192.057	131.132	131.132
4	2020	Actieplan eikenprocessierups 2020-2022	285.000	207.786	77.214	0
		Totaal programma:	6.018.189	1.137.056	4.881.133	4.803.920

1. Transformatie kerkgebouw tot gemeenschapshuis Steensel

Het restantkrediet ad € 4.612.788 dient overgeheveld te worden naar 2024. Zie toelichting bij ontwikkelingen/speerpunten 2023.

2. Onderzoek luchtbehandeling instellen gemeenschapshuizen

Het restantkrediet ad € 60.000,- dient overgeheveld te worden naar 2024. De uitvoering van dit luchtbehandelingsonderzoek vindt t.z.t. plaats in afstemming op de uitkomsten van de lopende duurzaamheidsonderzoeken van Ontzorgloket Provincie in 2024.

3. Andere kijk op dorpsraden

Dit krediet is het budget om financieel bij te kunnen dragen vanuit het participatieprogramma "Dorpen Maken Het Verschil" aan burgerinitiatieven. Dit programma moedigt en ondersteunt onze inwoners aan om initiatieven en activiteiten te ontplooiën die de leefbaarheid en sociale betrokkenheid vergroten. Bij het vaststellen van de begroting voor 2022 heeft uw raad budget hiervoor beschikbaar gesteld, waardoor het participatieprogramma "Dorpen Maken Het Verschil" kan worden voortgezet tot en met het jaar 2025. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

4. Actieplan eikenprocessierups

De overlast van de eikenprocessierups is de laatste jaren weer enorm afgenomen. Zoveel zelfs dat we geen aanvullende maatregelen meer hoeven te treffen. Het krediet kan worden afgesloten in 2023.

2. Onderwijs

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Als gemeente de mogelijkheid scheppen om onderwijs te volgen in goede gebouwen en in nabijheid van de woonomgeving.”**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
ONDERWIJS/LEERPLICHT		
Indicator	Realisatie	Norm
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (bij absoluut verzuim is een leerplichtige niet ingeschreven op een school) <i>(verplicht)</i>	Schooljaar 2021-2022 Eersel: 10,5 Gemeente < 25.000 inwoners: 4,5 Schooljaar 2020-2021 Eersel: 1 Gemeente < 25.000 inwoners: 2,9 De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2022-2023 zijn pas medio 2024 bekend.	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan? De leerplichtambtenaar controleert intensief of leerplichtigen ingeschreven staan op een school. Daarnaast zet de leerplichtambtenaar samen met het Doorstroompunt (voorheen Regionale Meld en Coördinatiefunctie/RMC) voor voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) in op afspraken tussen het voortgezet onderwijs (VO) en MBO ter voorkoming van absoluut verzuim.		
Indicator	Realisatie	Norm
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (bij relatief verzuim is een leerling meer dan 16 uur afwezig gedurende 4 opeenvolgende weken) <i>(verplicht)</i>	Schooljaar 2021-2022 Eersel: 6 Gemeenten < 25.000 inwoners: 18 Schooljaar 2020-2021 Eersel: 2 Gemeenten < 25.000 inwoners: 14 De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2022-2023 zijn pas medio 2024 bekend.	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan? De leerplichtambtenaar beperkt verzuim zoveel mogelijk door: <ul style="list-style-type: none"> - een goede leerplichtadministratie; - intensieve contacten met scholen, leerlingen/ouders, (keten)partners; - regionale samenwerking. 		
Indicator	Realisatie	Norm
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) <i>(verplicht)</i>	Schooljaar 2022-2023* Eersel: 1,8% Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,9% Schooljaar 2021-2022:	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners Norm gerealiseerd?

	<p>Eersel: 1,7% Nederland: 1,8 %</p> <p>Schooljaar 2020-2021: Eersel: 1,1% Nederland: 1,5%</p> <p><i>* De verzuimcijfers worden altijd per schooljaar verzameld. De verzuimcijfers voor schooljaar 2022-2023 zijn pas medio 2024 bekend.</i></p>	
<p>Wat hebben we daarvoor gedaan? De leerplichtambtenaar en het Doorstroompunt voeren wettelijke taken uit om de voortijdig schoolverlaters in kaart te brengen, te volgen en te begeleiden naar school, werk, een combinatie van beiden of hulpverlening. Het Doorstroompunt werkt daarvoor samen met 21 gemeenten in de regio.</p>		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Onderwijshuisvesting (nieuwbouw, uitbreiding) van primair, voortgezet en speciaal onderwijs

De gemeente heeft zorgplicht voor nieuwbouw en uitbreiding van onderwijshuisvesting voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Onder de zorgplicht vallen ook constructiefouten en herstel in geval van bijzondere omstandigheden. Met ons Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs pakken we dat aan op basis van een meerjarenplanning met een langere termijnvisie en beleidsrijk. In 2023 hebben we, samen met de schoolbesturen en kinderopvang, gewerkt aan de actualisatie van het IHP. Om te komen tot een gedragen IHP hebben we langer nodig dan eerder ingeschat. Dit betekent dat het geactualiseerde IHP pas in 2024 vastgesteld gaat worden.

In 2023 hebben we de mogelijkheden voor de tijdelijke oplossing van het acute ruimtegebrek openbare basisschool 't Busseltje verkend. In januari 2024 heeft de gemeenteraad besloten tot realisatie van twee tijdelijke lokalen.

Toezicht en handhaving leerplicht

De forse stijging in het aantal absoluut verzuimers wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de komst van Oekraïense ontheemden naar de gemeente Eersel. De leerplichtige kinderen en jongeren onder hen waren vaak niet binnen 4 weken na inschrijving in de gemeente op een school ingeschreven, waardoor zij als AV'er geteld werden. De redenen voor deze verlate inschrijvingen waren dat de ouders en kinderen eerst even moesten "landen" voordat ze aan onderwijs toe waren en bij een aankomst voor een schoolvakantie er gekozen werd om pas na deze vakantie in te stromen. In het schooljaar 2021-2022 was de invloed van corona op het welbevinden van jongeren ook nog goed merkbaar, wat ook invloed heeft gehad op de verzuimcijfers.

Volwasseneneducatie

Via de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) ontvangen gemeenten elk jaar budget voor volwasseneneducatie en de aanpak van laaggeletterdheid. Gemeenten kunnen hiermee cursussen taal, rekenen en digitale vaardigheden aanbieden aan volwassenen. In de gemeente Eersel is een DigiTaalhuis gevestigd. Het DigiTaalhuis heeft inmiddels een breed netwerk opgebouwd van werkgevers en organisaties waar de NT1'er gevonden en bereikt kan worden. Door het delen van informatie en het geven van trainingen aan werkgevers en organisaties wordt ingezet op het versterken van de vaardigheden van diegenen die het dichtst bij de NT1'er staan. Dit met het doel hen te motiveren voor een leertraject op het gebied van taal, rekenen of digitale vaardigheden.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Wettelijke onderwijstaken;
2. Lokaal onderwijs;
3. Volwasseneneducatie.

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Onderwijs en educatie				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Wettelijke onderwijstaken	747.707	1.282.650	1.308.881	-26.231
Lokaal onderwijs	88.000	88.000	127.928	-39.928
Volwasseneneducatie	6.188	24.988	24.988	0
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	841.895	1.395.638	1.461.797	-66.159
BATEN				
Lokaal onderwijs	125.631	177.131	189.557	12.426
Volwasseneneducatie	64.000	64.000	103.928	39.928
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	189.631	241.131	293.485	52.354

Programma: Onderwijs en educatie				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	841.895	1.395.638	1.461.797	-66.159
Kapitaallasten	534.313	534.469	467.460	67.009
Apparaatskosten	179.963	179.963	180.251	-288
Totaal lasten	1.556.171	2.110.070	2.109.508	562
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	189.631	241.131	293.485	52.354
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	420.099	59.882	-360.217
Totaal baten	189.631	661.230	353.367	-307.863
Saldo programma	1.366.540	1.448.840	1.756.141	-307.301

Productgroep Wettelijke onderwijstaken

Overige voorziening openbaar onderwijs (nadeel van € 17.000,-)

Het minimale verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door het vervoer naar de gymaccommodatie: In het begin van het jaar heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor het vervoer van 't Busseltje naar De Kraanvogel (voor gymonderwijs) en de kosten van de begeleiding van Bizob waren niet begroot. Tevens is het vervoer duurder geworden omdat er meer groepen naar De Kraanvogel gaan om te gymmen.

Productgroep Lokaal onderwijs

Geen significante afwijkingen.

Productgroep Volwasseneneducatie

Geen significante afwijkingen.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan in dat jaar voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn in dat jaar budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (nadeel van € 7.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investerings

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	10/11/12/13/14/15/21	Binnenmilieu onderwijs	358.693	153.050	205.643	0
2	2021	Ventilatiemaatregelen basisschool St Lucij en Disselboom	260.920	232.636	28.284	28.284
3	2023	Voorbereiding haalbaarheidsonderzoek Rythovius College	25.000	24.075	925	0
		Totaal programma:	644.613	409.761	234.852	28.284

1. Binnenmilieu onderwijs

Dit restantkrediet betreft een budget voor maatregelen ten behoeve van het binnenklimaat van een aantal scholen die in het verleden geen gebruik hebben kunnen maken van de subsidieregeling op dit gebied. Het krediet dat nog resteert is voor het grootste gedeelte voor het Rythovius College. In het huidige Integraal Huisvestingsplan (IHP) is opgenomen dat dit budget wordt bezien in het kader van de mogelijke renovatie. De structurele oplossing zal opgenomen worden in het geactualiseerde IHP dat in 2024 wordt vastgesteld. Derhalve kan het restantkrediet volledig afgesloten worden in 2023.

2. Ventilatiemaatregelen basisschool St Lucij

Schoolbestuur Veldvest heeft voor onder andere Sinte Lucij, aan de gemeente gevraagd subsidie aan te vragen in het kader van de Subsidieregeling Ventilatie scholen (SUViS). Tevens is hiervoor een bijdrage van de gemeente gevraagd. Ook bekostigt het schoolbestuur een gedeelte zelf. De raad heeft op 1 juni 2021 hiermee ingestemd. Een gedeelte van de maatregelen is gerealiseerd en dat gedeelte is ook financieel afgehandeld. De maatregelen die nog opgepakt moeten worden wil het schoolbestuur graag in afwachting van, en in samenhang met, een eventuele renovatie aanpakken. Dit moet in het geactualiseerde IHP opgenomen worden. Dit betekent dat het restantkrediet overgeheveld dient te worden naar 2024. Op uiterlijk 31 augustus 2025 moeten de maatregelen gerealiseerd zijn (en uitstel is mogelijk tot en met 28 februari 2026).

3. Voorbereidingskrediet haalbaarheidsonderzoek Rythovius College

Voor het Rythovius College is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd door een adviesbureau. Dit onderzoek is aanvullend nodig om een verdiepingsslag te kunnen maken in het te actualiseren IHP. In afstemming met schoolbestuur OMO betreft dit een voorschot op het krediet voor het Rythovius College (zoals nog te bepalen bij de vaststelling van het IHP). Het betreft een bedrag van € 24.075,- exclusief BTW. Het restant mag worden afgesloten in 2023.

3. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor huidige en toekomstige bewoners.”**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
EEN GEDIFFERENTIEERD WONINGAANBOD VOOR VERSCHILLENDE DOELGROEPEN		
Indicator	Realisatie	Norm
Demografische druk (de som van het aantal personen van 0-20 jaar en ≥ 65 jaar in vergelijking tot de personen van 20 tot 65 jaar, uitgedrukt in percentage) (verplicht)	2023 Eersel: 77,5% Gemeenten <25.000 inwoners: 80,5%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 76,9% Gemeenten <25.000 inwoners: 80,1%	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 75,9% Gemeenten <25.000 inwoners: 79,6%	

	(bron: waarstaatjegemeente)	
Wat hebben we daarvoor gedaan? <ul style="list-style-type: none"> Zoveel mogelijk diverse woningtypen aanbieden. De woningen die gerealiseerd worden zijn zoveel mogelijk levensloopbestendig. Om te garanderen dat er voldoende betaalbare woningen worden gebouwd, moet elk plan in principe minimaal 37% sociaal (huur- en koop bevatten), conform raadsbesluit van 27 september 2022 over het woningbouwprogramma. 		
Indicator	Realisatie	Norm
Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: >het gemiddelde van gemeenten tot 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 7,5 Gemeenten <25.000 inwoners: 8,9	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 11,9 Gemeenten <25.000 inwoners: 8,8	
Wat hebben we daarvoor gedaan? Over de komende 10 jaar is het gemiddeld aantal woningen per jaar dat opgeleverd wordt 120. Dat is ongeveer 13,4 per 1.000 woningen.		
Indicator	Realisatie	Norm
Gemiddelde WOZ waarde (x € 1.000,-) <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: € 448** Gemeenten <25.000 inwoners: € 394	Norm: N.v.t.
	2022 Eersel: € 397** Gemeenten <25.000 inwoners: € 342	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: € 348** Gemeenten <25.000 inwoners: € 314	
Wat hebben we daarvoor gedaan? De stijging van WOZ-waarde is een autonome ontwikkeling, zonder tussenkomst van gemeentelijk beleid.		
Indicator	Realisatie	Norm
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel : € 669,50 Gemeenten < 25.000 inwoners: € 902,50	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel: € 667 Gemeenten < 25.000 inwoners: € 748	Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan? De begrote OZB-inkomsten zijn in 2023 met slechts 1,5% gestegen. Dit betekende in de praktijk in de meeste gevallen eenzelfde bedrag aan OZB per huishouden als in 2022 of zelfs lager. De rioolheffing is met 2% gestegen en de afvalstoffenheffing is met 1.5% gestegen in 2023. Hierdoor zijn de woonlasten enigszins gestegen, maar lager dan het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners.		
Indicator	Realisatie	Norm

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: € 819 Gemeenten <25.000 inwoners: € 989	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel: € 812,26 Gemeenten < 25.000 inwoners: € 826	Norm gerealiseerd?

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De stijging van de woonlasten beperkt gehouden. De OZB is niet gestegen in 2023. De rioolheffing is met 2% gestegen en de afvalstoffenheffing is met 1.5% gestegen in 2023. Hierdoor zijn de woonlasten lager dan het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners.

Indicator	Realisatie	Norm
Aantal te realiseren woningen en in aanbouw te nemen woningen <i>(eigen indicator)</i>	2023 86 nieuwbouw woningen 18 overige toevoegingen (splitsingen, herbouw etc.) In totaal 104 woningen	Norm: Te bouwen tussen 2022-2032 1.210 woningen.* (geschatte 120 woningen per jaar)
	2022 65 nieuwbouw woningen 18 overige toevoegingen (splitsingen, herbouw etc.) 2021 101 nieuwbouw woningen 18 overige toevoegingen (splitsingen, herbouw etc.)	Norm gerealiseerd?

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor een specificering van het aantal woonbouwprojecten, zie de Toelichtingen op ontwikkelingen/ speerpunten 2023

EEN HOOGWAARDIG WOON- EN VERBLIJFSKLIMAAT IN EEN AANTREKKELIJKE GROENE GEMEENTE

Indicator	Realisatie	Norm
Percentage inwoners dat vindt dat perken, plantsoenen en parken goed zijn onderhouden (burgerpeiling waarstaatjegemeente) <i>(verplicht)</i>	2023: Eersel: €61%% Gemeenten < 25.000 inwoners: € 59%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022: 56%	Norm gerealiseerd?

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Conform bestek en werkschrijvingen het onderhoud uitvoeren;
- In 2023 voerden we het integraal beleidsplan landschap, natuur en groen Groen Loont! verder uit.
- In 2021 is het Plan Bos & Boom gestart. In 2023 gingen we hiermee verder. Dit leidt tot een verdere vergroening van onze gemeente.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Een gedifferentieerd woningaanbod voor verschillende doelgroepen

Woningbouwprogramma

Het woningbouwprogramma voor de komende tien jaar gaat uit van 1.210 woningen, gemiddeld 120 woningen per jaar. De gemeente Eersel wil invulling geven aan de woningbouwopgave voor haar kernen door voldoende divers woningaanbod te realiseren die voldoet aan de woningbehoefte, in een frequent afzettempo. Het woningbouwprogramma wordt ingedeeld in 37% sociale woningbouw (huur- en koopwoningen) en 29% betaalbare woningen (< € 355.000,-). We proberen in woningbouwplannen zoveel mogelijk diverse woningtypen aan te bieden voor alle doelgroepen. Hierbij werken we aan een continue voorraad aan de bouw van woningen, het zogenoemde cyclisch bouwen.

Tabel Ontwikkeling van de woningvoorraad in 2023.

Voorraad woningen	Aantal
Beginstand woningvoorraad 1 januari	8.662
Nieuwbouw	+86
Overige toevoegingen (splitsing, herbouw, etc.)	+18
Sloop	-13
Overige onttrekking (bijv. herbouw)	-13
<u>Administratieve correcties</u>	<u>-1</u>
Saldo	+77
Eindstand woningvoorraad 31 december	8.739

Bron: CBS statline,

Woningbouwlocaties binnen en buiten de bebouwde kom

We streven naar voldoende nieuwbouw van woningen binnen het bestaande stedelijk gebied. Dit is een van de richtinggevende principes uit de Brabantse Agenda Wonen, waarbij het accent ligt op duurzame verstedelijking. Het betekent ook dat we het woningbouwprogramma optimaal inzetten op (toekomstige) binnenstedelijke locaties – inbreiden, herstructureren en transformeren van bijvoorbeeld leegstaand en leegkomend kantoor-, winkel- en ander vastgoed. Het uitgangspunt hierbij is dat zorgvuldig ruimtegebruik voor zuinig ruimtegebruik gaat.

Potentiële transformatielocaties hebben we in beeld. Het uitgangspunt hierbij is dat de ruimtelijke kwaliteit van de dorpen altijd voorop staat. Niet het aantal te bouwen woningen. Als blijkt dat er binnen de kernen niet voldoende woningbouwmogelijkheden zijn, kijken we naar logische en aanvaardbare locaties voor uitbreiding. Hiervoor is in 2022 de Ruimtelijke visie woonuitbreidingen Eersel door de gemeenteraad vastgesteld. Voor deze visie is onderzoek gedaan naar kenmerken en kwaliteiten van de randen van onze zes kernen. Er is onder meer een studie uitgevoerd naar landschap, natuur, water en cultuurhistorie. Deze methodiek wordt ook wel genoemd de lagenbenadering en het breed-diep-rond beschouwen van mogelijke ontwikkelgebieden zoals opgenomen in provinciaal beleid. Ook voldoet dit aan de koers van het Rijk waarbij water en bodem sturend worden. De ruimtelijke visie geeft richting voor uitbreidingsgebieden voor woningbouw en geeft ook nadrukkelijk aan welke open ruimten en groenstructuren behouden of versterkt zouden kunnen worden.

Afwegingskader

We hebben voor iedere kern de potentiële ontwikkellocaties in beeld. Op basis van een multicriteria-analyse is door de gemeenteraad in 2023 een afwegingskader vastgesteld voor de prioritering van de beoogde ontwikkelingen binnen de bebouwde kom en een afwegingskader voor uitbreidingslocaties. Voor de meeste kansrijke locaties wordt stedenbouwkundig bekeken wat de mogelijkheden zijn, en er wordt gesproken met grondeigenaren en WSZ (Woningstichting de Zaligheden) om de verdere planvorming te realiseren.

Opkoopbescherming woningen – woningverkopen aan investeerders

Om woningzoekenden meer kans te geven op een **betaalbare** koopwoning, kan een gemeente ervoor kiezen een Opkoopbescherming in te voeren. Een Opkoopbescherming zorgt ervoor dat huizen door investeerders niet zomaar kunnen worden opgekocht voor de verhuur. Op basis van cijfers van het Kadaster is in beeld gebracht in hoeverre het opkopen van woningen in de gemeente Eersel speelt. Het aantal woningen dat binnen de gemeente Eersel aan investeerders wordt verkocht is beperkt. Dat wil uiteraard niet zeggen dat dit in de toekomst zo blijft. Als het aantal verkopen aan investeerders toeneemt, kan er aanleiding zijn om op een later moment een opkoopbescherming in te voeren. De gemeenteraad heeft eerder bepaald dat als investeerders in de gemeente meer dan 14% van het koopaanbod opkopen

(dit was het landelijk gemiddelde van vóór het verhogen van de overdrachtsbelasting), wordt in overweging gegeven toch over te gaan tot het opstellen van een opkoopbescherming. Het percentage verkochte woningen aan een investeerder is als volgt:

2019 8%

2020 9%

2021 5%

2022 5%

2023 2%

Hierbij wordt toegevoegd dat de door investeerders gekochte woningen in 2023 in geen enkel geval een betaalbare woning (<€ 355.000,-) bedroeg waarvoor een opkoopbescherming mag worden ingevoerd.

Toewijzing sociale huurwoningen aan eigen inwoners

De Huisvestingswet biedt gemeenten de mogelijkheid om in een Huisvestingsverordening voor een periode van ten hoogste 4 jaar regels vast te leggen over de toewijzing van huurwoningen. Voor de instelling van een Huisvestingsverordening is het noodzakelijk dat sprake is van schaarste. Daarnaast moet kunnen worden aangetoond dat de verordening bijdraagt aan het oplossen van de negatieve gevolgen van deze schaarste. Met een Huisvestingsverordening kan bij de woningtoewijzing voorrang gegeven worden aan lokale inwoners. Op dit moment geldt dat maximaal 25% van het woningaanbod met voorrang mag worden toegewezen aan inwoners uit de gemeente. Met nieuwe wetgeving wordt dit percentage verhoogd naar 50%, met de kanttekening dat daaronder ook de toewijzing van woningen van alle urgente doelgroepen, zoals statushouders, in dit percentage moeten worden meegenomen.

Veruit de meeste mensen willen bij een verhuizing in de eigen gemeente blijven wonen. Volgens WSZ wordt op dit moment 31% tot 46% van de sociale huurwoningen in de gemeente Eersel toegewezen aan mensen uit de eigen gemeente. Het invoeren van een Huisvestingsverordening waarbij 25% (verhoging mogelijk tot 50%) van de woningen met voorrang aan woningzoekenden uit de eigen gemeente kan worden toegewezen, zal hierdoor beperkt effect hebben. Hoewel er gelet op de cijfers nu geen directe aanleiding lijkt om als gemeente met de woningtoewijzing te intervensiëren, kan dit in de toekomst veranderen. We monitoren in samenspraak met WSZ de woningtoewijzing. De woningtoewijzing aan eigen inwoners bedroeg in 2021 en 2022 31 tot 46%. In 2023 35%. Over het gehele werkgebied van WSZ ligt dit rond de 39%, in het 'werkgebied' van Wooniezie rond de 57%.

Enkele kanttekeningen bij deze percentages zijn dat het huisvesten van statushouders drukt op dit percentage. De statushouders komen immers nooit uit de eigen gemeente. Verder is er geen zicht of er woningzoekenden gehuisvest zijn met een historische binding met de gemeente Eersel. Verder vallen de woningzoekenden uit de andere Kempen gemeenten ook buiten dit percentage. Er zijn ook veel woningzoekenden uit de Kempen die graag in de gemeente Eersel willen wonen.

Toewijzing koopwoningen aan eigen inwoners

Eersel is een aantrekkelijke gemeente voor mensen uit onder andere Eindhoven en Veldhoven. Hierdoor gaat een groot deel van het beschikbare aanbod aan bestaande koopwoningen naar vestigers van buiten de gemeente. Bij nieuwbouwwoningen liggen de verhoudingen anders. Kijkend naar de toewijzing van nieuwbouwwoningen de laatste jaren gaat minimaal 60% (en vaak meer) van de woningen naar kopers die reeds binnen de gemeente Eersel wonen. Wanneer een deel van de nieuwbouw bestemd wordt voor lokale inwoners kan dit de slaagkansen van starters uit de gemeente verbeteren.

Tot op heden mogen gemeenten geen inmenging hebben in de toewijzing van (nieuwbouw)koopwoningen en kopers van buiten de gemeente niet uitsluiten. Naar verwachting wordt in de loop van 2024 een wetswijziging doorgevoerd waarmee het mogelijk wordt om maximaal 30% van de betaalbare nieuwbouw koopwoningen tot € 355.000,- te bestemmen voor eigen inwoners. Door deze voorrangregeling zou er meer zekerheid zijn dat minimaal 30% lokaal wordt toegewezen en er in de praktijk een hoger percentage te behalen is, doordat de eerste 30% al gericht mag worden toegewezen. Er wordt daarmee gegarandeerd dat bij ieder nieuwbouwproject in ieder geval minimaal 30% van de woningen naar lokale inwoners gaat. We monitoren in samenspraak met WSZ en ontwikkelaars de woningtoewijzing. De woningtoewijzing van betaalbare en inmiddels verkochte nieuwbouw woningen aan eigen inwoners bedroeg voor projecten die in 2022 en 2023 in verkoop gingen gemiddeld ruim 66%. Dit percentage bestaat uit kopers van de woningen die op het moment van koop in de gemeente Eersel wonen. Uit een nadere duiding van de gegevens blijkt dat nog eens oplopend tot circa 25% van de kopers een historische binding heeft met de gemeente Eersel.

Ontwikkelingen mutatiegraad en aantal mutaties sociale huurwoningen

WSZ is de enige toegelaten instelling binnen de gemeente Eersel die sociale huurwoningen exploiteert. WSZ monitort de mutatiegraad/het aantal mutaties. De druk op de woningmarkt is groot. Het aantal mutaties daalt binnen het werkgebied van WSZ. Voor de beeldvorming: in 2021 231 nieuwe verhuringen en in 2022 en in 2023 216. De mutaties zijn als volgt:

Jaar	Aantal mutaties	Mutatiegraad	Urgente doelgroep	Statushouder
2020	92	6,7%	10%	5%
2021	74	5,4%	13%	8%
2022	73	5,3%	12%	8%, maar 19 % van het aantal voor statushouders beschikbare woningen
2023	82	6,1%	7%	8,5%, maar 22% van het aantal voor statushouders beschikbare woningen

Bij elke woning die vrijkomt, worden de volgende afwegingen gemaakt:

- Is er een urgent woningzoekende? Een urgente woningzoekende is iemand die door de externe urgentiecommissie als urgent is aangemerkt. Of een woningzoekende die door onze bewonersconsulenten is aangemerkt als iemand die vanwege een bijzondere situatie moet verhuizen. (Dit kan zijn vanwege overlast, gevaarlijke situaties, verwaarlozing, medische redenen etc..)
- Is de woning geschikt voor een statushouder(sgezin)? Past het in de omgeving, zijn er de afgelopen jaren meerdere statushouders in de straat of directe omgeving gehuisvest? Is er een verleden met overlast?
- Kan de woning aangeboden worden aan de reguliere woningzoekenden?

Seniorenwoningen worden alleen aan statushouders toegewezen bij een leeftijd van 65 jaar of ouder. Bij nieuwbouwprojecten wordt maatwerk geleverd afhankelijk van de locatie en omvang van het project.

De komende jaren zal de vraag naar (betaalbare) sociale huurwoningen in de gemeente Eersel toenemen doordat verschillende aandachtsgroepen (denk bijvoorbeeld aan statushouders, uitstroom uit Maatschappelijke Opvang of Beschermd Wonen, etc.) een woning in de gemeente nodig hebben. Hierdoor zal het aanbod dat voor regulier woningzoekenden beschikbaar komt mogelijk afnemen. Verder kan worden vermeld dat in de MRE regio ook in 2023 gemiddeld 39% wordt toegewezen via directe bemiddeling. Hieronder vallen alle directe bemiddelingen, zoals urgenties, bijzondere toewijzingen, statushouders etc..

Wet goed verhuurderschap

Op 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap (Wgv) in werking getreden. Met de invoering van deze wet krijgen gemeenten een belangrijke rol bij het bevorderen van goed verhuurderschap. De Wgv is er om ongewenste verhuurpraktijken tegen te gaan en zo woningzoekenden, huurders en arbeidsmigranten en de leefbaarheid te beschermen. In 2023 is het verplichte meldpunt ingericht voor het ontvangen van meldingen over verhuringen van woonruimten. In 2023 hebben we geen meldingen ontvangen.

De gemeente heeft de mogelijkheid gekregen om een vergunningplicht in te voeren voor de verhuur van woon- of verblijfsruimten. Daarbij moet onderbouwd worden waarom de vergunningplicht voor de verhuur van woonruimte in de aangewezen gebieden noodzakelijk en geschikt is voor het behoud van de leefbaarheid. In onze gemeente zijn geen locaties of gebieden aanwezig waarbij de leefbaarheid als gevolg van verhuur woon- of verblijfsruimten onder druk staat. Daarom heeft de gemeente er (nog) niet voor gekozen een vergunningplicht in te voeren. De meeste huurwoningen worden verhuurd door een wettelijk toegelaten instelling, zijnde WSZ uit Eersel. Een vergunningplicht kan niet gelden voor een toegelaten instelling. Huisvesting van studenten komt in onze gemeente nauwelijks voor. Uit toezicht en handhaving zijn in het jaar 2023 geen signalen over problemen met betrekking tot de leefbaarheid als gevolg van huurwoningen naar voren gekomen.

Duizel-Noord

Aan de noordzijde van Duizel is een uitbreidingsplan ontwikkeld voor de bouw van circa zeventig woningen in de eerste fase. Op enkele vrije sector kavels na zijn alle woningen in aanbouw of opgeleverd. Voor de tweede fase is het bestemmingsplan inmiddels vastgesteld. Dit bestemmingsplan maakt de bouw van zeventig woningen mogelijk waarvan de grond voor de bouw van acht woningen in bezit is van een marktpartij. De gemeentelijke gronden zijn uitgegeven via marktselectie en particulier opdrachtgeverschap. De verkoop van de woningen en de start bouwrijp maken heeft in 2022 plaats gevonden, de bouwwerkzaamheden zijn 2023 gestart. De woningen worden grotendeels in 2024 opgeleverd. Aansluitend wordt het terrein woonrijp gemaakt.

Postels Huufke

Het bestemmingsplan is vastgesteld in november 2020. In 2023 is verder gewerkt aan de uitvoering van het plan.

Koemeersdijk

Het plan Koemeersdijk eerste fase is gelegen ten noorden van de Slikdijk en voorziet in een divers woningbouw aanbod. Het plan is nagenoeg klaar, dit behoudens twee woningen op zelfbouwkavels.

De tweede fase van het plan biedt ruimte voor de bouw van maximaal 39 woningen met een gedifferentieerd programma waaronder 40% sociale koop en of huurwoningen. In 2023 is gestart met de bouwwerkzaamheden. De woningen worden in 2024 grotendeels opgeleverd.

Rosheuvel, locatie Verstappen, Eersel

Voor deze locatie is een gecoördineerde procedure doorlopen voor het bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor de bouw van 28 woningen. Er worden elf sociale woningen, negen tussen/hoekwoningen, zes tweekappers en twee vrijstaande woningen gerealiseerd.

In 2022 is het bestemmingsplan vastgesteld en de vergunning verleend. In 2023 is verder gewerkt aan de uitvoering van het plan. Eind 2023 zijn de eerste woningen opgeleverd. In 2024 worden alle overige woningen opgeleverd.

Nieuwstraat 100, Eersel

Realisatie van een kleinschalig wooncluster van een twintigtal zelfstandige appartementen, 1 appartement voor inwonend verzorgingsgechtspaar en gemeenschappelijke ruimten voor activiteiten. De doelgroep voor de zorgappartementen bestaat uit senioren aan wie zorg verleend wordt vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De anterieure overeenkomst met ontwikkelaar wordt opgesteld en daarna kan het plan in procedure. Het bestemmingsplan is in 2023 vastgesteld. In 2023 is gestart met het bouwrijpmaken. De bouwwerkzaamheden starten in het eerste kwartaal van 2024.

Wintermans Eersel

De gemeenteraad heeft op 28 november 2023 het gebiedsconcept en de randvoorwaarden voor de woningbouwontwikkeling Wintermans in Eersel vastgesteld. Daarna is het ontwerpbestemmingsplan gepubliceerd. Het bestemmingsplan maakt de bouw van ongeveer 300 woningen mogelijk op het terrein van de voormalige sigarenfabriek Wintermans/Scandinavian Tobacco Group aan de Nieuwstraat, Mgr. de Haasstraat, Mortel en Kuilenhurk in Eersel. In deze nieuwe woonwijk worden grondgebonden woningen, appartementen en zorgwoningen, grotendeels in het betaalbare segment, gerealiseerd. Het plan voorziet in een groene inpassing en overgang naar het omliggende gebied, het realiseren van waterberging en recreatieve routes. In het tweede kwartaal van 2024 zal het bestemmingsplan ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Veldhoek

De gemeenteraad heeft op 28 februari 2023 het gebiedsconcept en de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de wijk Veldhoek (Eersel-Zuid) vastgesteld. Het wijzigen van het omgevingsplan maakt de bouw van ongeveer 190 woningen aan de zuidkant van Eersel, achter de Steenstraat, Plaatse en Heibloem mogelijk.

In deze nieuwe woonwijk is er ruimte voor woningen voor de sociale huur en sociale koop, projectmatige middel dure (rij)woningen, zelfbouwkavels en particuliere ontwikkelingen. Het plan voorziet in een groene inpassing en overgang naar het omliggende gebied, het realiseren van een waterberging en recreatieve routes. In het tweede kwartaal van 2024 wordt de ontwerp wijziging van het omgevingsplan en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Boterbochten III

Op dinsdag 28 februari 2023 heeft de gemeenteraad het gebiedsconcept en de nota randvoorwaarden vastgesteld voor de woningbouwontwikkeling Boterbochten III in Steensel. Hierna is in het derde kwartaal gestart met de ruimtelijke procedure. In november is het stedenbouwkundige ontwerp gepresenteerd. Halverwege december is het bestemmingsplan gepubliceerd waarna het in het tweede kwartaal van 2024 ter vaststelling aangeboden zal worden aan de gemeenteraad.

Nardushoek

In 2022 zijn reeds het gebiedsconcept en de randvoorwaarden vastgesteld door de gemeenteraad voor de woningbouwontwikkeling Nardushoek in Kneghsel. Vanaf het derde kwartaal van 2023 zijn er keukentafelgesprekken gevoerd als onderdeel van de omgevingsdialoog. Het streven is om het stedenbouwkundig plan in het tweede kwartaal van 2024 af te ronden waarna dit gepresenteerd kan worden aan de omgeving.

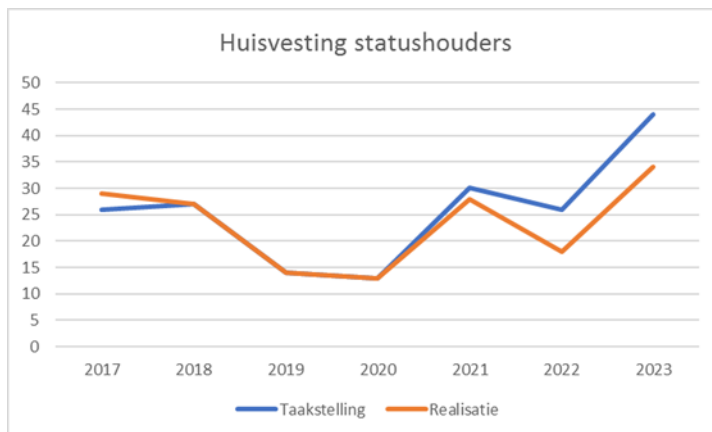
Vessem Noord

Voor het plan Vessem Noord heeft de gemeente circa vijf hectare grond gekocht voor woningbouw. Naast deze aankoop van vijf hectare grond is er ook een ontwikkeling voorzien in Vessem Noord op gronden die in bezit zijn van aanwonenden aan het Heike en de Braak. Mede vanwege deze inbreng van particuliere gronden heeft er een uitgebreide omgevingsdialoog plaatsgevonden in 2023 met aanwonenden aan het plangebied. De belangen van de aanwonenden en datgene wat is ingebracht door deze aanwonende willen we zoveel als mogelijk laten landen in het gebiedsconcept. Doordat er zoveel verschillende belangen spelen is de puzzel veel moeilijker te leggen dan aanvankelijk gedacht. Er spelen zoveel belangen in dit gebied die een zorgvuldige benadering vragen. Zeker het feit dat om te komen tot planologische medewerking van de provincie we ervoor

moeten zorgen dat de rond-breed-diep gedachte geborgd wordt in het plan. Daarom zijn we in 2024 gestart met een traject om te komen tot een integrale visie voor Vessem Noord waarbij woningbouw en de grotere opgaven die spelen in het gebied zoals het versterken van natuurwaarden, recreatieve waarden en herstel/versterking watersysteem samenkomen.

Huisvesting statushouders

In Nederland neemt het aantal statushouders sterk toe. Het vinden van voldoende geschikte huisvesting is in deze krappe woningmarkt lastig. Vanwege deze problematiek is het ook na 2022 niet gelukt om de taakstelling voor 2023 te behalen. In 2023 hadden we de wettelijke taak om in totaal 48 statushouders te huisvesten. We hebben tien statushouders te weinig gehuisvest. De mutatiegraad van huurwoningen daalt. Er komen weinig woningen vrij. Daarnaast hadden we gerekend op nareizigers. Die zijn echter veelal nog niet gekomen, ook vanwege de tijdelijke stop op nareizigers die in 2022 van toepassing was door regels van de Rijksoverheid. Hierdoor hebben we voornamelijk alleenstaanden gehuisvest, die elk een eigen woonruimte toegewezen moeten krijgen. Om de taakstelling te behalen hebben we daarom nog meer woningen nodig. Omdat we de taakstelling niet hebben gehaald, hebben we in het kader van interbestuurlijk toezicht een negatief oordeel ontvangen van de Provincie Noord-Brabant. Daarbij is in 2023 gewerkt aan een plan van aanpak om de achterstand in de taakstelling in te lopen en voldoende woningen voor statushouders in de komende jaren te voorzien. Door de druk op de woningmarkt en de behoefte aan sociale huurwoningen, blijft het echter de komende periode een grote uitdaging om te blijven voorzien in de huisvestingsbehoefte voor alle doelgroepen. Om op korte termijn de druk op de sociale woningmarkt te verlichten, heeft de gemeente in samenwerking met WSZ verplaatsbare woningen gerealiseerd. Voor de volledigheid een overzicht van onze taakstelling in de afgelopen jaren: 2017: 26, 2018: 27, 2019: 14, 2020: 13, 2021: 30, 2022: 26, 2023: 44.

Opvang vluchtelingen uit Oekraïne

De gemeente is begin 2022 geconfronteerd met een vluchtelingenstroom uit Oekraïne. De gemeente heeft circa 200 plaatsen voor vluchtelingen in gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast zijn nog circa twintig personen opgevangen bij particulieren. Er moet rekening mee worden gehouden dat de opvang nog langere tijd nodig zal zijn. Voor hoelang is niet concreet aan te geven, omdat dit samenhangt met de veiligheidssituatie in Oekraïne en de mogelijkheid tot terugkeer. Tot in ieder geval maart 2026 kunnen we voldoen aan de taakstelling voor Eersel. In 2023 is een nieuwe opvanglocatie geopend en in Vessem een andere heropend. Daarnaast zijn enkele kleinere locaties (woningen) in gebruik genomen voor de opvang van Oekraïners.

Een hoogwaardig woon- en verblijfsklimaat in een aantrekkelijke groene gemeente

Brabantse Agenda Wonen

De provincie verlangt dat wij, samen met de Kempengemeenten, een regionaal perspectief opstellen. Leidend hiervoor zijn de actielijnen en richtinggevende principes in de Brabantse Agenda Wonen:

- Accent op duurzame verstedelijking
- Meer nadruk op bestaande woningvoorraad
- Inzetten op een vraaggericht, flexibel planaanbod met ruimte voor nieuwe woonvormen
- Versterken van de regionale samenwerking en vernieuwen van regionale woningbouwafspraken

Regionale woonvisie en vertaling naar lokaal uitvoeringsprogramma

Op 12 maart 2019 is de Kempische visie op Wonen 2019-2023 vastgesteld. Deze stond in het teken van het uitwerken van de speerpunten:

- 1) Versnellen van de bouwproductie op een zorgvuldige manier
- 2) Behoud van betaalbaar wonen
- 3) Zorg voor elkaar faciliteren
- 4) Klaar voor de toekomst
- 5) Wonen én werken

In 2023 is de woonvisie geëvalueerd. Hieruit bleek dat de richting van de Kempische visie op wonen nog altijd passend is. Wel zijn er enkele verbeterpunten. Sinds de vaststelling van de huidige visie is veel veranderd op de woningmarkt. Waar de (volkshuisvestelijke) doelen uit de Kempische visie nog passend zijn, is wel het ambitieniveau veranderd. Daarnaast is in de Metropoolregio Eindhoven, daarmee ook in Eersel, de druk op de woningmarkt enorm toegenomen. De gevolgen van de schaa sprong in de regio zijn nog geen onderdeel van de huidige woonvisie. In 2024 wordt een nieuwe woonvisie ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Omgevingswet

De Omgevingswet is in werking getreden op 1 januari 2024. In 2023 hebben we verder gewerkt om gereed te zijn om te werken met Omgevingswet. Met ervaringen die we op doen passen we als het nodig is processen aan. In 2023 zijn ook de benodigde raadsbesluiten genomen om te kunnen werken met de Omgevingswet.

Adviescommissie Omgevingskwaliteit

Per 1 januari 2024 is de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit ingesteld. De commissie heeft tot taak de raad en burgemeester en wethouders te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit. Denk hierbij aan de commissie voor de advisering over welstand en monumentenzorg. Voor instelling van de adviescommissie is op 28 november 2023 de Verordening gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit vastgesteld.

Omgevingsvisie 3.0

In 2022 is in het kader van het werken met de Omgevingswet gestart met de Omgevingsvisie 3.0 hierbij komen thema's aan bod, die nog niet in de Omgevingsvisie 2.0 opgenomen waren en wordt een participatietraject opgestart. In 2023 is gestart om te komen tot een plan van aanpak voor de Omgevingsvisie 3.0. In 2024 wordt verder gewerkt aan de visie.

Groen

Onderhoud groen binnen de kom

KempenPlus voert het cultuurtechnische groenonderhoud uit binnen de vier Kempengemeenten. De afgelopen jaren is het personeelsbestand van KempenPlus sterk afgenomen. Dit gaf voor hen flink wat uitdagingen in hun bedrijfsvoering. De gemeente Eersel heeft daarom ingestemd met hun verzoek om het aan hen uitbestede werk te verminderen. De dorpen Vessem en Wintelre worden nu onderhouden door een aannemer en ook het grasmaaien is uit het onderhoudsbestek gehaald. Wanneer de doelgroep van KempenPlus weer groeit kunnen we deze bestekken eventueel weer uit de markt halen. Eind 2023 zijn er nieuwe ontwikkelingen ontstaan over de bekostigingssystematiek vanuit KempenPlus naar de Kempengemeenten, hierover is ook gerapporteerd in de tweede bestuur rapportage 2023. In 2024 zal deze bekostigingssystematiek nader worden uitgewerkt.

Vervanging groen

Jaarlijks worden een aantal groenvervangingsprojecten opgestart, zo ook in 2023. Het gaat hierbij om openbaar groen waarvan de onderhoudskosten te hoog zijn, dat niet meer aantrekkelijk is en wat overlast veroorzaakt door bijvoorbeeld boomwortels. Bij het bepalen van de nieuwe inrichting kijken we naar praktische toepasbaarheid, aanleg- en onderhoudskosten, waarde voor beleving, natuur en biodiversiteit, en wensen van bewoners. Ook houden we rekening met een veranderend klimaat.

Verhogen onderhoudsniveau bosplantsoenen in kern Eersel.

Met een structurele verhoging van het onderhoudsbudget van € 40.000,- in de exploitatiebegroting zijn we in 2023 begonnen met het verhogen van het onderhoudsniveau. Dit gaat stap voor stap, voorbereiden, van plantsoen naar plantsoen, eerst dunnen daarna intensiever beheren. Door de circa 7,5 hectare bosplantsoen binnen de kern Eersel op onderhoudsniveau A te gaan onderhouden, verminderen we de ervaren (over)last in aangrenzende particuliere tuinen

Boombeleid

In 2023 hebben we een nieuw bomenbeleidsplan laten opstellen. Deze is vervolgens vastgesteld door de gemeenteraad. Daarna laten we een nieuw bomenbeheerplan opstellen. De oude plannen stammen uit 2013

en sluiten niet meer aan op de huidige wensen en werkwijzen. Met deze nieuwe plannen kunnen we de bestaande bomen in de gemeente goed behouden en beheren. In 2024 wordt het nieuwe bomenbeheerplan opgesteld.

Behoud en versterking natuur, landschap en biodiversiteit

Landschap

De gemeente beheert zelf bijna 50 hectare aan landschapselementen. In 2021 zijn we gestart met een herstelplan voor deze elementen, en deze lijn zetten we in 2024 voort. Daarnaast nemen we deel aan de Stimuleringsregeling Landschap. Met deze regeling worden grondeigenaren gestimuleerd om wandelpaden aan te leggen, op hun percelen maatregelen te treffen voor natuur- en landschapsbehoud en om maatregelen te treffen voor klimaatadaptatie. Jaarlijks investeert de gemeente € 25.000,- in deze regeling, en dit bedrag wordt door de provincie verdubbeld. Uitvoering van deze regeling gaat via het provinciale subsidie loket.

Ecologische verbinding Rouwven-Oostelbeersedijk

Het landschap rondom Wintelre bestaat uit allerlei restanten van struweelhagen en houtsingels. Dit landschap is niet alleen aantrekkelijk en biedt niet alleen een blik op de boerengeschiedenis van onze streken. Het vormt ook de basis voor een ecologische verbinding tussen de bos- en natuurgebieden tussen Wintelre en Vessem, de Oirschotse Heide en het groen rond het vliegveld. In 2023 hebben we de laatste herstelwerkzaamheden aan deze kampenstructuren laten uitvoeren. Het project kan daarmee als voltooid worden beschouwd.

Bos- en natuurgebieden

Onze gemeente bestaat voor ongeveer 25% uit bos- en natuurgebieden. Een groot deel daarvan beheren we zelf. Deze gebieden bieden rust en ruimte om te fietsen en te wandelen. Ook bieden deze gebieden een huis aan vele verschillende dier- en plantensoorten. Tegelijkertijd zijn onze bossen een groeiplaats voor meeste duurzame bouwmaterial: hout. Zo combineren we een mooie leefomgeving met een duurzame toekomst. Deze gebieden beheren we kostenneutraal.

Plan Bos & Boom

In 2021 heeft de gemeenteraad het Plan Bos & Boom vastgesteld. In 2030 willen we 400.000 extra bomen in de gemeente hebben. Dat doen we door nieuw bos en ecologische verbindingzones aan te leggen, houtsingels te planten en lanen en parken aan te vullen met bomen, maar ook door particuliere grondeigenaren te stimuleren om meer bomen te planten. Dit versterkt het groene karakter van onze gemeente, zorgt voor meer kansen voor natuur en helpt ons om CO₂ vast te leggen. In 2023 hebben we 16.841 nieuwe bomen geplant. Totaal zitten we nu ongeveer op 120.000 nieuwe bomen. We zijn dus al over een kwart van de doelstelling.

Procedures ruimtelijke plannen

In 2023 zijn meerdere particuliere initiatieven begeleidt. Eind 2023 zijn veel van deze plannen in procedure gebracht. Dit hield verband met de in werking treding van de Omgevingswet. Als deze plannen niet voor 1 januari ter inzage werden gelegd moesten deze plannen op basis van de nieuwe wet in procedure worden gebracht. Om te voorkomen dat een aantal zaken opnieuw gedaan moesten worden is veel inzet gepleegd om te zorgen dat de plannen in procedure konden.

Eersel-West

De raad heeft in april 2021 ingestemd met het stedenbouwkundig plan Eersel West. Vervolgens is een start gemaakt met het voorbereiden van de planologische procedure en lopen er gesprekken met de eigenaren in het gebied. Vooruitlopend op de integrale planwijziging is een wijzigingsprocedure gevoerd om de bouw van het zwembad mogelijk te maken en wordt er in 2024 een krediet gevraagd voor de aanleg van het openbaar gebied. In het plangebied komen maatschappelijke en dienstverlenende functies. In 2023 is gewerkt aan de planologische procedure voor het zwembad om dit als ontwerpplan ter inzage te leggen. Het wijzigingsplan wordt in het tweede kwartaal vastgesteld.

Gebieds Gerichte Aanpak (GGA) Kempenland-West

Medio 2022 heeft het Rijk aan de Provincies opdracht gegeven om voor 1 juli 2023 per Natura 2000 gebied plannen in te dienen om de achteruitgang van de natuur te stoppen en te komen tot herstel van deze natuur. Eersel is met Bergeijk, Bladel, Reusel, Oirschot, Hilvarenbeek ingedeeld bij Kempenland West. Provincie, Waterschap, ZLTO en terreinbeherende organisaties zijn ook aangesloten. Waterkwaliteit is naast natuur een ander leidend principe. De Europese Kader Richtlijn Water (KRW) regelt dit.

In Eersel hebben we drie gebiedsontwikkelingen; De Levende Beerze, de Levende Run, Groot en Kleinmeer. In 2024 is ook het N2000 gebied Landschotseheide gedefinieerd als separaat gebiedsproces. De heide zelf

ligt in Oirschot, het invloedgebied ligt grotendeels in Eersel. Provincie Noord-Brabant is als verantwoordelijke voor natuur de trekker van deze gebiedsontwikkeling.

Gebiedsontwikkeling Levende Beerze

Dit gebiedsproces loopt sinds 2010 en geografisch ligt dit binnen de grondgebieden van Bladel, Eersel en Oirschot. Via de uitvoeringscommissie hebben we hierin nauw samengewerkt met Provincie, Waterschap en Brabants Landschap. De uitvoeringscommissie “de Levende Beerze” is per 31-12-2023 opgeheven. Het ambtelijke projectteam “de levende Beerze” (nu: Gebiedsteam) rondt het proces in 2024 af. Daarna worden de ambities voor het gebied opnieuw gedefinieerd via de stuurgroep GGA-Kempenland West.

Binnen de gebiedsontwikkeling Levende Beerze zijn de volgende projecten afgerond, c.q. in afronding:

- Natuurontwikkeling (248 hectare)
Voor het herstellen van een robuust beekdal van de Kleine Beerze is in januari 2019 samen met de partners bij de provincie Noord-Brabant een NNB-aanvraag ingediend voor het toevoegen van 248 hectare nieuwe natuur (waarvan 110 hectare Ondernemende Natuur Netwerk Brabant). Tot 2024 is ongeveer 170 hectare gronden aangekocht in het gebied van de Kleine Beerze (Vessem-Middelbeers). Inmiddels zijn provinciale middelen op en is de actieve grondverwerving hiervoor gestopt. De lange termijn ambitie blijft wel aanwezig. Waar zich kansen voordoen zullen deze in het kader van de GGA worden aangegrepen.
- Dorp aan de Beek
De inrichting van de 7 hectare landschapselement tussen de beek en de rand van het dorp Vessem is voltooid. De gemeente heeft het gebied inmiddels in beheer en tot 2027 begeleiden wij de natuurontwikkeling. Daarna willen wij met “Stichting Dorp aan de Beek” onderzoeken of en welke behertaken zij van de gemeente kunnen overnemen en onder welke condities.
- Meerwaardetraject Donk
Hier proberen we meerwaarde voor zowel het gebied alsook voor de individuele bewoner te behalen. Beperkte, landschappelijk goed ingepaste woningbouw rondom buurtschap de Donk gecompenseerd door toevoeging van particuliere gronden aan het NNB (Natuur Netwerk Brabant). Hierdoor ontstaat een Ecologische verbinding tussen het beekdal van de Kleine Beerze en de Landschotseheide. Eind 2023 bestond er overeenstemming voor drie van de zes initiatieven via (concept) anterieure overeenkomsten. Bij twee ander meerwaardeontwikkelingen gaat het over invulling van Provinciaal eigendom. We hebben goede hoop om in de eerste helft van 2024 definitieve afspraken te kunnen maken over alle zes initiatieven.

De uitvoering van de beekherstelmaatregelen verloopt met hindernissen. Inmiddels hebben we anderhalf jaar vertraging door broedseizoen, aangetroffen bijzonder diersoorten en eind 2023 een volledig met water verzadigde bodem, waardoor we niet met zwaar materieel het gebied in konden. Wij hebben de resterende uitvoeringsmaatregelen uit het gezamenlijke bestek met Waterschap en Brabants Landschap gehaald. Deze voeren we nu onder eigen regie uit. Eind 2024 zal het uitvoeringsprogramma beekherstel helemaal zijn voltooid.

Gebiedsontwikkeling Levende Run

In navolging van de gebiedsontwikkeling Levende Beerze is in 2021 gestart met een vergelijkbaar gebiedsproces rondom de Run, de Levende Run. In 2023 is het proces samen met Bergeijk, Waterschap en lokale agrarische ondernemers verder opgepakt. Bergeijk en Eersel zijn gezamenlijk de projecttrekkers

Ecologische verbindingszone de Run

Binnen het gebied van de Levende Run is het Waterschap bezig met natuurontwikkeling en waterberging rondom het beekdal van de de Run in het traject Grootgoor (Veldhoven)-Schadewijk. De gemeente Eersel levert een bescheiden financiële bijdrage voor elzensingels, een fietspad, wandelbruggetjes, bewegwijzering en uitzichtpunt. In 2021 hebben wij cofinancieringsverklaringen afgegeven bij Provincie Noord Brabant.

Eind 2023 hebben wij hiervoor het bestemmingsplan “landgoed de Vloete” voor zienswijzen gepubliceerd. Uitvoering van het beekherstel en realisatie van een recreatieve zone langs de Run start in de 2e helft van 2025. Dit alles is met name afhankelijk van de beroepsprocedures bij de Raad van State die we verwachten naar aanleiding van de vaststelling van het “projectplan Waterwet de Run” door Waterschap de Dommel. Deze procedure loopt parallel aan onze BP-procedure

IBP-VP Proeftuinen in de Kempen

In 2021 heeft de provincie Noord-Brabant, ± 1,8 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de ‘Proeftuinen in de Kempen’. Het IBP-VP is een Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland wat door het Rijk is uitgezet om de problemen (o.a. Landbouw en Klimaatadaptatie) op de Zuidoostelijke zandgronden te kunnen aanpakken.

Deze aanvraag is namens een aantal gebiedspartners door de gemeente Eersel aangevraagd. Eersel is penvoerder van deze aanvraag. De per 1 januari 2024 opgeheven uitvoeringscommissie was bestuurlijk verantwoordelijk. Deze verantwoordelijkheid is per 1 januari 2024 overgedragen aan de stuurgroep GGA Kempenland West.

Deze aanvraag heeft betrekking op twee deelgebieden

- Proeftuin Levende Beerze (elf deelprojecten)
- Proeftuin slimme landschappen in de Kempen (drie deelprojecten, o.a. gebiedsontwikkeling de Run)

De veertien deelprojecten/processen moeten 2024 afgerond zijn. In sommige projecten zit energie en voortgang. Andere deelprojecten komen (te) moeizaam op gang, hoofdzakelijk vanwege capaciteitsgebrek in de regio.

Handhaving

Op basis van de prioriteiten uit het Uitvoeringsbeleid Kwaliteit Vergunningen Toezicht en Handhaving (herziening 2022) is ook voor 2023 een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Dit beleid heeft betrekking op de programma's 3, 4, 5 en 6 (ruimtelijke ordening, milieu, veiligheid en verkeer).

Inwoners en bedrijven ervaren overlast door uiteenlopende zaken. Voorbeelden zijn afval in de openbare ruimte, overlast van dieren (loslopende honden en hondenpoep), langdurig of fout parkeren van voertuigen, vernielingen en foutief plaatsen van reclameborden. De BOA's worden ingezet voor handhaving van de hiervoor gemelde klachten en meldingen, ook in de avonduren en de weekenden. Daarnaast worden door of namens de gemeente controles uitgevoerd en wordt toezicht gehouden bij bedrijven en in uitvoering zijnde (bouw)projecten.

In 2023 is deelgenomen aan regionale projecten, zoals 'Samen sterk in Brabant' en het Kempisch Interventie Team (KIT). In deze projecten worden gebied overschrijdende zaken aangepakt, in samenwerking met andere instanties, zoals wildcrossen en dumpingen van drugsafval, huisvesting van arbeidsmigranten, en dergelijke. Jaarlijks rapporteert het college aan de raad over de realisatie van de VTH-taken.

Anticiperende grondaankopen

In hoofdstuk 5 van de nota grondbeleid is aangegeven dat ons college anticiperende verwervingen moet kunnen doen als daartoe vanuit ruimtelijke perspectief aanleiding voor is. Daarom wordt in het kader van de rechtmatigheid, voorgesteld om hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 2.000.000,-. Deze verwervingen worden op de balans geactiveerd op het moment dat de grond in exploitatie genomen wordt. Er is zodoende geen afzonderlijke dekking nodig. Het (restant-)krediet zal bij de jaarrekening niet worden overgeboekt.

Vorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties

In de nota grondbeleid kiest de gemeente Eersel voor een proactieve regierol bij locatieontwikkeling. Ten behoeve van voorbereiding, denk hierbij aan onderzoekskosten, advieskosten en ambtelijke inzet, is vooruitlopend op vaststelling van een bestemmingsplan en grondexploitatie een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 50.000,-. Deze kosten geactiveerd worden op de balans totdat er een exploitatiebegroting geopend wordt. Deze kosten kunnen dan ingebracht worden in de betreffende grondexploitatie en zullen in beginsel gedekt worden door toekomstige opbrengsten.

Visie akkers van Eersel

Om de visie daadwerkelijk tot uitvoer te krijgen is een projectleider nodig. De projectleider moet de gesprekken met de grondeigenaren gaan voeren om te zorgen dat mensen mee willen doen om het gebied tot een betere kwaliteit te komen. Ook moet de projectleider mogelijk partners bij elkaar brengen. Het doel is om de visie Akkers van Eersel die in 2021 is vastgesteld te realiseren.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

- Bouwen en wonen;
- Woonomgeving en leefmilieu;
- Planologie en stedenbouw.

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Bouwen en wonen	187.238	3.921.301	3.789.302	131.999
Woonomgeving en leefmilieu	1.480.124	1.962.824	1.589.157	373.667
Planologie	3.792.368	5.941.368	6.630.481	-689.113
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	5.459.730	11.825.493	12.008.940	-183.447
BATEN				
Bouwen en wonen	751.121	5.652.634	6.359.342	706.708
Woonomgeving en leefmilieu	484.263	524.263	383.051	-141.212
Planologie	3.895.367	6.505.881	9.485.947	2.980.066
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	5.130.751	12.682.778	16.228.339	3.545.561

Programma: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	5.459.730	11.825.493	12.008.940	-183.447
Kapitaallasten	146.414	1.096.657	467.670	628.987
Apparaatskosten	2.061.377	2.067.909	2.432.773	-364.864
Totaal lasten	7.667.521	14.990.059	14.909.383	80.676
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	5.130.751	12.682.778	16.228.339	3.545.561
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	478.750	259.326	-219.424
Totaal baten	5.130.751	13.161.528	16.487.665	3.326.137
Saldo programma	2.536.770	1.828.531	-1.578.282	3.406.813

Productgroep Bouwen en wonen

Handhaving extra toezicht (voordeel van € 23.000,-)

In mei 2023 zijn we gestart met de pilot groene handhaving. Tot oktober 2023 was er nog geen projectleider en projectteam. Hierdoor zijn er, met name voor het procesmatige deel van de pilot, minder kosten gemaakt op de inhuur van personeel. Dit heeft een eenmalig voordeel opgeleverd van € 23.000,-.

Omgevingsvergunningen (nadeel van € 69.000,-)

Ten aanzien van de geplande werkzaamheden uit het Uitvoeringsprogramma VTH 2023 hebben we gemiddeld gezien minder aanvragen ontvangen dan verwacht. We zien een lager aantal aanvragen omgevingsvergunningen ten opzichte van de afgelopen jaren. Dit heeft te maken met de stijgende rente voor hypotheeklen, stijgende prijzen voor bouwmaterialen en krapte op de arbeidsmarkt ten aanzien van de uitvoering van deze werkzaamheden inclusief de hierbij horende stijgende prijzen. Hierdoor worden nieuwbouwwoningen minder snel verkocht en worden projecten en verbouwingen vaker uitgesteld.

Bezwaar en beroep VTH (voordeel van € 20.000,-)

Op deze post zijn baten binnengekomen, die niet van tevoren worden begroot. Het gaat hierbij om lasten onder bestuursdwang.

Opvang vluchtelingen Oekraïne (voordeel € 885.392,-)

We vangen in onze gemeente ongeveer 200 Oekraïners op in gemeentelijke opvang en ongeveer 20 in particuliere opvang. Voor de huur, inrichting en het gebruik van de gemeentelijke opvanglocaties, verstrekkingen van leefgeld, ondersteuning van de opvang in huisvesting, zorg en onderwijs, hebben we €2.509.174,- uitgegeven, exclusief € 39.019,- aan gemeentelijke personeelskosten. Hiervan is € 186.993,- voor de verstrekkingen van leefgeld. Dit heeft een relatie met programma 1. Hier tegenover staan Rijksbijdragen die bestaan uit de vergoeding van transitiekosten (geschikt maken van opvanglocaties) en vergoeding van de andere kosten zoals hiervoor genoemd. De Rijksbijdrage is in 2023 € 4.356.106,-. Hierdoor bedraagt het positief resultaat € 1.785.392,-. Met de tweede bestuursrapportage is hiervan al € 900.000,- aan resultaat geraamd. Hierbij komt nu een resultaat van € 885.392,-. Met ingang van 2024 worden de Rijksbijdragen met ongeveer 25% verlaagd, waardoor het resultaat in 2024 lager zal uitvallen.

Productgroep Woonomgeving en leefmilieu

Bomen binnen de kom (nadeel van € 18.000,-)

Omdat het voorjaar extreem droog was hebben de jonge bomen extra water nodig gehad. Tevens zijn er ook kosten gemaakt voor het opstellen voor een snoeibestek voor de komende 6 jaar, en hebben we extra kosten gehad van diverse aannemers voor het veilig stellen en opruimen van diverse bomen n.a.v. de storm op 2 november 2023. Deze werkzaamheden zorgden voor een overschrijding van ongeveer € 18.000,-.

Groenbeheer binnen de kom (voordeel van € 173.000,-)

Door de natte weersomstandigheden in het najaar van 2023 hebben de geplande omvorming en renovatiewerkzaamheden van onze versleten en arbeidsintensieve plantsoenen niet kunnen plaatsvinden. Omdat het ook nu (begin 2024) ook nog extreem nat is worden deze werkzaamheden verschoven naar het najaar 2024. De kosten voor de renovaties/omvormingen waren geraamd op +/- € 125.000,-.

Ook is in 2023 minder onderhoud door onze reguliere groenaannemers verricht omdat de helft van de beplanting in Steensel en een gedeelte in Wintelre door riool en bestratingswerkzaamheden niet bereikbaar was en/of gerooid is. Deze beplanting is vervangen en hierop is door de civiel aannemer een jaar nazorg verleend dit heeft een besparing van € +/- 50.000,- opgeleverd.

Onderhoud speelvoorziening (voordeel van € 32.000,-)

In het najaar van 2023 is een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd ten aanzien van de bestaande speellocaties. Hiervoor is nog geen aanspraak gemaakt op het budget onderhoud speelvoorziening.

Beheer landschapselementen (voordeel van € 23.000,-)

In 2023 zijn (bijna) alle werkzaamheden van gebiedsontwikkeling Kleine Beerze afgerond. In het project gebied is er veel nieuwe natuur aangelegd. Momenteel wordt er een beheerplan opgesteld, hoe de verschillende grondeigenaren (gemeente, Brabants landschap, provincie en waterschap), deze nieuwe natuur moeten gaan beheren. Pas nadat dit beheerplan is vastgesteld door de verschillende partijen gaan wij het Eerselse deel van de natuur op een hoger niveau onderhouden. Omdat er in de begroting van 2023 wel rekening heeft gehouden met het beheer van deze natuur is er in 2023 minder uitgegeven op het beheer van de gemeentelijke landschapselementen. Dit heeft een voordeel van € 23.000,- opgeleverd.

Productgroep Planologie en stedenbouw

Transitie landelijk gebied (voordeel van € 71.000,-)

Eind april 2022 is de samenwerking met de Brabantse Kempen beëindigd. De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden zijn in gesprek om de samenwerking op een andere wijze voort te zetten. De behoefte aan (en noodzaak voor) samenwerking is er nog steeds, gezien de grote uitdagingen en kansen die er liggen op het gebied van economie en transitie landelijk gebied. Omdat de samenwerking is beëindigd en er een gebrek aan capaciteit is geweest zijn er in 2023 geen uitgaven geweest.

In 2023 is de beëindiging ook financieel afgerond en zijn er baten op deze post binnengekomen.

Bestemmingsplannen algemeen (voordeel van € 33.000,-)

In 2023 is veel werk gestoken in de implementatie van de Omgevingswet en het afronden van lopende procedures, waardoor niet veel nieuwe zaken zijn opgestart. Hierdoor is op deze post minder uitgegeven dan begroot.

Bouwgrondexploitaties (voordeel van € 3.615.000,-)

Conform het BBV is voor een aantal bouwgrondexploitaties winst of verlies genomen voor een totaal van €1.115.000,-.

Verder wordt bij de jaarrekening de voorziening toekomstige negatieve saldi bouwgrondexploitatie geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. De voorziening is verlaagd met € 90.000,-. Deze is vervolgens toegevoegd aan het saldo van de bouwgrondexploitaties. Per saldo heeft de vrijval van de verliesvoorziening dus geen invloed op het resultaat van dit programma.

Het voordeel komt tot uiting in programma 10 algemene baten en lasten. Voor meer toelichting zie de paragraaf 7 grondbeleid en het programma 10.

Eind 2023 heeft het bestuur van het Kempisch Bedrijven Park (KBP) in het kader van het liquidatieplan besloten om voor 2023 nog over te gaan tot een winstuitkering van € 2.500.000,- per deelnemende gemeente. Dit leidt tot een voordeel in de jaarrekening.

Anterieure overeenkomsten (voordeel van € 49.000,-)

In 2023 zijn er 26 nieuwe ontwikkelingen gestart en zijn er 9 ontwikkelingen (financieel) beëindigd. In financieel opzicht betekent dit een positief saldo ten opzichte van de begroting exclusief overheadkosten van €102.000,-. Na toerekening overhead in programma 11, zijnde € 53.000,-, resteert er per saldo een positief resultaat van € 49.000,-.

In 2023 zijn er enkele grotere ontwikkelingen afgerond, namelijk Hoogstraat, Kerkebogten, Eikenburg. Mede hierdoor valt er in totaal een krediet vrij van € 164.000,-. Daarentegen zijn er ook een aantal ontwikkelingen waarin een verliesneming zijn gedaan (totaal € 37.000,-), omdat de gemaakte kosten niet (geheel) meer verhaald kunnen worden op korte termijn. Daarnaast zitten er in de bestemmingsplannen Koemeersdijk en Duizel-Noord nog enkele particuliere bouwmogelijkheden waarvoor in de toekomst nog exploitatiebijdrages verwacht worden. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe, omdat onbekend is wanneer deze bijdrages komen, zijn de inkomsten nu afgeboekt (totaal €79.000,-). Indien deze bijdrages in de toekomst ontvangen worden, leiden deze tot een positief resultaat in de jaarrekening.

Resumerend: er is een voordeel van € 49.000,-, waarvoor in het raadsvoorstel, zoals ook in eerder jaren, voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de post cyclisch bouwen. Met die middelen kunnen dan weer nieuwe initiatieven ondersteunt worden.

Bestemmingsplannen (via reserves) (nadeel van € 109.000,-)

Conform de grondnota wordt er door een aantal anterieure overeenkomsten € 109.000,- bijgedragen aan de reserve bovenwijkse voorzieningen en de reserve vereveningsfonds sociale woningbouw. Dit leidt tot een nadeel van € 109.000,-.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan in dat jaar voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn in dat jaar budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Investerings

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2016/2022	Huisvesting opvang statushouders en ontheemden	1.386.428	186.428	1.200.000	1.200.000
2	2022	Huisvesting opvang statushouders en ontheemden (grond)	300.000	0	300.000	300.000
3	2022	Actualisatie Kempische visie op wonen	12.000	5.236	6.764	6.764
4	2022/2023	Visie akkers van Eersel	100.000	0	100.000	100.000
5	2020	Evenementenkasten	105.000	51.488	53.512	53.512
6	2019/2020/2021	Vervanging groen (MIP 2019+2020+2021)	306.000	311.998	-5.998	0
7	2020	Aanv uitv integraal beleidsplan Groen Loont	118.000	69.060	48.940	48.940
8	2005/2021	Ecologische verbindingzone Kleine Beerze (tweede fase)	166.000	195.171	-29.171	0
9	'06+'10+'12+'16+'20	Ecologische verbindingzone Kleine Run	367.479	105.312	262.167	262.167
10	2021	Gebiedsontwikkeling Levende Run	220.000	53.862	166.138	166.138
11	10/11/12/13/14/14/15/18/19/21/21/21	Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze (MIP'10+'11+'12+'13+'14+'15+'18+'19+'21)	2.689.784	2.801.524	-111.740	0
12	2021	Incidentele maatregelen recreatie	50.000	19.765	30.235	30.235

13	2021	Herstelmaatregelen gemeentelijke landschapselementen	100.000	31.963	68.037	68.037
14	2021	IBP proeftuinen in de Kempen	1.698.729	444.514	1.254.215	1.254.215
15	'21/'22/'22/'23	Plan Bos en Boom (exclusief grond)	616.056	184.756	431.300	431.300
16	22/'22/'23/'23	Plan Bos en Boom (grond)	1.012.062	382.563	629.499	629.499
17	2022	Opstellen nieuw bomenbeleid- en beheersplan	25.000	0	25.000	25.000
18	2022/2023	Raster heidetracé Steensel	30.000	29.891	109	0
19	2023	Afvalbak elektrische auto hondenuitlaatroute	115.000	32.926	82.074	82.074
20	2022	Natuurherstelwerkzaamheden groot- en kleinmeer	87.640	68.455	19.185	0
21	2023	Vervanging bomen Markt/Hint	75.000	71.588	3.412	0
22	'12+'13+'15+'16+'17+'18+'20+'21+'22	Herziening ruimtelijke plannen	873.553	684.051	189.501	189.501
23	2019/2021	Visie transformatielocatie best steed geb (MIP2019)	50.000	32.726	17.275	17.275
24	'21/'22/'22/'23/'23	Omgevingsvisie 2.0+3.0 (MIP 21+22)	490.000	92.009	397.991	397.991
25	2023	Anticiperende verwervingen	2.000.000	0	2.000.000	0
26	2021	Grondaankoop Veldhoek (Eersel-Zuid)	987.228	987.668	-440	0
27	2023	Grondaankoop Vessem-Noord	3.622.196	3.665.039	-42.843	0
28	2023	Grondaankoop Nardushoek	0	154.111	-154.111	0
29	2023	Grondaankoop Eersel-West	0	27.010	-27.010	0
30	2023	Vorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties	50.000	0	50.000	0
31	2021	Vorbereidingskosten Eersel-West	46.466	155.606	-109.140	-73.740
32	2021/2023	Vorbereidingskosten Veldhoek (Eersel-Zuid)	216.241	287.980	-71.740	-71.740
33	2021/2023	Vorbereidingskosten Boterbochten III	106.413	108.747	-2.334	0
34	2021	Vorbereidingskosten Koppelen 9	6.681	6.681	0	0
35	2021/2023	Vorbereidingskosten Vessem-Noord	255.418	132.805	122.614	122.614
36	2021/2022	Vorbereidingskosten Nardushoek	201.117	107.663	93.454	93.454
37	2021/2022	Vorbereidingskosten Duizel-Noord III	0	11.532	-11.532	0
38	2021/2022	Vorbereidingskosten verlengd Aangelag	0	733	-733	0
		Totaal programma:	18.485.491	11.500.862	6.984.628	5.333.235

1 en 2. Huisvesting opvang statushouders en ontheemden

Dit krediet is in 2022 is beschikbaar gesteld, maar tot op heden niet ingezet. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024, zodat de gemeente, in staat is om efficiënt in te spelen op mogelijke kansen.

3. Actualisatie Kempische visie op wonen

In 2023 is gestart met de actualisatie van de Kempische visie op wonen. In 2024 wordt de nieuwe visie ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. Voor deze actualisatie wordt het restantkrediet overgeheveld naar 2024.

4. Visie Akkers van Eersel

Door capaciteitsgebrek is niet gewerkt aan de uitwerking van de visie Akkers van Eersel. De wens is nog steeds om in dit gebied de kwaliteit te verhogen. Daardoor dient het restantkrediet overgeheveld te worden naar 2024. In 2023 is wel gewerkt aan een plan van aanpak om te onderzoeken hoe we de visie tot uitvoering kunnen krijgen.

5. Evenementenkasten

Het merendeel van de evenementenkasten binnen de gemeente is inmiddels vervangen. In 2023/2024 is de geïntegreerde stroomvoorziening in de kiosk op de Markt vervangen. In 2024 ontvangen wij nog rekeningen van Enexis voor de aansluitkosten over de afgelopen jaren. Voor 2024/2025 staat de verplaatsing van de evenementenkast in Steensel op de planning en in 2024 het verzwaren van de eventenaansluiting bij het gemeentehuis. Het restantkrediet dient te worden overgeboekt naar 2024.

6. Vervanging Groen

Deze investeringen uit het "beleidsplan Groen Loont" zijn voltooid en het krediet kan worden afgesloten.

7. Aanvullende uitvoering integraal beleidsplan Groen Loont

In 2020 is dit krediet beschikbaar gesteld om een nieuwe bos nota te laten opstellen, de Eerselse ecologische verbindingzones (evz) te beheren (voordat het beheer opgenomen was in de exploitatiebegroting werd dit projectmatig gedaan) en om de verschillende dorpsranden/lanen extra in te planten met bomen. Het opstellen van de bos nota en het beheer van de evz is voltooid. Omdat er gedurende 2022 geen beleidsmedewerker Bos, Natuur en Groen in dienst was, is het inplanten van de dorpsranden/lanen nog niet uitgevoerd. In 2024 wordt dit laatste punt opgepakt. Het krediet dient overgeboekt te worden naar 2024.

8. Ecologische Verbindingszone kleine Beerze tweede fase

Dit project loopt al vanaf 2005. Met de inplant van de ecologische verbindingzone Ellenbroek in 2023 is dit onderdeel van de "gebiedsontwikkeling Kleine Beerze" afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

9. Ecologische verbindingzone kleine Run

Dit krediet behelst de ontwikkeling van de natuurlijke beekloop van de Run tussen Grootgoor (Veldhoven) en Schadewijk. Dit KRW project (Kader Richtlijn Water) wordt uitgevoerd door en onder verantwoordelijkheid van Waterschap de Dommel. De gemeente Eersel levert hierbij 50% financiële bijdragen voor landschapselementen in het beekdal (Elzensingels en recreatieve voorzieningen). De andere 50% worden gedekt door subsidies uit de regeling "Gebiedsimpuls Grenscorridor N69". In programma 6 staan hiervoor ook nog 50% bijdragen opgenomen voor de aanleg van een uitzichtpunt en wandelbruggetjes. Het project kent ruim een jaar vertraging in de ruimtelijke procedures. De start van het beekherstel is nu voorzien in de tweede helft van 2025. Het moet uiterlijk in 2027 zijn voltooid. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

10. Gebiedsontwikkeling Levende Run

Samen met gemeente Bergeijk trekken wij het project de gebiedsontwikkeling "de Levende Run". Provincie, Waterschap, TBO's en de in het gebied gevestigde boeren sluiten hierbij aan. Dit gebied is gelegen tussen de kernen van Eersel, Bergeijk en Weebosch. De inhuur- en advieskosten voor het brede proces worden gefinancierd vanuit de IBP-gelden (zie ook regel 17; IBP Proeftuinen van de Kempen). Het onderhavige krediet is benodigd voor het Eerselse aandeel in personeel inhuur voor dit gebiedsproces of voor inhuur van personeel ter vervanging van de uren van onze eigen medewerkers. Het project kent een looptijd tot minimaal eind 2025, naar verwachting tot 2030. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

11. Gebiedsontwikkeling Kleine Beerze

Het uitvoeringsprogramma beekherstel tot een meanderend beekdal is inmiddels 1,5 jaar vertraagd. Twee keer werd dit veroorzaakt door het broedseizoen plus het aantreffen van bijzondere diersoorten. Deze winter 2023/'24 hebben we niks kunnen doen vanwege de vele regenval en de hoge waterstanden in het gebied. Voordat de grond is opgedroogd zitten we in het nieuwe broedseizoen 2024. We streven er nu naar om het werk in 2024 af te ronden. Momenteel staat het krediet op een negatief saldo van € 111.740,-. Omdat er geen dekking voor de extra uitgaven wordt het negatieve saldo ineens afgeschreven in de jaarrekening 2023. In 2024 worden nog aanvullende lasten verwacht. De kosten voor de uitvoering zijn door de vertraging en besluiten uit het verleden verder opgelopen. Naast de kosten voor het uitlopen van het uitvoeringsbestek maken we ook extra inhuurkosten voor het meerwaardetraject Donk. In de eerste bestuursrapportage 2024 zullen wij de prognose van te verwachten (extra) inkomsten en uitgaven actualiseren. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

12. Incidentele maatregelen recreatie

Negatieve recreatie (wildcrossen) blijft een groot probleem. Daarom hebben we in 2023 de openstellingsborden van de gemeentelijke bossen (Buikheide en Grootmeer) vervangen. Op locaties waar geen borden meer stonden zijn nieuwe borden geplaatst. Ook hebben we de borden voorzien van de juiste tekst. Op deze manier kan de groene BOA effectiever handhaven. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024 om de openstellingsborden rondom de Duizelse, Knegselse en Steenselse bossen te vervangen.

13. Herstelmaatregelen gemeentelijke landschapselementen

Veel gemeentelijke landschapselementen verkeren een slechte staat of zijn nog achterstallig in onderhoud. In 2023 hebben we weer diverse werkzaamheden laten uitvoeren om verschillende landschapselementen te herstellen. Ook in 2024 gaan we weer verder met het herstellen van diverse landschapselementen. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

14. IBP Proeftuinen in de Kempen

Dit krediet behelst de procesgelden die door de Provincie ter beschikking zijn gesteld aan de uitvoeringscommissie "de levende Beerze". Deze uitvoeringscommissie is per 1 januari 2024 opgeheven en de verantwoordelijkheden zijn overgedragen aan de stuurgroep GGA-Kempenland-west. Eersel is ook hierin bestuurlijk vertegenwoordigd. Eersel levert de penvoerder en is namens de Stuurgroep verantwoordelijk voor de juiste besteding van deze gelden door de gebiedsteams "Levende Beerze" en "Levende Run". Wij mogen hiervoor 3% van de subsidie gebruiken. De subsidie is met één jaar verlengd tot en met 2024. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

15 & 16. Plan Bos en Boom (exclusief grond) en Plan Bos en Boom (grond)

Deze budgetten worden gebruikt voor zowel de uitvoering van plan bos en boom (incl. inhuur externe projectleider) als het verkrijgen van gronden. In 2023 hebben we weer 16.841 nieuwe bomen geplant. Ook in 2024 gaan we verder met de uitvoering van plan bos en boom. De kredieten moeten dus overgezet worden naar 2024.

17. Opstellen nieuw bomenbeleids en beheersplan

In 2023 hebben we een nieuw bomenbeleidsplan laten opstellen, deze ook al is vastgesteld door de gemeenteraad. Daaropvolgend laten we in 2024 een nieuw bomenbeheersplan opstellen. Het krediet moet dus worden overgezet naar 2024.

18. Raster Heidetracé Steensel

De afrastering is geplaatst als sluitsteen van het project "heideontwikkeling hoogspanningstracé Steensel". Het crossen met motoren en SUV's op dit terrein, waar de komende 10 jaar heide tot ontwikkeling moet komen lijkt hiermee afgelopen. Het krediet kan worden afgesloten.

19. Afvalbak elektrische auto hondenuitlaatroute

Momenteel staan er ± 170 prullenbakken in de gemeente Eersel, welke ook worden gebruikt om plastic zakjes met hondenpoep in te deponeren. Vanuit bewoners krijgen wij met regelmaat de vraag om extra prullenbakken te plaatsen. Met name vanuit Eersel, waar er relatief minder staan.

Zonder extra ledigingscapaciteit kunnen wij niet aan deze verzoeken voldoen. Binnen onze budgetten voor garantiebanen hebben wij middelen beschikbaar voor een extra medewerker. Eind 2023 zijn er voor de bestaande prullenbakken dispensers (opslagboxen voor hondenpoepzakjes) aangeschaft. Deze worden begin 2024 gemonteerd. Tevens zijn we nog steeds op zoek naar een geschikte medewerker die uiteindelijk de nog aan te schaffen tweede elektrische voertuig kan bemannen. Zodat we de overige materialen en prullenbakken kunnen plaatsen. Het krediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

20. Natuurherstelwerkzaamheden Groot en Kleinmeer

In 2023 is dit project voor natuurherstel afgerond. Voor het onderhoud aan dit N2000 gebied (gemeentelijk eigendom) ontvangen we onderhoudssubsidies. Met de uitgevoerde werkzaamheden is de natuurkwaliteit in het gebied verbeterd. Het project afgerond is en de doelen zijn behaald. Het krediet kan worden afgesloten.

21. Vervanging bomen

De bomen zijn aangeschaft en worden op een tijdelijke kwekerij binnen de gemeente Eersel verzorgd, waar ze wachten om definitief op de Markt/Hint geplant te worden. In de raadsvergadering van 2 juli gaan wij u vragen om hierover richting te geven. Het krediet van de aanschaf van deze bomen kan worden afgesloten. Onder programma 6 staat het uitvoeringskrediet "Looproute Markt-Hint" opgenomen.

22. Herziening ruimtelijke plannen

De budgetten worden gebruikt om de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet te dekken. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024, omdat de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet doorlopen. Ook in de eerste periode van de nieuwe wet zullen we nog een aantal zaken moeten uitzoeken en aanpassen, hiervoor is budget noodzakelijk.

23. Visie transformatielocatie bestaand stedelijk gebied

De ontwikkeling van een visie voor het gebied tussen de Markt, Postakkers, Areven en de Nieuwstraat wordt hieruit gefinancierd. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024. Ook kunnen hier nog aanvullende studies of uitwerkingen uit gefinancierd worden.

24. Omgevingsvisie 2.0 + 3.0

De Omgevingsvisie 2.0 is in 2021 afgerond. Deze visie 2.0 wordt gebruikt om deze met participatie, aanvullend onderzoek en het inbedden van meer beleidsvelden uit te bouwen tot een Omgevingsvisie 3.0, die voldoet aan de Omgevingswet. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024. De opstart van de Omgevingsvisie 3.0 is later, omdat eerst gewerkt is aan de Ruimtelijke visie woonuitbreidingen en een grote samenhang is met de Bestuursopdracht ontwikkelstrategie De Kempen.

25. Anticiperende verwervingen

In 2023 zijn er een drietal anticiperende grondaankopen gedaan, namelijk Vessem Noord (afzonderlijk raadsbesluit), Nardushoek en Eersel-West. De grondaankoop Vessem Noord is afzonderlijk in uw raad besproken, de grondaankoop Nardushoek en Eersel-West worden hieronder toegelicht:

- *Grondaankoop Nardushoek*

De gemeente is bezig met de ontwikkeling van het woningbouwplan 'Nardushoek' gelegen in Knegsel. De gemeenteraad heeft in 2022 de randvoorwaarden hiervoor vastgesteld. Eind 2023 zijn er gronden binnen het zoekgebied aangekocht, zijnde het perceel kadastraal gemeente Vessem, F4586, groot circa 5.811 m2 gelegen aan de noordzijde van de Zandoerlseweg. Dit voor een bedrag van € 154.111,-, waarbij er tevens een nabetaling is afgesproken ingeval er een onherroepelijk bestemmingplan tot stand komt dat woningbouw mogelijk maakt.

- *Grondaankoop Eersel-West*

Ten behoeve het project Eersel-West is er een aankoop gedaan van 855 m2 (perceel Eersel, M, 2889). Deze grond is benodigd om de ontsluitingsweg die door het projectgebied loopt te kunnen realiseren. De grond is – conform taxatie – aangekocht voor een bedrag van € 27.010,-. Het krediet wordt afgesloten in 2023.

26 t/m 38. Voorbereidingskrediet nieuwe grondexploitaties

Voor een achttal potentiële toekomstige bouwgrondexploitaties worden de voorbereidingskosten geactiveerd met als doel deze later in te brengen in de door uw raad vast te stellen grondexploitatie.

- Voorbereidingskosten Eersel-West
- Voorbereidingskosten Veldhoek (Eersel-Zuid)
- Voorbereidingskosten Boterbochten III
- Voorbereidingskosten Koppelen 9
- Voorbereidingskosten Vessem-Noord
- Voorbereidingskosten Nardushoek
- Voorbereidingskosten Duizel-Noord III
- Voorbereidingskosten verlengd Aangelag

Voor enkele plannen heeft uw raad een afzonderlijk voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld, voor de overige plannen heeft uw raad in 2023 voor de voorbereidingskosten in totaal € 50.000,- beschikbaar gesteld. Bij Eersel-West en Veldhoek hebben we in 2023 meer voorbereidingen getroffen dan was geraamd, waardoor het budget is overschreden met respectievelijk afgerond € 74.000,- en € 72.000,-.

Deze hogere uitgaven worden eveneens volledig geactiveerd om later in te brengen in de toekomstige bouwgrondexploitatie dan wel kostenverhaal. Deze overschrijding worden mede in het kader van de rechtmatigheid alsnog aan uw raad voorgelegd met een voorstel voor aanvullend krediet in 2024 (Eersel-West 16-4-2024 en Veldhoek eerste bestuursrapportage 2024). Uiteindelijk zullen de reeds gemaakte kosten gedekt worden uit toekomstige grondopbrengsten.

4. Milieu

Door het uitvoeren van de activiteiten die vallen onder dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners van de gemeente Eersel wonen in een schone, gezonde en duurzame leefomgeving.”**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
AFVAL-/ GRONDSTOFFEN		
Indicator	Realisatie	Norm
Aantal kg huishoudelijk restafval per inwoner per jaar <i>(verplicht)</i>	Restafval per inwoner inclusief milieustraat: 2023: 58 kg 2022: 58 kg 2021: 58 kg 2020: 71 kg 2019: 62 kg	Norm: 2022: 50 kg* (inclusief milieu-straat, meetbaar in 2022) Landelijke VANG-doelstelling: 100 kg per inwoner
		Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
<p>Uit de kadernota Grondstoffen zijn de volgende projecten gestart/uitgevoerd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een grondstoffencentrum realiseren <ul style="list-style-type: none"> - optimalisering milieustraat (realisatie nieuw gevaarlijk afval depot, renovatie riolering/hemelwaterafvoer, routing) 2. Inzet Mobiel scheidingsstation <ul style="list-style-type: none"> - voorbereiding en opdracht in 2023 verstrekt, operationeel medio 2024 3. Optimalisatie bestaande inzamelstructuren oud papier, glas, textiel <ul style="list-style-type: none"> - aanpassingen/optimalisaties met name bij glas en textiel 4. Analyse Inzamelstructuur restafval <ul style="list-style-type: none"> - niet uitgevoerd, structuur functioneert goed. 5. Verbetering inzamelmiddelen <ul style="list-style-type: none"> - geen veranderingen, bestaat geen aanleiding voor. 6. Onderzoek kringloop en hergebruikcentra bouwmaterialen <ul style="list-style-type: none"> - is opgepakt, nog niet afgerond. 7. Communicatie <ul style="list-style-type: none"> - via afvalapp en publicaties. 		

ENERGIE		
Indicator	Realisatie	Norm
CO ₂ -reductie ten opzichte van 1990 <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 76.900 (excl. CO ₂ -uitstoot auto(snel)wegen = 25,7% reductie) 2021 83.800 (excl. CO ₂ -uitstoot auto(snel)wegen = 19,1% reductie) IJKpunt 1990 103.550 ton CO ₂ -uitstoot, excl. auto(snel)wegen	Norm: 49% CO ₂ -reductie in 2030 en 95% reductie in 2050 (gemeentelijk beleid in lijn met het klimaatakkoord) In ton CO ₂ : 2030: 52.810 (51%) 2050: 5.117 (5%)
		Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		

Het uitvoeren van acties op vijf subthema's uit het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2021-2025:

1. Gemeentelijk vastgoed
 - uitvoering besparingsmogelijkheden, onder andere isolatiemaatregelen
2. Gebouwde omgeving,
 - uitvoering energiebesparingsprogramma en voorbereiding energiearmoede
3. Mobiliteit
 - realisatie van bandenpomp en communicatie
4. Grootschalige opwekking
 - Vervolgstappen zonnepark Wintelre
5. Landbouw

GEMEENTELIJK VASTGOED

Indicator	Realisatie	Norm
CO ₂ -reductie ten opzichte van 2012	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm 2025: 39% CO ₂ -reductie t.o.v. 2012 In ton kg CO ₂ : 2012: 1.303 2025: 795 (61%)
	2022 Gegevens niet beschikbaar	
	Cumulatief resultaat: 2020: -17,26% (1.078 ton kg CO ₂)	Norm gerealiseerd?

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Verdere uitvoering geven aan het realiseren van 164 duurzaamheidsmaatregelen om de 39% reductie te realiseren in 2025. Acties staan uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025.

ENERGIEREDUCTIE EN ZON-OP-DAK

Indicator	Realisatie	Norm
Energiebesparing ten opzichte van 2007 en duurzame energieopwekking in TJ	2023: Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: 2030: 15% energiebesparing t.o.v. 2007 2030: 200 TJ duurzame energieopwekking
	2022: Gegevens niet beschikbaar	
	2021 75 TJ hernieuwbare elektriciteit / 16,0 % energiebesparing t.o.v. 2007	Norm gerealiseerd?
	2020 61 TJ duurzaam opgewekte zonnestroom/ 17,5% energiebesparing t.o.v. 2007	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak

Hierin zitten acties die betrekking hebben op het maximaliseren van de energiereductie bij woningen en bedrijfspanden. We focussen ons in 2023 voornamelijk op bedrijfspanden.

GROOTSCHALIGE OPWEKKING		
Indicator	Realisatie	Norm
Norm: 0,055 TWh grootschalige opwekking in 2030	2023: 0 TWh	Norm: 0,055 TWh grootschalige opwekking in 2030
	2022: 0 TWh	
	2021: 0 TWh	Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan? Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030. In 2024 zal onder andere het vergunnen van het/ de zonnepark(en) nabij Wintelre verder vorm krijgen.		

DUURZAME ENERGIE		
Indicator	Realisatie	Norm
Percentage elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: 15,9 TJ extra per jaar
	2022 Gegevens (nog) niet beschikbaar	
	2021 22,5% 14 TJ extra t.o.v 2020	Norm gerealiseerd?
	2020 18,5%/ 20 TJ extra t.o.v. 2019	
Wat hebben we daarvoor gedaan? <ul style="list-style-type: none"> Eigen ingekochte stroom is groen door aankopen Garanties van Oorsprong; Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak; Uitvoering geven aan het beleid grootschalige zonne-energie gemeente Eersel 2020-2030; Uitvoering geven aan de acties opgenomen in het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025; Uitvoering geven aan het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel. 		

ENERGIEGEBRUIK WONINGEN		
Indicator	Realisatie	Norm
Percentage woningen met geregistreerd energielabel A <i>(eigen indicator)</i>	2023: 34,1%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022: 34%	
	2021: 33,6%	Norm gerealiseerd: ?
	2020: 34,6%	
Wat hebben we daarvoor gedaan? Uitvoering geven aan het plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak Het verminderen energieverbruik doen we in algemene zin met onder andere het uitvoeren van de Transitievisie Warmte en het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel.		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Afval-/Grondstoffen

Norm niet gehaald

De norm van maximaal 50 kilogram restafval (inclusief milieustraat) in 2022 is niet gehaald. De hoeveelheid restafval stagneert op 58 kg. In de corona periode is mede als gevolg van het thuiswerken meer huishoudelijk restafval aangeboden. Ook is meer afval aangeleverd op de milieustraat. Voor 2024 gaan we ervan uit dat de dalende trend weer wordt ingezet.

Ontwikkelingen

De Kempengemeenten richten hun grondstoffenbeleid op de transitie naar een Circulaire Kempen gemeenschap. Het lineaire economiemodel waarin waardevolle grondstoffen worden uitgeput heeft geen toekomst. We werken als Kempengemeenten naar een circulaire economie waarin we producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten houden, op een duurzame manier materiaalketens sluiten en waarde creëren uit afvalstromen. De circulaire economie is geen doel op zich. Het is onderdeel van een duurzame samenleving die gericht is op het verminderen van de milieudruk. Een duurzame samenleving voorkomt afval, streeft naar optimaal hergebruik van producten en grondstoffen, wordt gevoed door duurzame energie, draagt bij aan klimaatbescherming en heeft oog voor people, planet en profit.

Het streven is om zo veel mogelijk grondstoffen met een zo hoog mogelijke kwaliteit in de (lokale) kringloop te behouden. We zetten daarom ook in op passende oplossingen specifiek voor de Kempengemeenten. In 2023 is opdracht verstrekt tot aanschaf van een Mobiel Scheidingsstation. Een laagdrempelige oplossing voor het afvoeren van afvalstoffen in elke dorpskern op regelmatige basis. Gestart is met het onderzoek naar de mogelijkheden om hergebruik van materialen te stimuleren ten behoeve van de circulaire economie. Dit onder andere door een dependance van de kringloop toe te voegen aan de milieustraat.

- Communicatie
- Start aanbesteding Milieustraten Kempengemeenten
- Start aanbesteding verwerking GFT en Restafval
- Start aanbesteding inzameling OPK

Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid

De gemeente Eersel heeft de opgave op het gebied van duurzaamheid verdeeld over de vijf thema's. Deze opgave is vertaald naar een uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2021-2025, waarin per thema de ambities, doestellingen en acties zijn samengevat.

Band op spanning

Er staat bij de Hint een bandenpomp om je banden op te pompen die op zonne-energie werkt. (middels een zonnepaneel). Inwoners van de gemeente Eersel kunnen gratis gebruik maken van deze bandenpomp. Het afgelopen jaar is er 4.488 keer gebruik van gemaakt, wat meer is dan gemiddeld. (ten opzichte van andere banden pompen).

Grootschalige energieopwekking

In december 2020 stelde uw raad het beleid grootschalige energie gemeente Eersel 2020-2030 vast. Uw raad heeft op 4 juli 2023 twee amendementen aangenomen waarin staat dat de afdrachten in de fondsen op basis van SDE++ subsidie moeten plaatsvinden. Deze wijzigingen zijn aangepast in het beleid grootschalige energie gemeente Eersel 2020-2030 en in het toetsingskader grootschalige energie-opwek Eersel 2020-2030. De aanvraag voor de vergunning is ingediend en we verwachten in 2024 de vergunning af te kunnen geven. Uw raad heeft als norm 0,055 TWh in 2030 opgenomen. Realisatie van zonnepark nabij Wintelre zorgt voor circa 0,018 TWh (1/3) van deze norm. Om de doelstelling in 2030 te halen zijn nieuwe locaties/initiatieven voor de grootschalige opwek van duurzame energie noodzakelijk.

Transitievisie Warmte

In december 2021 stelde uw raad de Transitievisie Warmte vast. Daarin beschrijven we dat de gemeente Eersel eerst inzet op het besparen van energie. In 2023 is hiervoor het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel vastgesteld. Door een gebrek aan capaciteit lopen verdere acties uit de Transitievisie Warmte vertraging op. Daarom breiden we de capaciteit in 2024 uit vanuit de CDOKE subsidiemiddelen.

Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel

Uw raad stelde in juli 2023 het Besparingsprogramma woningen gemeente Eersel vast. Daarin omschrijven we meerdere projecten om woningen in de gemeente te isoleren. Sinds de uitspraak van de Raad van State in augustus 2023, moeten isolatiebedrijven natuurinclusief gaan isoleren. Dit zorgt landelijk voor vertraging van isolatie van woningen, vooral bij projectmatige aanpakken.

Het project woningisolatie woningeigenaren in energiearmoede is een voorbeeld van een projectmatige aanpak van woningisolatie. Dit project heeft helaas vertraging opgelopen als gevolg van een rechterlijke uitspraak op grond van de Wet natuurbescherming. Momenteel wachten we op een tijdelijke regeling die de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft aangekondigd.

Een ander project uit het Besparingsprogramma is de gemeentelijke subsidieregeling energiebesparende maatregelen particulieren. Sinds 1 september kunnen inwoners met een eigen woning subsidie aanvragen, wanneer zij na 1 januari 2023 isolatiemaatregelen hebben laten uitvoeren, of een warmtepomp of zonneboiler hebben laten plaatsen. In 2023 is subsidie verstrekt aan 146 woningeigenaren, die gezamenlijk 188

maatregelen hebben laten treffen. De helft (94) van deze maatregelen waren het laten plaatsten van een (hybride) warmtepomp. Verder hebben 30 woningeigenaren subsidie ontvangen voor spouwmuurisolatie, 29 voor glasisolatie (HR++ en triple glas) en 21 voor dakisolatie. Subsidie voor vloerisolatie, gevelisolatie en de aanschaf van een zonneboiler zijn ieder minder dan 10 keer verstrekt.

Energiereductie & zon-op-dak

Op 20 april 2021 heeft de gemeenteraad van Eersel ingestemd met het 'Plan van aanpak energiereductie en zon-op-dak', als onderdeel van het 'Uitvoeringsprogramma duurzaamheidsbeleid 2021-2025'. In overleg met onder andere KempenEnergie worden de beoogde werkzaamheden voor het plan uitgezet. Hierbij wordt ook met name gekeken, conform motie van de raad bij de begrotingsbehandeling 2022-2025, naar de bedrijven.

De werkzaamheden in 2023 kenden twee belangrijke onderwerpen.

Het eerste onderwerp betrof de bestending van de samenwerking met KempenEnergie in de vorm van een formele samenwerking, waarbij KempenEnergie verschillende opdrachten uit het Plan energiereductie & Zon-op-dak zou kunnen uitvoeren. Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is eveneens de mogelijke uitbesteding van het energieloket aan KempenEnergie. Deze raadsopdrachten vragen echter wel een goede en duidelijke samenwerking tussen KempenEnergie en de gemeente Eersel.

De wetgeving met betrekking tot aanbestedingswet vraagt zorgvuldigheid om binnen de kaders van de wet te blijven. Op basis van het advies van Bizob is gekozen voor het opstellen van een raamwerkovereenkomst met de energiecoöperatie. Deze overeenkomst is vervolgens voorgelegd aan het bestuur van KempenEnergie en op dit moment vinden de laatste juridische/technisch wijzigingen van het voorstel plaats om zo tot een ambitieuze samenwerking te komen.

Het tweede onderwerp binnen dit project betrof de samenwerking met het KOP (het Kempisch Ondernemers Platform) om tot een of twee zogenaamde energiehubbs te komen voor de Eerselse bedrijventerreinen. Een energiehub is een lokale samenwerking tussen meerdere partijen op het gebied van energie. Deze partijen stemmen energieopwek, -opslag, -conversie en -verbruik op elkaar af. Zij maken vaak afspraken over de samenwerking. Ook is er een juridische entiteit of natuurlijk persoon nodig die de partijen vertegenwoordigt. Deze heeft een wettelijke status en handelt namens de samenwerkende groep.

De overheid ziet energiehubbs als een schakel in een sterk en betrouwbaar energiesysteem. Een toekomstig energiesysteem waarin elektriciteit en elektrificatie een grotere rol gaan spelen. Met elektrificatie bedoelen we de overgang van fossiele brandstoffen naar elektriciteit. Om de energiehubbs verder te ontwikkelen, zijn innovatieve oplossingen onmisbaar. Hierin nemen de Kempengemeenten samen met het KOP het voortouw.

Deze samenwerking met het KOP is bedoeld om: a. de netcongestie in het gebied te verminderen, b. de vestiging van bedrijven mogelijk te blijven maken c. als groei van meer zon-op-dak en energiereductie in de gemeente Eersel te faciliteren. Hierin wil de gemeente Eersel een stimulerende rol spelen. De verschillende Kempengemeenten hebben in samenwerking met het KOP gezamenlijk een pilotproject in 2021-2022 gefinancierd op de Waterlaat te Bergeijk. Op dit moment wordt op basis van de behaalde resultaten gewerkt aan de totstandkoming van energiehubbs op de bedrijventerreinen de Waterlaat te Bergeijk en KBP in Bladel. Hier wil de gemeente bij aansluiten door ook energiehubbs te realiseren. Hiertoe is op 24 november 2023 een informatiesessie over de EnergyHub georganiseerd en hebben verschillende ondernemers aangegeven om samen te willen optrekken om tot een energiehub te komen.

Energiereductie bestaande gemeentelijke gebouwen

De gemeente Eersel heeft in 2015 haar 38 gebouwen in kaart gebracht middels een zogenaamde Energieprestatie Advies voor Utiliteitgebouwen Maatwerkadvies (EPA-U Maatwerkadvies) waarbij, per gebouw, inzichtelijk is gemaakt welke duurzaamheidsmaatregelen (en bijbehorende investeringen) mogelijk zijn om aan de ambities van het Klimaatbeleid te voldoen.

Die duurzaamheidsmaatregelen bestaan uit beperking van de energievraag, gebruik van duurzame energie en het efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen. Enkele voorbeelden zijn:

Na isoleren van daken, muren en/of vloeren, LED verlichting, zonneboilers, zonnepanelen, HR++ beglazing, etc. De kapitaallasten van deze maatregelen worden in rekening gebracht bij de huurders van onze accommodaties gelet op de energiebesparingen die hieraan gekoppeld zijn. Realisatie van maatregelen is dus mede afhankelijk van medewerking van betreffende huurders.

Met de beschikbare financiële middelen kunnen tot 2025 de geadviseerde duurzaamheidsmaatregelen worden gerealiseerd.

In 2023 werden o.a. de volgende duurzaamheidsmaatregelen voorbereid t.b.v. uitvoering/realisatie in 2024:

- Zonnepanelen op gymzaal Duizel, gymzaal Steensel en Markt 29 Eersel;
- HR++ beglazingen in Muzenval Eersel, korfbal Steensel, korfbal Wintelre, voetbal Eersel;
- LED verlichting in Atletiek Eersel, Muzenval Eersel, Rosdoek Wintelre, Smis Duizel, Korfbal Knegsel, Tennis Wintelre, Voetbal Knegsel, Voetbal Steensel, Voetbal Wintelre.
- Gevelrenovatie Hockey Eersel: Nieuwe geïsoleerde gevels, nieuwe kozijnen met HR++ beglazing;
- Renovatie tennisaccommodatie Vessem (na isoleren dak, vloer en muren, LED verlichting, zonneboiler)

Ontwikkelingen Luchthaven Eindhoven

Sinds het rapport “Opnieuw Verbonden” in 2019 verscheen, wordt er binnen het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO) gewerkt aan de aanbevelingen uit dit rapport. De gemeente Eersel vertegenwoordigt, zowel ambtelijk als bestuurlijk, de omliggende gemeenten rond de luchthaven in het LEO. Momenteel wordt door het ministerie van Defensie een milieu effect rapportage opgesteld voor Eindhoven Airport. Deze rapportage dient als basis voor een nieuw luchthavenbesluit. In dit nieuwe luchthavenbesluit ligt de focus niet langer op groei van de luchthaven, maar zal primair gestuurd gaan worden op een vermindering van geluid. Dit is een complex proces dat een aantal jaar in beslag neemt. Tot die tijd geldt er een stand-still periode, waarbij het maximaal aantal civiele vliegbewegingen op de luchthaven bevroren is op 41.500.

Riolering

In het vGRP 2023-2027 (vernieuwd Gemeentelijk RioleringsPlan) zijn/worden beleidsdoelen omschreven en benoemen we de grote rioleringsprojecten over die periode. De werkzaamheden aan de riolering worden gedekt door de rioolheffing.

De projecten die uitgevoerd worden, zijn opgevoerd in het meerjarig investeringsplan. Bij het opvoeren van projecten wordt rekening gehouden met de beschikbare uitvoeringscapaciteit. Zie ook de paragraaf ‘Lokale heffingen’ van deze begroting. Iedere vier jaar actualiseren we deze financiële planning op basis van de nieuwste gegevens en verwachtingen.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

0. Voorkomen vervuiling;
1. Milieuzorg

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Milieu				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Voorkomen vervuiling	2.270.068	2.081.603	2.268.625	-187.022
Milieuzorg	696.568	1.426.116	1.693.577	-267.461
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.966.636	3.507.719	3.962.202	-454.483
BATEN				
Voorkomen vervuiling	3.978.717	4.164.484	3.920.335	-244.149
Milieuzorg	397.667	1.242.047	1.324.234	82.187
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	4.376.384	5.406.531	5.244.570	-161.961

Programma: Milieu				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.966.636	3.507.719	3.962.202	-454.483
Kapitaallasten	741.670	1.500.610	775.251	725.359
Apparaatskosten	812.014	1.135.054	1.016.788	118.266
Totaal lasten	4.520.320	6.143.383	5.754.241	389.142
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	4.376.384	5.406.531	5.244.570	-161.961
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	518.000	278.541	-239.459
Totaal baten	4.376.384	5.924.531	5.523.111	-401.420
Saldo programma	143.936	218.852	231.130	-12.278

Productgroep Voorkomen vervuiling

Onderhoud riolering (nadeel van € 156.000,-; excl. kapitaallasten en toevoeging aan de voorziening)

Afgelopen jaar hebben wij veel storingen gehad van de electro-mechanische installaties van de drukriolering. Hier waren hoge kosten mee gemoeid. Dat is ook de reden dat wij inmiddels begonnen zijn met het vervangen van alle 500 pompen en electra van de drukriolering in het buitengebied. De oudste installaties waren inmiddels 40 jaar oud, terwijl wij met een technische levensduur van 25 jaar rekenen.

In en rondom het Groen in Knegsel hebben wij diverse luchtinblaasunits vervangen om H2S-vorming (waterstofsulfide) en stankoverlast op te lossen.

Rioolheffing (voordeel van € 16.000,-)

De werkelijke opbrengst rioolheffing 2023 van € 2.265.352,49 is hoger uitgevallen dan het begrote bedrag van € 2.249.026,-. Dit heeft als oorzaak dat er hogere aanslagen voor rioolheffing zijn opgelegd, op basis van het waterverbruik in 2022.

Voorziening onderhoud riolering (voordeel van € 625.000,-; incl. kapitaallasten)

Deze voorziening heeft ten doel om sterke pieken en dalen in de tarieven voor rioolheffing te voorkomen. Voor en nadelige saldi tussen lasten en baten voor rioolheffing worden ten gunste dan wel ten laste van deze voorziening gebracht.

Bij de begroting was uitgegaan van een onttrekking aan de voorziening van € 301.000,-, maar er is € 324.000,- toegevoegd aan de voorziening. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere kapitaallasten (€ 331.000) en een mindere doorbelasting van apparaatskosten (€ 70.000,-). Deze worden in totaliteit toegelicht in programma 11 Overheadskosten.

Inzameling afvalstoffen (voordeel van € 45.000,-)

In de begroting 2023 was rekening gehouden met de exploitatielasten van een mobiel scheidingsstation. Deze is in 2023 nog niet in gebruik genomen. Daardoor zijn er geen lasten geweest voor het mobiele scheidingsstation.

Afvalstoffenheffing (voordeel van € 32.000,-)

De inkomsten van de afvalstoffenheffing zijn ongeveer € 30.000,- hoger vanwege een combinatie van meer huisaansluitingen, meer duurdere stromen naar de milieustraat en meer ledigingen van het restafval huis-aan-huis. dan begroot.

Bladafval (voordeel van € 16.000,-)

Het bladafval wordt bij een lokale boomkweker gestort. Dit is vele malen goedkoper dan dat het opgehaald wordt door een afvalbedrijf ter compostering. Zolang het kan blijven we het bladafval storten bij de lokale boomkweker. Dit levert een voordeel op van ongeveer € 16.000,-.

Productgroep Milieuzorg

SPUK's Duurzaamheid (voordeel van € 118.000,-)

Deze SPUK bestaat uit drie aparte regelingen: SPUK aanpak energiearmoede, SPUK lokale aanpak isolatie (LAI) en SPUK capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Gezamenlijk is een bedrag van € 1.204.724 beschikbaar. Een uitvoeringsprogramma SPUK energiearmoede is opgesteld en uitgebreid met extra middelen SPUK lokale aanpak isolatie. Uitvoering is uitgesteld i.v.m. bescherming onder andere vleermuizen. Met de SPUK CDOKE zijn de energiecoaches aangesteld. Werving van een

beleidsmedewerker duurzaamheid om uitvoering te geven aan het plan van aanpak Transitie Visie Warmte is nog niet voltooid. In de verschillende SPUK regelingen is de looptijd (meerjarig) van besteding van de middelen vastgelegd. Het restant bedrag SPUK's Duurzaamheid 2023 (€ 1.013.030) wordt toegevoegd aan het budget 2024.

Milieubeheer (nadeel van € 105.000,-)

Door een negatieve afrekening van de subsidie Stimulering Duurzame Energieproductie is een nadeel ontstaan van € 30.000,-. In het verleden zijn te hoge voorschotten ontvangen. Hiernaast was begroot dat er voor circa € 90.000,- aan inkomsten wordt gegenereerd ter dekking van kapitaallasten voor de implementatie van energie reductie maatregelen van gemeentelijke gebouwen. In werkelijkheid is er circa € 17.000,- ontvangen. Nog niet alle maatregelen zijn uitgevoerd, hierdoor er minder inkomsten gegenereerd vanuit derden. Hiertegenover staat dat er ook minder kapitaallasten zijn, omdat de maatregelen nog niet geheel zijn uitgevoerd.

Integrale controles Wet milieubeheer (voordeel van € 30.000,-)

In 2023 zijn t.o.v. het werkprogramma ODZOB minder uren besteed/ opdracht gegeven voor juridische ondersteuning (relatief dure uren). Daar staat tegenover dat er meer verzoektaken zijn uitgezet bij de ODZOB. Uiteindelijk resteert er een positief saldo van € 30.000,-.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan in dat jaar voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn in dat jaar budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (nadeel van € 4.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar.		Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2021/2023	2021 Vervangen electrotechnisch/mechanisch deel gemalen eerste fase	689.000		256.753	432.247	432.247
2	2022/2023	2022 renovatie drukriolering 2e fase	628.000		0	628.000	628.000
3	2022	2022 Vervangen hoofdgemalen Hazenstraat	49.000		33.758	15.242	0
4	2022	2022 Re-linen riolering	315.000		221.847	93.153	0
5	2023	Vorbereiden rioolvervanging Smitseind	50.000		897	49.103	49.103
6	2023	Aanleg waterberging nabij St Willibrordus Eersel	135.000		3.804	131.197	131.197
7	2023/2023/2023	Reconstructie Kerkstraat (Carquefouplein-Hoolstraat) riool	748.000		156.221	591.779	591.779
8	2023/2023/2024	Herinrichting Carquefouplein riool	309.000		5.035	303.965	303.965
9	2023	Reconstructie Den Heuvel, Knegsel riool	50.000		35.288	14.712	14.712
10	2023	Rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg riool	120.000		0	120.000	120.000
11	2023/2023	2023 Renovatie drukriolering derde fase	676.000		0	676.000	676.000
12	2023	Vervanging hoofdgemalen	64.000		14.876	49.124	49.124
13	2023	Klimaatbestendig industrieterrein Haagdoorn	100.000		0	100.000	100.000
14	2023	Rioolleiding Smitspad Wintelre	290.000		14.360	275.640	130.000

15	2023	Gebiedspaspoorten t.b.v. verwerking hemelwater	40.000		0	40.000	0
16	2023	Steensel weer een dorp 3e fase (RI-OOL)	1.800.000		0	1.800.000	1.800.000
17	2022/2022	Steensel weer een dorp 2 ^e fase (RI-OOL)	900.000		900.000	0	0
18	2020	Onderzoek uitwerking grondstoffencentrum	50.447		50.447	0	0
19	2021/2023	Vervanging KCA depot	135.000		135.995	-995	0
20	'17 t/m '20+'22+'23+'23	Energiereductie gem. gebouwen, met terugbetaalverplichting	1.686.000		647.740	1.038.260	1.038.260
21	2023	Energiereductie gem. gebouwen, zonder terugbetaalverplichting	700.000		0	700.000	700.000
22	2019	Onderzoek verkeerslawaaï diverse woningen	76.350		25.403	50.948	50.948
23	2018/2019	Verduurzamen mobiliteit	25.000		0	25.000	0
24	2018 t/m 2022	Uitvoeringsprogramma duurzaamheid	390.974		233.418	157.556	157.556
25	2019	Geluidsbeleid (MIP 2019)	15.000		0	15.000	15.000
26	2019/2020/2021	Bewustwording duurzaamheid (MIP 2019+2020+2021)	57.000		57.010	-10	0
27	2019	Onderzoek transitie best gem vastgoed (MIO 2019)	25.000		0	25.000	25.000
28	2020	Regionaal meetsysteem (MIP 2020)	75.000		30.000	45.000	45.000
29	2020/2021	Transitievisie warmte en energie	257.758		87.544	170.215	170.215
30	2021/2022/2023	Uitvoering plan van aanpak energiereductie, zon op dak (21+22+23)	496.000		16.961	479.039	479.039
31	2021	Aanpassen geluidswal MCC de Kempen	135.000		87.406	47.594	0
32	2022	Ontwikkeling vliegveld Eindhoven	42.000		25.000	17.000	17.000
33	2023/2023/2024	Aanleg geluidswal Oeyenbos	694.000		14.249	679.751	679.751
34	2023	Aanleg geluidswal Oeyenbos (grond-aankoop)	56.000		1.549	54.451	54.451
35	2023	Subs.reg.energiebesp.maateg.partic.23-24	350.000		102.572	247.428	247.428
		Totaal programma:	12.229.529		3.158.130	9.071.398	8.705.774

1. 2021 Vervangen elektronisch en mechanisch deel gemalen 1e fase

2. 2022 renovatie drukriolering 2e fase

Beide renovatieprojecten (regel 1 en 2) zijn samengevoegd tot één bestek en eind 2023 aanbesteed. Het betreft het renoveren van 76 gemaaltjes in de ZO-hoek van Eersel en 101 gemaaltjes rondom Eersel, Duizel en Hees. Dit werk is inmiddels voltooid c.q. in afronding.

In 2024 vervangen we met gebruikmaking van deze kredieten ook 53 stuks luchtinblaasunits door 28 stuks op slimmere plekken. De lucht welke in de persleidingen wordt ingeblazen voorkomt anaerobe gisting in de drukleidingen en vervolgens H₂S vorming wanneer het in de rioolputten valt. Dit laatste geeft stankhinder in de bebouwde omgeving en veroorzaakt grote aantasting van het beton van de vrijvervalriolering. 25 Stuks minder units bespaart daarnaast ook op de jaarlijkse exploitatie-kosten. Beide kredieten moet worden overgeboekt naar 2024.

3. 2022 Vervangen hoofdgemalen

Dit krediet betreft het vervangen van de elektro-mechanische deel van het bergbezinkbassin (BBB) Hazenstraat. Het werk is in 2023 aanbesteed en uitgevoerd. Het krediet kan worden afgesloten.

4. 2022 Re-linen riolering

Op basis van de jaarlijkse inspectiegegevens stellen we een programma op voor het re-linen van de riolering. Re-linen is het aanbrengen van een glasvezelversterkte epoxy buis in een bestaande betonbuis, welke nog goed onder afschot moet liggen en voldoende diameter heeft. Het uiteindelijke programma viel iets kleiner uit dan eerst werd aangenomen en we hadden een gunstige aanbesteding; daardoor vielen de kosten flink lager uit. Voor dit soort werk is veel competitie in de regio. Het krediet kan worden afgesloten.

5. Voorbereiding rioolvervangning Smitseind (Duizel)

Ten gevolge van de woningbouwprojecten in Duizel Noord is de capaciteit van de riolering in en om Smitseind te klein geworden. De buizen moeten worden vervangen door grotere exemplaren en we leggen een separaat infiltratieriool aan, plus een overstortvoorziening voor regenwater. Al met al wordt dit een groot herinrichtingsproject vergelijkbaar met Steensel weer één dorp 3e fase. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2024.

6. Aanleg waterberging nabij Sint Willibrorduskerk Eersel

Om het regenwater te bergen dat overlast veroorzaakt in de gebroeders Hoeksstraat en op het Carquefouplein hebben we in 2024 het zuidwestelijke deel van de paardenweide rondom de Sint Willibrorduskerk aangekocht. Door deze paardenweiden in het midden plusminus een halve meter te verlagen, ontstaat er een grote wadi. Hierin kunnen we op een natuurlijke wijze veel meer water bergen dan in buizen. Het krediet moet worden overgeboekt naar 2024

7. Reconstructie Kerkstraat (gedeelte Carquefouplein-Hoolstr) riool

8. Herinrichting Carquefouplein riool

De kredieten 7 en 8 zijn met een drietal andere kredieten uit programma 6 (wegen) samengevoegd tot één bestek. Het werk is in oktober 2023 gestart en de uitvoering loopt door tot de bouwvak 2024. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

9. Voorbereiding reconstructie Den Heuvel, Knegsel riool

Dit is een integraal herinrichtingsproject. Aanleg infiltratieriool, vervangen bomen en herinrichting wegen. Omvallende bomen zijn in het najaar 2022 preventief gekapt. We hebben meerdere inspraakavonden gehad, de definitieve tekeningen zijn klaar. Momenteel zijn we in gesprek met de nutsbedrijven. We willen in 2024 aanbesteden en we hopen het werk nog hetzelfde jaar te kunnen starten. Dit is echter sterk afhankelijk van de doorlooptijd van de aanvraag bij de Nutsbedrijven (40 weken). Het krediet moet worden overgeboekt naar 2024.

10. Voorbereiding rehabilitatie Kuilenhurk-De Hoefseweg riool

De nutsbedrijven hebben in 2021 aangegeven dat ze hier in 2025 kabels en leidingen willen vervangen. Wij willen dit combineren met de aanleg van regenwaterriolen, het vervangen van slechte stukken riolering, vervangen asfaltconstructie en de aanleg van verkeersremmende maatregelen in de Kuilenhurk. De voorbereiding is inmiddels gestart en loopt door in 2024. Het krediet moet worden overgeboekt naar 2024.

11. Renovatie drukriolering 3e fase

In 2024 gaan we dit krediet samenvoegen met de kredieten renovatie drukriolering 4e fase (MIP 2024) en 5e fase (MIP 2025) tot één bestek. Dit willen wij in het najaar 2024 aanbesteden en in 2025 uitvoeren. Het krediet moet worden overgeboekt naar 2024.

12. Vervanging hoofdgemalen

Dit betreft het vervangen van de electro-mechanische onderdelen in de hoofdgemalen van Dennenoord, industrieterrein Vessem en het Poelioepark. Het werk is in 2023 gestart en loopt door in 2024. Het krediet moet worden overgeboekt naar 2024.

13. Voorbereiding klimaatbestendig industrieterrein Haagdoorn

De voorbereiding is gestart. Industrieterrein Haagdoorn is naar schatting 95% verhard. Op delen van het terrein veroorzaakt dit grote wateroverlast bij hevige of langdurige regenval. Dit gebied staat met stip op twee in het vGRP 2023-2027 om dit probleem op te lossen. De uitvoering is voorzien in 2025 en 2026. Het krediet moet worden overgeheveld naar 2024.

14. Riolleiding Smitspad Wintelre

Dit projectje hebben wij in Q1 2024 binnen de aanbestedingsregels als bouwteam uitgevoerd met een tevoren geselecteerde aannemer. Bij de voorbereiding heeft deze aannemer kostenbesparende uitvoeringsmaatregelen voorgesteld en gebruikt. Ook hebben we een scherpe prijs met hen kunnen afspreken. Uiteindelijk is het project € 160.000 goedkoper uitgevoerd dan tevoren geraamd. Het krediet moet deels worden overgeheveld naar 2024; € 130.000

15. Gebiedspaspoorten tbv verwerking hemelwater

Dit leek een interessant pilotproject te worden voor een aantal gemeenten in samenwerking met een ingenieursbureau. De pilot werd echter steeds minder interessant mede doordat er geen eindresultaat werd gegarandeerd. Deelnemers haakten af, zo ook Eersel. Het krediet kan ongebruikt worden afgesloten

16. Steensel weer een dorp 3e fase (RIOOL)

Samen met het deelkrediet onder programma 6 (wegen) gebruiken we dit krediet voor de herinrichting van de Eindhovenseweg in Steensel (SW1D 3e fase) inclusief het vervangen van de riolering. We leggen grote infiltratieriolen voor regenwater aan met een overstort op de beek "de Gender". Hierdoor brengen we het aantal riooloverstorten van het gemengde rioolstelsel op oppervlaktewater sterk terug. In meer dan 50% van de wegen in de kern Steensel is straks het regenwater afgekoppeld (SW1D en Boterbochten). We voeren minder water af naar de zuivering en we houden het water vast in het gebied. De uitvoering van herinrichting Eindhovenseweg is gestart in maart 2024 en de uitvoering duurt 16 maanden. Restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024

17. Steensel weer een dorp 2^e fase (Riool)

De tweede fase is afgerond samen met het krediet onder programma 6 (wegen). Met de derde fase is inmiddels gestart (nummer 16). Dit krediet kan worden afgesloten.

18. Onderzoek uitwerking grondstoffencentrum

Dit krediet kan worden afgesloten.

19. KCA depot vervangen door nieuwbouw

Project uitgevoerd. Krediet mag worden afgesloten.

20. Energiereductie gemeentelijke gebouwen, met terugbetaalverplichting

In 2023 werden o.a. de volgende duurzaamheidsmaatregelen gerealiseerd:

- Zonnepanelen bij voetbal Eersel en voetbal Knegsel;
- Vervangen Cv ketels door hybride WP gemeentehuis Eersel, met oplevering in voorjaar 2024; Ventilatie optimaliseren in gemeentewerf; Restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

21. Energiereductie gemeentelijke gebouwen, zonder terugbetaalverplichting

In 2023 werden o.a. de volgende duurzaamheidsmaatregelen voorbereid t.b.v. uitvoeringsplanning in 2024:

- Zonnepanelen op gymzaal Duizel, gymzaal Steensel en Markt 29 Eersel;
- HR++ beglazingen in Muzenval Eersel, korfbal Steensel, korfbal Wintelre, voetbal Eersel;
- LED verlichting in Atletiek Eersel, Muzenval Eersel, Rosdoek Wintelre, Smis Duizel, Korfbal Knegsel, Tennis Wintelre, Voetbal Knegsel, Voetbal Steensel, Voetbal Wintelre.
- Gevels naisoleren blokhutten De Zwerm, De Klink Wintelre, Korfbal Knegsel, Korfbal Wintelre, De Ladder Knegsel, Tennis Steensel, Tennis Wintelre, Voetbal Steensel, Voetbal Wintelre.
- Renovatie tennisaccommodatie Vessem (na isoleren dak, vloer en muren, LED verlichting, zonneboiler

In 2023 werden o.a. de volgende duurzaamheidsmaatregelen voorbereid t.b.v. realisatie in 2024:

- Gevelrenovatie Hockey Eersel: Nieuwe geïsoleerde gevels, nieuwe kozijnen met HR++ beglazing; Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024;

22. Onderzoek verkeerslawaaï diverse woningen

Subsidie voor onderzoek/uitvoering moet beschikbaar blijven. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024. Het gaat hierbij om subsidies beschikbaar gesteld voor voorbereidende

werkzaamheden van een tweetal saneringsprojecten die gelijktijdig oplopen met de reconstructie van het Carqefouplein/Kerkstraat Eersel en de Eindhovenseweg in Steensel.

23. Verduurzamen mobiliteit

Dit krediet kan worden afgesloten.

24. Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

Hier worden lopende projecten uit betaald zoals de energiegemeenschap fase 0 en abonnementen communicatie. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024

25. Geluidbeleid

Dit budget is gereserveerd voor het actualiseren van het geluidbeleid onder de Omgevingswet. In 2024 wordt een begin gemaakt van het actualiseren van het geluidbeleid. Dit krediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

26. Bewustwording duurzaamheid

Project is afgerond en kan worden afgesloten.

27. Onderzoek transitie bestaand gemeentelijk vastgoed

In het najaar van 2023, met een uitloop naar voorjaar 2024, is het Ontzorgloket van de Provincie begonnen met het in kaart brengen van diverse mogelijke scenario's richting een aardgasloze toekomst bij onze gemeentelijke gebouwen. Het krediet dient overgeheveld te worden naar 2024 om t.z.t. in aansluiting op de rapportages van het Ontzorgloket waar nodig uit te werken tot maatwerkadviezen.

28. Regionaal meetsysteem

Het gaat hierbij om de jaarlijkse bijdrage voor deelname aan het project waarbij in de regio meetkasten zijn geplaatst die de luchtkwaliteit meten (onder andere fijnstof). Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

29. Transitievisie warmte en energie

Dit krediet is beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van de Transitievisie Warmte. In februari 2023 heeft uw raad besloten dat ook de kosten uit het regionale project De Groene Zone Isoleren uit dit krediet betaald mogen worden. De Groene Zone Isoleren zal starten in 2024 en zal in eerste instantie 3 jaar lopen. Het krediet dient daarom overgeheveld te worden naar 2024.

30. Uitvoering plan van aanpak energiereductie, zon op dak

Dit jaar werd name gewijd aan de verdere bestendiging van de samenwerking met KempenEnergie. Indien de samenwerkingsovereenkomst kan worden getekend betekent dat er een significant bedrag naar KempenEnergie gaat voor uitvoering van taken, zoals beschreven in het plan van aanpak. Daarnaast is er een bedrag gereserveerd voor de bestrijding van Energiearmoede door het bevorderen van energiereducerende maatregelen van huizen.

De tweede grote taak was het onderzoek naar de energiehub in Eersel. Indien het KOP en de deelnemende bedrijven hun projectvoorstel hebben afgerond en gepresenteerd aan de gemeente, dan kan bij goedkeuring een bedrag als cofinanciering dienen om zo zon-op-dak te bevorderen en de netcongestie te bestrijden.

Het krediet dient daarom vanwege het verloop van beide projecten te worden overgeheveld naar 2024.

31. Aanpassen geluidswal MCC de Kempen

Op verzoek van de gemeente Bladel hebben wij de geluidswal hebben op Eersels grondgebied op kosten van het Kempisch Bedrijven Park plusminus 20 meter verlengd. Dit in verband met procedure welke bij de Raad van Staten werd gevoerd. De wal is verlengd, kosten zijn verrekend en het krediet kan worden afgesloten.

32. Ontwikkeling vliegveld Eindhoven

In de begroting 2022 is voor de periode 2022-2025 een bedrag van €42.000,- beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de verdere ontwikkeling van het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). In 2023 is dit krediet onder andere gebruikt om, samen met alle andere partijen, een fonds voor gezondheidswinst op te zetten. De komende jaren zal het restant worden besteed aan de verdere ondersteuning en ontwikkeling van het LEO. Het restantkrediet dient daarom overgeheveld te worden naar 2024.

33. Aanleg geluidswal Oeyenbos

Al in 2023 werd ambtelijk al de conclusie getrokken dat de voordelen/positieve effecten van de geluidswal te beperkt waren geworden om dit project nog door te zetten. Dit hebben wij in december 2023 besproken met de bewoners van het Oeyenbosch. Op 5 maart 2024 heeft uw Raad besloten om het project definitief te stoppen. Vandaar dat dit krediet in deze jaarrekening nog overgeheveld dient te worden.

34. Aanleg geluidswal Oeyenbos (grondaankoop)

Zie regel 32. De grondaankopen zijn niet meer nodig. Het krediet wordt afgesloten op 5 maart 2024.

35. Subsidie regeling energiebesparende maatregelen particulieren 23-24

Tijdens de raadsvergadering van 4 juli 2023 heeft uw raad dit krediet beschikbaar gesteld voor een subsidieregeling die ten minste loopt tot en met 31 december 2024. Het restantkrediet wordt dan ook gebruikt om in 2024 subsidie te kunnen verlenen aan inwoners die hun woning verduurzamen en dient overgeheveld te worden.

5. Veiligheid

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Inwoners zijn en voelen zich veilig in de gemeente Eersel.”**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
JEUGDCRIMINALITEIT		
Indicator	Realisatie	Norm
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners 80
	2022 Eersel: 130 Gemeenten <25.000 inwoners: 80	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 130 Gemeenten <25.000 inwoners: 80	
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
*Het aandachtsgebied “veiligheid” van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) staat in nauw contact met de politie en gemeente. Door kennis en kunde te delen, voorkomen we problemen.		
*Meer zichtbaarheid van het CJG+ op straat bij hanggroepen om met hen in contact te komen. Inzet jeugdcoach vanaf 2019.		
*Door de bevordering van weerbaarheid van de jeugd, zullen zij een duidelijkere keuze kunnen maken.		
*De politie in Eersel is actief met betrekking tot het doorverwijzen naar Halt omdat dit als een accuraat middel wordt gezien in de bestrijding van de kleine criminaliteit onder jongeren. Omdat het in absolute zin om geringe aantallen gaat heeft één verwijzing grote invloed op de cijfers.		
DELICTEN		
Indicator	Realisatie	Norm
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners <i>(verplicht)</i>	2023 Eersel: 1,0 Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,0	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 0,8 Gemeenten < 25.000 inwoners: 0,7	Norm gerealiseerd?
	2021	

	Eersel: 0,4 Gemeenten < 25.000 inwoners: 0,6	
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
In samenwerking met winkeliers handhavend optreden door Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA), politie en justitie.		
Indicator	Realisatie	Norm
Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2023 Eersel: 2,2 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,5	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 2,3 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,7	Norm gerealiseerd?
	2021 Eersel: 3,3 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,1	
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
We nemen deel aan het Veiligheidshuis en we vaardigen een gemeentelijke functionaris af bij casus-overleggen. We bespreken deze twee-wekelijks in de kleine driehoek.		
Indicator	Realisatie	Norm
Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	2023 Eersel: 1,7 Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,1	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 2,0 Gemeenten < 25.000 inwoners: 1,2	Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
<p>Door de ligging aan de grens en aan de snelweg (goede uitvalswegen) is Eersel iets gevoeliger voor woninginbraken. De absolute aantallen zijn echter nog steeds laag. Het totale aantal diefstallen uit woningen was 35 in 2023. Door gerichte politieactie zijn de aantallen in 2023 relatief gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. In de eerste 3 maanden van 2024 is er 6 keer iets gestolen uit een woning.</p> <p>We stimuleren en faciliteren de zelfredzaamheid en bewoners- initiatieven op het gebied van buurtpreventie en WhatsApp-groepen. We hebben specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen zoals ouderen en mensen met een verhoogde slachtofferkans.</p> <p>We pakken veelplegers aan en bieden, als daar behoefte aan is, hulp aan ex-delinquenten mede via onze gemeenschappelijke regeling Kempenplus (Wet straffen en beschermen).</p> <p>Verder zijn door gerichte politieactie zijn de aantallen in 2023 gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Zo is een social media campagne opgezet om te waarschuwen voor woninginbraken, is er een witte voetjesactie gehouden en is de politie extra aanwezig geweest in de wijken op het moment dat de kans op inbraak het hoogst is.</p>		
Indicator	Realisatie	Norm
Het aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	2023 Eersel: 2,2 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,7	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel: 2,5 Gemeenten < 25.000 inwoners: 2,9	Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		

Met gerichte publicaties in het weekblad de Hint en vooral social media vragen we aandacht voor het bevorderen van meldingsbereidheid (o.a. via de meld- en herstellijn) en het doen van aangifte. Onze Boa's houden toezicht in de openbare ruimte. Dit wordt tweewekelijks besproken in de kleine driehoek.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Kempen Interventie Team

Om integraal toezicht uit te oefenen neemt de gemeente Eersel deel aan het KIT (Kempen Interventie Team), samen met de gemeenten Bergeijk, Best, Bladel, Oirschot, Reusel-de Mierden, Veldhoven en Waalre, het UWV, de Belastingdienst, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Sociale Verzekeringsbank en de Politie. Hiervoor zijn structurele middelen gereserveerd van € 5.250,- per jaar.

In 2023 zijn er onder de noemer van het KIT 3 integrale acties uitgevoerd.

Proeftuin De Kempen

In oktober 2020 is er intensief geïnvesteerd om middels de methodiek uit de proeftuin inzicht te krijgen in ondermijnende signalen binnen het buitengebied van Bladel en Reusel- de Mierden op het gebied van productie & opslag synthetische drugs en hennep. Deze pilot is in november 2021 verlengd met de focus op de gemeenten Bergeijk, Eersel en Waalre.

Vanuit de informatiecel is per gemeente een kick-off georganiseerd om signalen intern op te halen uit zowel de systemen als bij de experts die operationele kennis hebben van het buitengebied. Op deze signalen is door de informatiecel een verdiepingsslag uitgevoerd waarbij de verschillende partners de signalen verrijkt hebben met informatie. Uiteindelijk zijn deze signalen teruggebracht in de projectgroep waar de keuze is gemaakt tot een interventiestrategie op maat.

Inmiddels is deze methodiek (1SO) geborgd in het reguliere werkproces.

Jeugdcriminaliteit

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG+) de Kempen is er voor alle (aanstaande) ouders, verzorgers, kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar uit de Kempen. Ouders zijn zelf de belangrijkste opvoeders, maar ook het netwerk rond een gezin bepaalt het verloop van de opvoeding. Steun vanuit de leefomgeving is heel belangrijk. Vanaf de begroting 2022 wordt de jeugdcoach structureel ingezet. Het doel is het bevorderen van de maatschappelijke participatie van jongeren. We signaleren risico's vroegtijdig en plagen preventieve inzet. Zo is in 2023 inzet gepleegd op scholen, al dan niet samen met de politie. Hierbij is gefocust op drugsgebruik en ondermijnende criminaliteit.

Pas als deze inzet niet voldoende is, volgt professionele hulpverlening. In gevallen dat jeugdigen een (al dan niet strafbare) misstap maken, vindt er direct afstemming plaats tussen politie en CJG+ om tot een passend (hulpverlenings-)traject te komen om de jeugdige de juiste handvatten te geven.

Delicten

Als gemeente hebben we de regie op veiligheidsbeleid. Naast een intensieve samenwerking met de overige Kempengemeenten en politie, werken we samen met het Zorg- en Veiligheidshuis. Dit is een samenwerking van diverse organisaties die gaat over jeugd, veelplegers, nazorg ex-gedetineerden, huiselijk geweld en radicalisering. Door deze en de samenwerkingsvormen met de inwoners van gemeente Eersel, spelen we efficiënter en slagvaardiger in op problemen en het voorkomen hiervan.

Ook in 2023 hebben we in een aantal casussen de samenwerking gezocht. Door proces- en casusregie hebben we samen met onze partners een beter resultaat kunnen bereiken dan alleen vanuit veiligheid.

Veiligheidsgevoel

Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit tast de maatschappelijke integriteit ernstig aan. Het beïnvloedt de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We werken daarom intensief samen met onder andere het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) met als doel om in onderlinge samenwerking het vestigingsklimaat van georganiseerde criminaliteit negatief te beïnvloeden.

Zo heeft RIEC afgelopen jaar voorlichting gegeven over ondermijnende criminaliteit aan de organisatie en over hoe bestemmingsplannen kunnen worden ingezet bij de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ook heeft het RIEC het voortouw genomen om het gemeentelijke Damoclesbeleid aan te passen aan de nieuwe Omgevingswet.

In 2023 is verder voor de bedrijventerreinen Haagdoorn en Meerheide het Keurmerk Veilig Ondernemen uitgereikt. Hiermee wordt aangetoond dat er een goede samenwerking is opgezet voor tenminste 3 jaar.

Ook is onze gemeente in 2023 aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem. Op deze manier kan iedere burger anoniem melden over bijvoorbeeld drugs, wapen- en mensenhandel, geweld, brandstichting, maar ook over fraude en corruptie.

Door onze dorpsraden en leefbaarheidsgroepen in de kernen, maar ook door de komst van buurtpreventie, bereiken we inwoners en andersom. Onze inwoners oefenen meer invloed uit en organiseren zich beter door de beschikbaarheid van informatie. Hierdoor geven ze meer vorm aan hun eigen (veilige) leefomgeving. Door het ontstaan van buurtpreventie WhatsAppgroepen en gebruik van social media worden inwoners, maar ook de gemeente snel bereikt. Hierdoor ontstaan kortere en snellere communicatielijnen, waardoor het veiligheidsgevoel vergroot wordt. In 2023 is het aantal actieve WhatsAppgroepen verder toegenomen. Deze worden actief gedeeld met de politie.

Rampen en incidenten

Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio, bestaande uit de 21 burgemeesters uit onze regio, zorgt voor passende hulpverlening in geval van rampen en crisis. Niet alleen het op peil houden van voldoende getraind personeel en het behalen van de gestelde opkomsttijden voor de brandweer, maar ook preventieve maatregelen en voorlichting worden geïnitieerd vanuit de Veiligheidsregio. Door het maken van goede werkafspraken tussen de Veiligheidsregio en de gemeente, ontstaat er een continue aandacht voor fysieke veiligheid. Om snel en adequaat te reageren bij een ramp of crisis, beschikt de gemeente over een goed opgeleide en toegeruste crisisbeheersingsorganisatie. Samen met de Veiligheidsregio (bevolkingszorg) vullen we deze processen in en zorgen we voor oefeningen. Vanaf 2023 beschikt de gemeente over 1/3 fte extra voor de rampenbestrijding. Ook zijn alle rollen binnen de rampenorganisatie weer ingevuld.

Jaarlijks organiseren we minimaal één grote oefening. In 2023 hebben we een dilemma-oefening gedaan met het bestuur en ook een opkomstoefening met het personeel van onze gemeente dat een taak heeft bij de rampenbestrijding. Hierbij is ook een scenario beoefend.

Risicobeheersing & risicobestrijding

Op basis van een gemeenschappelijke regeling en (contract)afspraken, levert de Veiligheidsregio advies over risico's en te nemen maatregelen. Het idee daarachter wordt de komende jaren verder uitgewerkt. Advisering bij evenementen maakt hiervan onderdeel uit.

Eersel kent verschillende grote evenementen, waarbij de advisering door de Veiligheidsregio een belangrijk onderdeel vormt van het vergunningverleningsproces.

Vergroten zelfredzaamheid

Brandweer Nederland heeft diverse programma's waarin ze de zelfredzaamheid en bewustwording bij brand stimuleren. Door nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio en lokale brandweerposten, vergroten we in het kader van "Brandveilig leven" de risicobewustwording van (minder zelfredzame) inwoners en bedrijven.

Dit doen we door voorlichtings- en preventiecampagnes.

De gemeente en lokale brandweer blijven in contact met de bedrijven (op bedrijfsterreinen) binnen onze gemeente, om hen bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid op het gebied van preventieve en risico-reducerende maatregelen.

Samen met de Veiligheidsregio en de 21 gemeenten hebben we gewerkt aan een gezamenlijk risicocommunicatieplan dat in 2024 in werking treedt.

Regelmatig hebben we communicatieboodschappen van de Veiligheidsregio doorgezet op onze site. In de zomer, als het droog is waarschuwen we bijvoorbeeld voor bosbrandgevaar. Maar we waarschuwen ook voor naderend noodweer.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Sociale veiligheid;
2. Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding.

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Veiligheid				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Sociale veiligheid	103.721	103.721	99.126	4.595
Brandveil., hulpverl., ramp.bestr.	1.345.661	1.411.496	1.393.797	17.699
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.449.382	1.515.217	1.492.923	22.294
BATEN				
Sociale veiligheid	108.330	108.330	103.214	-5.116
Brandveil., hulpverl., ramp.bestr.	66.869	66.869	80.498	13.629
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	175.199	175.199	183.712	8.513

Programma: Veiligheid				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.449.382	1.515.217	1.492.923	22.294
Kapitaallasten	25.873	25.873	25.611	262
Apparaatskosten	340.652	340.652	405.911	-65.259
Totaal lasten	1.815.907	1.881.742	1.924.445	-42.703
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	175.199	175.199	183.712	8.513
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	0	0	0
Totaal baten	175.199	175.199	183.712	8.513
Saldo programma	1.640.708	1.706.543	1.740.733	-34.190

Sociale veiligheid

Geen significante afwijkingen.

Brandveiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding

Rampenbestrijding (voordeel van € 19.000,-)

Er was een bedrag à € 30.000,- om samen met de gemeente Bergeijk een ambtenaar Rampenbestrijding aan te stellen. Dit is niet doorgegaan en uiteindelijk intern opgelost. Daardoor is het budget van € 30.000,- niet aangewend.

Daarnaast is een opkomstoefening met scenariobeoefening georganiseerd in 2023 en zijn hiervoor opleidingen gevolgd door mensen die een rol hebben in de rampenbestrijding. Ook is een zogenaamde doorleefsessie met alle betrokkenen bij het Dominator-festival gehouden onder leiding van een deskundige. Dit heeft tot niet begrootte opleidingskosten geleid van ongeveer € 13.000,-.

Overige verschillen (voordeel van € 12.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **“Goede bereikbaarheid in balans met verkeersveiligheid en met zo min mogelijk overlast.”**

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
BEREIKBAARHEID		
Indicator	Realisatie	Norm
Kwaliteitsniveau B wegennet uitgedrukt in de landelijke richtlijn CROW	2023: volgende inspectie 2024	Norm: Niveau B ≥ 6
	2022: 4,9	Norm gerealiseerd?
(nadere toegelicht in de beleidsnotitie risicogestuurd beheer)	2020: 5,4	

(eigen indicator)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

*Uitvoeren van onderhoudsmaatregelen (op basis van tweejarige inspectie) om de verkeersveiligheid te waarborgen. We accepteren hierbij op plaatsen een lager kwaliteitsniveau dan de B-ambitie. In de raadsvergadering van 23 januari 2024 is "risico gestuurd wegbeheer" geformaliseerd. Vanaf 2024 is een gedifferentieerd kwaliteitsniveau ingevoerd.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Uitvoering maatregelen Verkeersveiligheid

Een ongeval heeft meestal meerdere oorzaken en ontstaat door een samenloop van omstandigheden. De mens speelt daarbij de belangrijkste rol, maar ook een vervoermiddel met gebreken of de toestand van de weg kan (mede) oorzaak zijn van een ongeval. Met verschillende maatregelen maakt de gemeente het verkeer veiliger en proberen we het aantal verkeersdoden en ernstige verkeersgewonden te verminderen. Dit is een actie die continu om aandacht vraagt.

Dit willen we bereiken door diverse maatregelen op het gebied van:

- *Aanpak van verkeersonveilige situaties*
- *Gedrag weggebruiker*
- *Verkeerstellingen*
- *Regionale ontwikkelingen (Bereikbaarheidsagenda)*

In 2023 zijn we daarmee verdergegaan.

Aanpak van verkeersonveilige situaties

Op basis van verkeersongevallen, verkeerstellingen, meldingen en overleggen met onder andere dorpsraden en politie, beoordelen we (nieuwe) verkeersonveilige situaties. We passen deze situaties aan waar mogelijk. In overleg met de scholen kijken we naar een veilige schoolomgeving en nemen we maatregelen. Dit zijn doorlopende acties, die we in 2023 voortgezet hebben. Zo zijn in 2023 verkeersmaatregelen genomen in Berkakkers in overleg met basisschool 't Busseltje. In de gemeente zijn op diverse wegen rode fietsstroken, verkeersremmende maatregelen, verkeersborden, en/of wegmarkeringen aangepast/aangebracht om de lokale situatie te verbeteren.

Gedrag weggebruiker

De meeste ongevallen zijn het gevolg van menselijke fouten. Het is belangrijk dat de weggebruiker zich bewust is van zijn gedrag. Ook in 2023 hebben we maatregelen genomen om dat gedrag te beïnvloeden. Maatregelen zijn het ondersteunen van scholen op het gebied van verkeersveiligheid, het ondersteunen van landelijke en provinciale campagnes, het ondersteunen van acties van Veilig Verkeer Nederland (VVN) en het plaatsen van digitale snelheidsdisplays, waarop de automobilist kan zien hoe hard hij rijdt. Ook is er in 2023 een opfriscursus Auto van Veilig Verkeer Nederland georganiseerd. Verder proberen we het gedrag van de weggebruiker te beïnvloeden door het aanvragen van openbare laadpalen zo gemakkelijk mogelijk te maken. Hierdoor stimuleren we het elektrisch rijden en dragen we bij aan een duurzamere samenleving. Zo hebben we ook in 2023 meerdere laadpalen in de openbare ruimte laten plaatsen.

Verkeerstellingen

Om inzicht in de ontwikkelingen van het verkeer te hebben, wil de gemeente structureel verkeerstellingen gaan uitvoeren. De tellingen gebruiken we bij de beoordeling van verkeerssituaties, snelheidscontroles, geluids- en luchtkwaliteitsonderzoeken en verkeersmodellen. Ook in 2023 hebben we verkeerstellingen uitgevoerd.

Regionale ontwikkelingen (Bereikbaarheidsagenda)

De wegen houden niet op bij de gemeentegrens. Ontwikkelingen buiten de gemeente kunnen van invloed zijn op het verkeer in onze gemeente. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede afstemming met andere gemeenten in de regio. Daarom hebben we hier regelmatig overleg over. In 2016 is een plan gemaakt (Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant) met maatregelen die ervoor zorgen dat de regio Zuidoost-Brabant leefbaar én bereikbaar blijft. In 2023 hebben we deze maatregelen verder uitgevoerd. Deze maatregelen zijn onder andere:

- Voorbereiding snelle fietsverbinding de Kempen – Veldhoven;

- Studie naar kleinschalig vervoer in de Kempen met als doel de bereikbaarheid voor alle inwoners met het openbaar vervoer van de kleine kernen te verbeteren. Zo hebben we in 2023 de pilot gestart 'F'kes Meerijden';
- Werkgeversaanpak bedrijventerreinen in de Kempen, met als doel een duurzame verandering van het mobiliteitsgedrag van werknemers;
- Onderzoek naar een regionaal vervoersknooppunt (hub) aan de A67 als onderdeel van het mobiliteitssysteem.
- Het Rijk, onze regio, Provincie en het bedrijfsleven investeren in totaal circa 1,6 miljard euro in het verbeteren van de bereikbaarheid in de regio Brainport Eindhoven tot aan 2030. Over de verdeling hiervan hebben we in 2023 een regionale bekostigingssystematiek uitgewerkt.

Uitvoering beheerplan wegen

Uit de laatst uitgevoerde wegininspectie (2022) blijkt dat de gemiddelde kwaliteit van onze wegverhardingen is gezakt tot rapportcijfer 4,9. Dat is voorbij de ondergrens van het streefniveau B (5,5 tot 7,5). In 2023 hebben wij het nieuwe beheerplan wegen 2023 – 2027 geschreven en op basis hiervan een beheerstrategie plus bijbehorend financieel groei-model uitgewerkt. Dit raadsvoorstel "risico gestuurd wegbeheer" is op 23 januari 2024 door uw raad vastgesteld.

Uitvoering Beleidsplan Openbare Verlichting

Wij streven naar een vermindering van het energieverbruik voor OV tot de 50% energiereductie in 2030 t.o.v. het jaar 2013. Bij reguliere vervanging zetten wij in op vervanging met Ledverlichting. In 2023 hebben wij het beheerplan OV laten opstellen waarbij we uitgaan van grootschalige vervanging van armaturen op 4 meter hoge masten in woonwijken. De lampen van de huidige armaturen worden niet meer geproduceerd. Dit betreft ± 1.900 armaturen welke in 2024/2025 vervangen gaan worden. Hiervoor zitten voldoende middelen in de voorziening "onderhoud openbare verlichting".

Haalbaarheidsonderzoek energieopwekkende en geluidwerende voorziening A67

In augustus 2020 heeft uw raad bij de behandeling van het beleid Grootschalige zonne- en windenergie de Kempen een motie aangenomen. Deze motie roept het college op om de mogelijkheden voor een energieopwekkende en geluidwerende voorziening langs de A67 te onderzoeken.

Energieopwekkende voorziening

In april 2023 heeft uw raad besloten om in het regionale OER (Opwek Energie op Rijksvastgoed) traject Klimaatcorridor A67 mogelijke locaties voor energieopwekking te onderzoeken. In september 2023 is, onder leiding van Rijkswaterstaat, gestart met het onderzoek naar kansrijke Rijksgronden langs het traject van de A67 van Bladel tot Deurne. In 2024 zal dit onderzoek worden voortgezet.

Geluidwerende voorziening

Verder heeft uw raad in april 2023 ook besloten om met een apart krediet te starten met een uitvoeringstraject voor een geluidswal bij Oeyenbosch (ondergebracht in programma 4) en om voor de geluidswal bij De Hees en geluidschermen tussen Duizel en Eersel aparte kredieten op te nemen in de Voorjaarsnota 2024. In 2023 bleek al dat de geluidsreductie t.g.v. de aanleg van de geluidswal Oeyenbosch zo gering was dat de argumenten voor een succesvol vergunningstraject naar verwachting onvoldoende zijn. Eind december 2023 zijn de bewoners van Oeyenbosch hierover geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bereikbaarheid;
2. Verkeersveiligheid.

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Verkeer en vervoer				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Bereikbaarheid	1.704.643	1.877.143	4.405.183	-2.528.040
Verkeersveiligheid	523.835	853.335	662.406	190.929
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.228.478	2.730.478	5.067.590	-2.337.112
BATEN				
Bereikbaarheid	68.321	68.321	2.383.804	2.315.483
Verkeersveiligheid	41.000	246.000	122.307	-123.693
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	109.321	314.321	2.506.111	2.191.790

Programma: Verkeer en vervoer				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.228.478	2.730.478	5.067.590	-2.337.112
Kapitaallasten	637.941	1.154.450	432.738	721.712
Apparaatskosten	1.132.834	1.209.758	994.497	215.261
Totaal lasten	3.999.253	5.094.686	6.494.825	-1.400.139
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	109.321	314.321	2.506.111	2.191.790
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	160.528	315.567	231.396	-84.171
Totaal baten	269.849	629.888	2.737.507	2.107.619
Saldo programma	3.729.404	4.464.798	3.757.318	707.480

Productgroep Bereikbaarheid

Dagelijks onderhoud wegen (voordeel van € 17.000,-)

Anders dan het hoge positieve eindsaldo doet vermoeden is er meer geld uitgegeven aan dagelijks onderhoud elementenverhardingen (€ 48.865,- extra). Dit omdat de kwaliteit van de wegen niet te handhaven is op b-niveau en we steeds meer reparaties uitvoeren. Dit hebben wij u al gemeld bij het raadsvoorstel "Risico gestuurd wegbeheer" van januari 2024. We hebben onze begroting hierop inmiddels al structureel aangepast. Het hoge positieve saldo wordt gerealiseerd door € 148.000,- meer inkomsten uit degeneratie-vergoedingen. Deze ontvangen wij wanneer nutsbedrijven onze stoepen en straten openbreken en sleuven graven voor het leggen van kabels en leidingen. Deze vergoedingen zijn voor het opvangen van extra kosten voor het vroegtijdig moeten rehabiliteren van deze verhardingen. Deze degeneratievergoeding kunnen worden overgeboekt naar de "voorziening onderhoud wegen". Hebben per saldo dus geen invloed op het rekeningresultaat.

Onderhoud bermen (nadeel van € 19.000,-)

De kosten voor bermonderhoud zijn ten gevolge van de zeer droge zomer, gevolgd door een kletsnat najaar hoger dan geraamd. Bermen worden tot stof gereden, het gras verdwijnt, het stof wordt met de regen modder en spoelt vervolgens weg. Goede bermen hebben een belangrijke functie voor het behoud van de asfaltverhardingen en voor de verkeersveiligheid. Dit minder intensief uitvoeren zou verkeerde zuinigheid zijn. De kosten voor vervolgschade aan de randen van het asfalt zijn vele malen hoger.

Wegen en kunstwerken (via reserves) (nadeel van € 200.000,-)

Voor de investering KTM Randweg A2 Eindhoven onderdeel mobiliteitshub heeft de raad in 2023 besloten om de afschrijving (€ 200.000,-) te dekken uit de begrotingsruimte. Er zijn echter geen kosten gemaakt. Om de toekomstige dekking van deze kapitaallasten veilig te stellen, is € 200.000 toegevoegd aan de algemene reserve. Tegenover dit nadeel staat een voordeel in programma 11 overheadskosten. Per saldo heeft dit geen invloed op het rekeningresultaat.

Productgroep Verkeersveiligheid

Overige verkeersvoorzieningen (voordeel van € 23.000,-)

Afwijking is ca. € 23.000. Deze is met name te wijden aan de regionale ondersteuning en was minder dan begroot.

Onderhoud en beheer openbare verlichting (voordeel van € 51.000,-)

Zowel het jaarlijks onderhoud van de openbare verlichting als de kostenstijging voor het elektriciteitsverbruik vielen beiden ongeveer € 25.000 lager uit dan (bij)geraamd.

In de primaire begroting was € 105.000 geraamd voor elektriciteitsgebruik. Bij de 2e berap is dit opgehoogd naar € 220.000. Uiteindelijk zijn de boeken in 2023 gesloten op € 195.000 voor energiegebruik voor openbare verlichting. Ten opzichte van de oorspronkelijke raming zijn dit 85% hogere kosten. Voor wat betreft de openbare verlichting is € 25.000,- minder uitgegeven vanwege het feit dat er meer LED verlichting is dat minder onderhoud vraagt en er betere planmatig onderhoud door de onderhoudsondernemer is gepleegd.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan in dat jaar voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn in dat jaar budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (nadeel van € 17.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investerings

#	Jaar wijziging	Omschrijving	Beschikbaar.	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2017	Vervanging verharding Kneigselsedijk/ Duiselseweg (MIP2017)	830.000	467.246	362.754	362.754
2	2017/2019	Aanleg fietspad Stevert (MIP2017)	1.010.000	146.020	863.980	863.980
3	2019/2021	Herin knegselsedijk/Duiselseweg	2.270.000	1.979.911	290.089	0
4	2019	Vrijliggend fietspad Duiselseweg	700.000	12.712	687.288	687.288
5	2020	Vrijliggend fietspad Urnenweg (MIP 2020)	700.000	121.880	578.120	578.120
6	2019/2021	Bijdr bereikbaarheidsagenda regio brede projecten	422.000	212.457	209.543	209.543
7	2021/2022/2023	Steensel weer een dorp 2e fase (wegen, RW)	525.000	454.515	70.485	0
8	2021/2022	Verv verharding Korenbloemln (2021 BR Rehab wegen)	370.000	333.108	36.892	0
9	2021/2023	Looproute mensen met beperking Markt-Hint	50.000	48.558	1.442	1.442
10	2021/2023/2023	Herinrichting Carquefouplein	828.000	67.980	760.020	760.020
11	2021/2021	Herinrichting Hazenstraat - Stokkelen (2021)	1.076.000	715.132	360.868	360.868
12	2021/2021/2022	Haalbaarheidsonderzoek geluidswal A67 (2021)	159.605	150.390	9.215	9.215
13	2022/2023	Verv verharding reconstr Schadewijkstraat	1.396.000	22.375	1.373.625	1.373.625
14	2022/2022	Rehab Eerdbrand (ged Lage Heide gemeentegrens; Rehab wegen)	239.600	217.414	22.186	0
15	2022/2022	Rehab Lage Heide (ged Eerdbrand-Stokkelen)	548.000	293.850	254.150	0
16	2022/2022	Reconstructie en verbreden fietspad Rosheuvel	150.000	130.802	19.198	0
17	2022/2022	Rehab fietspad Meerstraat (sgt A Fraserpad)	247.000	51.857	195.144	0
18	2022/2023	Fietsvoorz Buivensedreef Knegsel	125.000	25.945	99.055	99.055
19	2022	Fietsviaduct Haagdoorn-Meerheide	100.000	0	100.000	100.000
20	2022/2023	Vervanging verhard Willibrordusstr Wintelre	616.000	43.327	572.673	572.673
21	2022/2022/2023	Rode fietsstroken Oirschotsedijk	328.885	256.733	72.152	0
22	2022	Aanleg uitkijkpunt De Run	50.000	0	50.000	50.000
23	2022	Wandelbruggetje De Run	60.000	0	60.000	60.000
24	2022/2023	Herinrichten Hazenstraat	536.344	407.607	128.737	128.737
25	2021/2022	Vervangen brug Heike Vesseem	325.000	297.028	27.972	0
26	2022/2023	Steensel weer 1 dorp, 3e fase	1.600.000	207.704	1.329.296	1.329.296

27	2023/2023	Reconstr.Kerkstraat (carqufouplein-hoolstr.) Wegen	265.000	0	265.000	265.000
28	2023	Vervanging verharding Broekstraat	450.000	322.843	127.157	0
29	2023	Rehabilitatie Lage Heide (ged. Stokkelen-boevenheuvel)	360.000	210.792	149.208	0
30	2023	Fietsverbinding F67-De kempenroute	50.000	0	50.000	0
31	2023	Evenemententerrein/Gildeterrein achter de markt	165.000	148.437	16.563	16.563
32	2022/2023	Fietsvoorziening Domineespad Duizel	990.000	20.638	969.362	969.362
33	2023	Aanpassing parkeerplaatsen en groen Duizelseweg Eersel	145.000	0	145.000	0
34	2022/2023	Rode fietsstroken Rouwven	620.808	581.325	39.483	0
35	2023	Voorber. Fietspad Nedermolen/Zandstraat-Turfweg	60.000	0	60.000	60.000
36	2023	KTM Randweg A2 onderdeel F67	5.050.000	25.425	5.024.575	5.074.575
37	2023	KTM Randweg A2 onderdeel mobiliteitshub	200.000	0	200.000	200.000
38	2020/2021	Verkeersveiligheidsplan 2020	142.500	124.960	17.539	0
39	07/09/17/18/20/21	Middenweg Eersel – Bergeijk – N397 (MIP'09+17+)	2.172.169	2.053.332	118.837	118.837
40	2020/2021	Regionale HUB	120.565	124.497	-3.932	0
41	2021/2021/2023	Maatregelen verkeersveiligheid (2021)	117.110	76.177	40.933	40.933
42	2022	Maatregelenpakket mobiliteitsstrategie De Kempen	195.000	17.448	177.552	177.552
43	2022/2022	Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2022)	130.000	54.838	75.162	75.162
44	2023	Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2023)	45.000	6.650	38.350	38.350
45	2022	Uitbreiden verlichting fietspad Rosheuvel	30.000	1.121	28.880	0
		Totaal programma:	26.570.586	10.433.033	16.137.553	14.645.950

1. Vervanging verharding Knegselsedijk/ Duiselseweg

De wegverharding van de Knegselsedijk is vervangen bij het project herinrichting Knegselsedijk/-Duiselseweg (regel 3). Het vervangen van de wegverharding van de Duiselseweg wordt een combinatieproject met de fietsveilige verbinding Duiselseweg (regel 3) en fietspad Buivensedreef (regel 22). Uitvoering medio 2025/2026. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

2. Aanleg fietspad Stevert

Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Bergeijk. De voorbereiding is pas in 2021 opgepakt na capaciteitsafstemming met Bergeijk. De huidige stand van zaken is dat we een definitief ontwerp hebben, de bestemmingsplannen in beide gemeenten zijn aangepast en in 2023 50% provinciale subsidie is toegekend. Momenteel zijn beide gemeenten bezig met de grondaankopen. Start uitvoering Q4 2024. Uit analyse blijkt dat we met de toegekende subsidie voldoende middelen hebben om het project uit te voeren. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

3. Herinrichting Knegselsedijk/Duiselseweg

Dit project is in 2021/2022 uitgevoerd met een 50% subsidie van Provincie Noord Brabant. In 2023 is het project financieel afgerond. Het krediet kan worden afgesloten met een positief saldo van € 290.089,-.

4. Vrijliggend fietspad Duiselseweg

De fietsveilige verbinding tussen Duizel en Knegsel wordt voorbereid als combinatieproject met het vervangen van de verharding Duiselseweg (nummer 1) en de aanleg fietsvoorziening langs de Buivensedreef (regel 18). Uitvoering 2025/2026. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

5. Vrijliggend fietspad Urnenweg

De voorbereiding is in 2022 gestart. Het grootste deel van het tracé aan de zuidkant van de rijbaan was reeds in ons bezit. Twee ontbrekende grondposities hebben we snel kunnen aankopen. Momenteel loopt een vleermuisonderzoek voor de omgevingsvergunning. We werken goed samen met Bladel om het fietspad door te kunnen trekken op Bladels grondgebied. We verwachten in 2025 te kunnen starten met de aanleg. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

6. Bijdrage bereikbaarheidsagenda regio brede projecten

In 2018 is de gemeente een samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030 aangegaan. Onderdeel van dit samenwerkingsovereenkomst is de financiering van de regio brede projecten door alle 21 samenwerkende gemeenten. Voor Eersel bedragen de totale kosten € 422.000,-. In 2024 wordt vervolg gegeven aan het project. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

7. Steensel weer een dorp 2e fase

Deze 2e fase van het project SW1D is in 2023 afgesloten met een positief totaalsaldo van € 70.485. Deze uitvoeringkredieten kunnen worden afgesloten. De 3e fase van SW1D (Eindhovenseweg) start in maart 2024 en heeft een uitvoeringstijd van 16 maanden.

8. Vervangen verharding Korenbloemlaan

Bij de voorbereiding en ten gevolge van de inspraak is de scope van het project flink gewijzigd. De verhardingsmaterialen van de weg zijn blijven liggen. De bomen in de straat en de trottoirs zijn vervangen. Het project wordt afgesloten met een positief saldo van € 36.892,-.

9. Looproute mensen met beperking Markt-Hint

De aanleg van deze loopstrook heeft veel belangstelling van politiek en horecaondernemers. De insteek is om in oktober 2024 te starten met de aanleg van de loopstrook, rekening houdend met de nog te maken keuzes over de bomen en het Rijksbeschermd dorpsgezicht. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

10. Herinrichting Carquefouplein

Dit project is sinds november 2023 in uitvoering in combinatie met de herinrichting van de Kerkstraat (regel 28). Het werk zal in Q2 2024 zijn afgerond. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

11. Herinrichting Hazenstraat - Stokkelen

In 2021 zijn de fietspaden langs Stokkelen verbreed, geasfalteerd en op de hoofdrijbaan zijn verkeersremmers aangebracht. Dit als vervolg op de aanleg van Diepveldenweg (voltooid 2022). Het laatste onderdeel van deze "nulplusmaatregelen N69" is de herinrichting van de Hazenstraat binnen de bebouwde kom. Naast dit (restant)krediet is hiervoor aanvullend krediet beschikbaar gesteld (regel 24). De uitvoering is na de zomer van 2023 gestart, maar door het zeer natte najaar van 2023 is het werk uitgelopen naar 2024. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

12. Haalbaarheidsonderzoek geluidswal A67

Rijkswaterstaat voert nu een eigen onderzoek uit naar de mogelijkheden voor energieopwekking langs de A67; Dit is het OER traject (Opwekking Energie langs Rijkswegen) Klimaatcorridor A67. Wij verwachten hierop nog kosten te maken. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

13. Vervanging verharding reconstructie Schadewijkstraat

De voorbereiding is in 2022 gestart met water(bergings)berekeningen. Dit in combinatie met het Carquefouplein en Kerkstraat. In 2023 is ontwerpproces met de aanwonenden gestart. Momenteel zijn we in gesprek met enkele aanwonenden over (verjaarde) ingebruikname van gemeentegrond. Deze gesprekken verlopen positief. De uitvoering van het werk is gepland voor 2025. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

14. Rehabilitatie Eerdbrand (gedeelte Lage Heide gemeentegrens)

Dit project is samen met Lage Heide (regel 15), en fietspad Meerstraat (regel 19) in 2022 uitgevoerd en in 2023 financieel afgesloten met een positief totaalsaldo van € 471.480. We hebben de werken vroegtijdig in het jaar gunstig kunnen aanbesteden en er bleken weinig bodemverontreinigingen aanwezig te zijn. Daardoor hebben we flinke kostenbesparingen gerealiseerd.

15. Rehabilitatie Lage Heide (ged Eerdbrand-Stokkelen)

Dit project is samen met Eerdbrand (regel 14), en fietspad Meerstraat (regel 19) in 2022 uitgevoerd en in 2023 financieel afgesloten met een positief totaalsaldo van € 471.480. We hebben de werken

vroegtijdig in het jaar gunstig kunnen aanbesteden en er bleken weinig bodemverontreinigingen aanwezig te zijn. Daardoor hebben we flinke kostenbesparingen gerealiseerd.

16. Reconstructie en verbreden fietspad Rosheuvel

Dit project is in 2022 en 2023 voltooid. Het totaal krediet was opgebouwd uit Reconstructie en verbreden fietspad Rosheuvel en Uitbreiden verlichting fietspad Rosheuvel (nummer 46). Deze kredieten kunnen nu worden afgesloten met een positief totaalsaldo van € 48.077,-.

17. Rehabilitatie fietspad Meerstraat (sgt A Fraserpad)

Dit project is samen met Eerdbrand (regel 16) en Lage Heide (regel 17) in 2022 uitgevoerd en in 2023 financieel afgesloten met een positief totaalsaldo van € 471.480,-. We hebben de werken vroegtijdig in het jaar gunstig kunnen aanbesteden en er bleken weinig bodemverontreinigingen aanwezig te zijn. Daardoor hebben we flinke kostenbesparingen gerealiseerd.

18. Fietsvoorziening Buivensedreef Knegsel

Het voorbereiden van de aanleg van een fietsvoorziening Buivensedreef wordt gedaan in combinatie met het vervangen van de verharding Duiselseweg (regel 1) en de aanleg van een veilige fietsverbinding over de Duiselseweg (regel 4). Uitvoering medio 2025/2026. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

19. Fietsviaduct Haagdoorn – Meerheide

Er vindt nu een planstudie plaats naar een permanente regionaal vervoersknooppunt (HUB) nabij de afslag in Eersel bij de A67. Het traject fietsviaduct Haagdoorn – Meerheide is onderdeel van deze planstudie. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024..

20. Vervanging verharding Willibrordusstraat Wintelre

We hebben in 2023 samen met de dorpsraad Wintelre en bewoners een inspraakproces gevoerd over de herinrichting Willibrordusstraat. Alle wensen en ambities van onszelf en van de bewoners opgeteld kost flink meer dan het beschikbare budget voor vervanging van de verharding van de rijbaan. Met name de kosten voor de aanleg van een regenwaterriool voor het oplossen van de wateroverlast zijn hoog. Begin 2024 bieden wij u een raadsvoorstel aan voor (een) aanvullend uitvoeringskrediet. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

21. Rode fietsstroken Oirschotsedijk

Dit project is in 2023 uitgevoerd en kan nu worden afgesloten met een positief saldo van € 72.152,-.

22. Aanleg uitkijkpunt De Run

In 2022 hebben wij cofinancieringsverklaringen afgegeven bij de provincie voor ons 50% aandeel bij projecten in het kader van de Gebiedsimpuls, deelprogramma Run N69. Dit betreft o.a. het uitkijkpunt en het onderstaande wandelbruggetje (regel 23). Deze worden gerealiseerd door Waterschap de Dommel en wij betalen hen straks onze bijdrage. De uitvoering was voorzien in 2024, maar door tegenslagen bij het vaststellen van het Projectplan Waterwet loopt dit verdere vertraging op tot de tweede helft van 2025. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

23. Wandelbruggetje De Run

Zie regel 22. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

24. Herinrichten Hazenstraat

Het laatste onderdeel van deze "nulplusmaatregelen N69" is de herinrichting van de Hazenstraat binnen de bebouwde kom. Hiervoor is dit krediet naast het restantkrediet "herinrichting Hazenstraat-Stokkelen" (regel 11) beschikbaar gesteld. De uitvoering is na de zomer van 2023 gestart, maar door het zeer natte najaar van 2023 is het werk uitgelopen. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

25. Vervangen brug Heike Vessem

De brug is in 2023 vervangen en het project kan worden afgesloten met een positief saldo van € 27.972,-.

26. Steensel weer 1 dorp, 3e fase

De uitvoering van de 3e fase, Eindhovenseweg is gestart in maart 2024. De uitvoeringsduur bedraagt 16 maanden. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

Reconstructie Kerkstraat (Carquefouplein-hoolstraat) Wegen

Dit project is sinds november 2023 in uitvoering in combinatie met de herinrichting van het Carquefou-plein (regel 10). Het zal in Q2 2024 zijn afgerond. Het restantkrediet moet worden overgeboekt naar 2024.

27. Vervanging verharding Broekstraat

Dit project is in 2023 uitgevoerd en kan nu worden afgesloten met een positief saldo van € 127.157. Door een vroegtijdige aanbesteding in het jaar kon een gunstige inschrijving worden behaald.

28. Rehabilitatie Lage Heide (Stokkelen-Boevenheuvel)

Dit project is in 2023 uitgevoerd en kan nu worden afgesloten met een positief saldo van € 132.208. Door een vroegtijdige aanbesteding in het jaar kon een gunstige inschrijving worden behaald.

29. Fietsverbinding F67 – De Kempenroute

Betreft voorbereidingskosten voor het project. Daar zijn we nog volop mee bezig. Het restantbedrag moet daarom in zijn geheel worden overgeheveld naar 2024. Aangezien inmiddels ook het vervolgekrediet beschikbaar is gesteld (zie hierna "KTM Randweg A2 onderdeel F67" wordt dit restantkrediet hieraan toegevoegd.

30. Evenemententerrein/Gildeterrein achter de Markt

Een deel van het terrein is verhard met grasbeton, echter vindt er nog nazorg plaats op het terrein in 2024. Het restantkrediet moet worden overgeheveld naar 2024.

31. Fietsvoorziening Domineespad Duizel

Dit is een gezamenlijk project met de gemeente Bladel. We zijn in 2022 begonnen met een eerste gezamenlijke inspraakavond. Inmiddels is het tracé vastgesteld aan de oostzijde van de rijbaan. Fietzers hoeven dan nergens de rijbaan over te steken tussen Duizel en Hoogeloon. Voor Eersel is dit tracé gunstig. We hoeven maar beperkt grond aan te kopen. De tekeningen voor de grondverwerking zijn gemaakt en de verkennende gesprekken met de eigenaren zijn/worden gestart. In 2024 starten we ook het omgevingsplan. De gezamenlijke uitvoering is voorzien in 2026. Het restantkrediet moet worden overgeboekt naar 2024.

32. Aanpassing parkeerplaatsen en groen Duizelseweg Eersel

Dit project hebben wij eerder in 2023 al afgesloten. Het krediet is al eerder vrijgevallen.

33. Rode fietsstroken Rouwven

Dit werk is in 2022 en 2023 uitgevoerd en kan worden afgesloten met een positief saldo van € 39.483,-.

34. Voorber. Fietspad Nedermolen/Zandstraat-Turfweg

De voorbereiding voor de aanleg van deze fietspaden loopt nog door in 2024. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

35. KTM Randweg A2 onderdeel F67

Betreft met name uitvoeringskosten voor het project fietsverbinding F67-De Kempenroute. Met de voorbereiding zijn we nog volop bezig. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

Zoals hiervoor is toegelicht is tevens het voorbereidingskrediet ad €50.000,- aan dit krediet toegevoegd.

KTM Randweg A2 onderdeel mobiliteitshub

Op dit moment vindt voor zes regionale mobiliteitshubs de planuitwerking plaats. Zoals vastgesteld in het Korte Termijn Maatregelenpakket (KTM) A2 Randweg is de bijdrage voor de gemeente Eersel € 200.000 om een eerste stap te zetten in de realisatie van regionale mobiliteitshubs. Het restantbedrag dient daarom in zijn geheel worden overgeheveld naar 2024.

36. Verkeersveiligheidsplan 2020

Investing is afgerond met een positief saldo van € 17.539,-. Het restantbedrag kan vervallen.

37. Middenweg Eersel – Bergeijk – N397

De aanleg van de weg is onderdeel van de nulplusmaatregelen N69. Deze weg moet zorgen dat de lokale wegen ontlast worden en het verkeer gebruik gaat maken van de nieuwe westparallel. De weg is inmiddels twee jaar in gebruik. Er moet o.a. nog een bosperceel worden aangelegd op Eersels grondgebied. Daarna zal het project worden afgesloten en afgerekend met de gemeente Bergeijk, die penvoerder is van het project. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

38. Regionale HUB

Investering is afgerond met een negatief saldo van € 3.932,-. Het betrof de kosten voor de opstart van de planstudie regionale hub namens 4 Kempengemeenten. De planstudie is ondertussen opgestart en is in een ver stadium. Het restantbedrag kan vervallen.

39. Maatregelen verkeersveiligheid (2021)

De meeste projecten zijn uitgevoerd. Het project verkeersremmende maatregelen Kuilenhurk Vessem is uitgesteld en moet nog worden opgestart. Het restantbedrag moet worden overgeheveld naar 2024.

40. Maatregelenpakket mobiliteitsstrategie De Kempen

Betreft voorbereidingskosten en onderzoekskosten voor uitwerking van het maatregelenpakket Mobiliteitsstrategie De Kempen. Daar zijn we nog volop mee bezig. Het restantbedrag moet daarom worden overgeheveld naar 2024.

41. Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2022)

De meeste projecten zijn uitgevoerd. Het project voetpadenplan in de gemeente is nog niet afgerond. Het restantbedrag moet daarom in zijn geheel worden overgeheveld.

42. Uitvoering verkeersveiligheidsplan (2023)

De meeste projecten zijn uitgevoerd. Het project Berkvenseweg Eersel is uitgesteld en moet nog worden opgestart. De projecten voetpadenplan en parkeerbeleidsplan zijn nog in uitvoering. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

43. Uitbreiden verlichting fietspad Rosheuvel

Dit project is in 2023 voltooid. Het totaal krediet was opgebouwd uit 2 kredieten. Het krediet "Reconstructie en verbreden fietspad Rosheuvel" (nummer 16) hoort hierbij. Het project kan nu worden afgesloten met een positief totaalsaldo van € 48.077,-.

7. Cultuur, sport en recreatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **"Mogelijkheden creëren om inwoners mee te laten doen aan en te kunnen laten genieten van sport, cultuur en recreatie."**

*Recreatie komt ook terug in programma 8 'Economische structuur' (toerisme).

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
SPORT		
Indicator	Realisatie	Norm
Percentage niet sporters <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel 46% Gemeenten <25.000 inwoners 47,9%	Norm gerealiseerd?
	2020 Eersel: 46,2% Gemeenten <25.000 inwoners: 50,5%	

--	--	--

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- *Inzet combinatiefunctionarissen voor basisscholen en Zeer Moeilijk Lerende Kinderen (ZMLK) school;
- *Inzet buurtsportcoaches voor ouderen, ouders en jonge kinderen, 30-plussers en 50-plussers en mensen met een beperking;
- *Ondersteuning verenigingen door sportcoördinator.
- *Deelname aan Uniek Sporten Uniek Sporten Brabant biedt gratis ondersteuning aan Brabanders met een beperking of chronisch ziekte bij het vinden van een passende sport.
- *Initiatief voor Parkinson en MS. Het opzetten van een werkgroep voor doelgroepen Parkinson en MS getuigt van proactief handelen en het identificeren van wat we missen in het bestaande aanbod. Dit zal naar verwachting leiden tot nieuwe en verbeteren programma's voor deze specifieke doelgroepen.
-
- *Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Beweegakkoord.

Indicator	Realisatie	Norm
Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over sportvoorzieningen (burgerpeiling)	2023 Eersel: 2023: Gegevens (nog) niet beschikbaar Gemeenten <25.000 inwoners 68%	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
		Norm gerealiseerd?
	2022 Eersel: 74%	
	2020 Eersel: 76%	

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- *In stand houden voldoende toekomstbestendige sportvoorzieningen.
- *Sportbeoefening voor iedereen mogelijk (blijven) maken;
- *Open staan voor nieuwe sporten, maar kiezen van multifunctioneel gebruik van bestaande voorzieningen;
- *Uitvoeren toekomstbestendig accommodatiebeleid.
- * In 2023 is begonnen met een herijking / actualisatie van het accommodatiebeleid. Besluitvorming vindt plaats Q2 2024
- *Uitvoering geven aan het regionaal Kempisch Sport- en Beweegakkoord.

CULTUUR EN CULTUUREDUCATIE

Indicator	Realisatie	Norm
Tevredenheid van inwoners over het aanbod van culturele voorzieningen uitgedrukt in een rapportcijfer	2023: Eersel 6,6	Norm: < het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners
	2022 Eersel 6,6	Norm gerealiseerd?

(burgerpeiling waarstaatjegemeente)	2020 Eersel 6,6 Deze vraag is als maatwerkvraag toegevoegd aan de standaard vragenlijst Burgerpeiling. Derhalve is er geen cijfer beschikbaar van gemeenten < 25.000 inwoners	
<p>Wat hebben we hiervoor gedaan?</p> <ul style="list-style-type: none"> *Inzet combinatiefunctionarissen; *Cultuureducatie bieden we structureel aan alle leerlingen van 4 tot en met 18 jaar. Ieder kind komt minimaal een, en zo mogelijk twee keer, in aanraking met elke kunstdiscipline (theater, dans, muziek, beeldend, multimedia, literatuur en cultureel erfgoed); *Muziekschool, harmonieën en fanfare verzorgen muzieklessen op basisscholen; *We houden een basisbibliotheek in Eersel en een jeugdbibliotheek-voorziening in elke kern in stand; *Vier keer per jaar bieden we een naschools aanbod cultuur aan voor een periode van zes weken; *We ondersteunen instellingen op gebied van cultuur via een subsidieprogramma; *We ondersteunen ad hoc producties en manifestaties; *We ontwikkelen een kunstwandelpad Het Groene Lint in samenwerking met de stichting. *Het Kempenmuseum wordt verbouwd en het museaal profiel wordt aangepast aan deze tijd. 		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Gebruik van gemeentelijke accommodaties aantrekkelijker maken

Zie hiervoor de toelichting onder investeringen de tekst in programma 1.

Zwembad Eersel

Zie voor de toelichting de tekst onder Investerings.

Opstellen beleid spelen, bewegen en ontmoeten.

Opstellen van nieuw beleid ter stimulering van spelen, ontmoeten en bewegen in de openbare ruimte in brede zin. De maatschappij verandert de laatste jaren in snel tempo. Vergrijzing, decentralisaties en de veranderende rol die de gemeente inneemt bij haar zorg voor bewegen, ontmoeten en spelen vraagt om integraal beleid wat hierbij aansluit. Het huidige speelbeleid van de gemeente Eersel is aan een herijking toe. Dit werd de afgelopen jaren onder meer duidelijk toen diverse initiatieven ingediend werden voor het aanleggen van nieuwe plekken voor spelen, bewegen en ontmoeten. Deze initiatieven sloten niet aan bij de uitgangspunten van het huidige beleid (welzijnskader en het accommodatiebeleid) en bleken daarmee niet haalbaar. Hierdoor zijn deze initiatieven niet verder opgepakt. In 2023 is een breed onderzoek uitgezet over de tevredenheid van de huidige speelvoorzieningen. De opbrengsten van dit onderzoek worden meegenomen in het nieuwe beleid.

Kunstroute Het Groene Lint

De werkzaamheden met betrekking tot de vlechthekken ten behoeve van de "Kunstroute Het Groene Lint" zijn overgedragen aan "Stichting Kunstroute Het Groene Lint" die in november 2018 is opgericht. Naast de aanleg van het verbindende element 'Het Lint' in de vorm van vlechthekken worden langs de route op Eersels grondgebied autonome kunstwerken geplaatst door de gemeente. In 2021 is een autonoom kunstwerk geplaatst en in 2022 nog twee. Het is niet gelukt om in 2023 een autonoom kunstwerk te plaatsen langs de route. Mits de financiering voor kunstwerk "Het verdwenen volkje" rond is wordt het kunstwerk in 2024 geplaatst.

LandArt project om de kernen van Eersel te verbinden met Kunst

De LandArt-tentoonstelling is in 2021 gehouden bij het Groot en Klein Meer te Wintelre en in 2023 is een LandArt tentoonstelling georganiseerd in de kern Kneghel. We kijken terug op een geslaagd evenement met tussen de 10.000 en 12.000 bezoekers. Het educatieve deel is bezocht door 31 klassen van basisscholen uit de Kempen en is zeer enthousiast ontvangen door de scholen. Bij de opening van de tentoonstelling in Kneghel is een permanent kunstwerk onthuld ter nagedachtenis aan José Cordewinders.

Kempenmuseum de Acht Zaligheden

Op basis van het rapport "Uitwerking business case Kempenmuseum" van House of Leisure/Markteffect heeft de gemeenteraad in november 2020 besloten te kiezen voor de uitwerking van Ontwikkelrichting 1.4: Museum met Bezoekerscentrum op de huidige locatie. Deze richting is in 2021 uitgewerkt tot een concreet plan in de vorm van schetsontwerpen, begrotingen, visuals e.d.

De uitgewerkte plannen zijn opgenomen in het Bidbook "Innovatie door schaarste". In mei 2022 heeft de raad besloten in te stemmen met de plannen en hiervoor een krediet beschikbaar te stellen.

In 2022 en 2023 zijn de schetsplannen uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp. Er is een aannemer geselecteerd en een bouwteam gevormd. In 2024 wordt het voorlopig ontwerp uitgewerkt naar een definitief ontwerp. 2024 En 2025 zijn de jaren van planrealisatie. De verwachting is dat medio 2025 de plannen zijn uitgevoerd.

Update van het bestand cultuurhistorisch waardevolle panden

In 2023 hebben we verdere stappen gezet in het actualiseren van het erfgoedbestand. Naast gemeentelijke monumenten zijn er ook beschermde cultuurhistorische waardevolle panden in Eersel. Deze panden zijn beschermd via het omgevingsplan. De lijst met cultuurhistorische waardevolle panden van de gemeente Eersel omvat circa 600 panden, zonder dat er een duidelijke redengevende omschrijving per pand is. In 2022 waren reeds de panden in Eersel beschreven. In 2023 zijn de cultuurhistorische waardevolle panden in Steensel en Duizel beschreven. Daarnaast is de opdracht gegeven voor de inventarisatie van de panden in Kneghel, Vesseem en Wintelre, welke naar verwachting wordt uitgevoerd in de eerste helft van 2024. Vervolgens kan een integrale afweging worden gemaakt of de huidige lijst nog aansluit bij het beoogde doel van de bescherming van waardevolle panden/ objecten in Eersel.

Onderhoud sportvelden

Afgelopen jaar hebben we op een sportpark proefgedraaid met een robotmaaier. De resultaten hiervan waren goed en de kwaliteit van het gras was beduidend beter.

Doordat er continue gemaaid wordt ligt er ook geen los gras op het veld en is de grashoogte altijd hetzelfde. De pilot is uitgebreid naar 5 sportparken te weten Steensel, Vesseem, Wintelre, Kneghel en Duizel.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Sport en recreatie;
2. Kunst en cultuur.

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Cultuur, sport en recreatie				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Sport en recreatie	797.542	9.757.288	3.232.210	6.525.078
Kunst en cultuur	740.881	768.264	821.106	-52.842
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.538.423	10.525.552	4.053.315	6.472.237
BATEN				
Sport en recreatie	98.219	9.154.141	2.705.805	-6.448.336
Kunst en cultuur	72.461	99.844	156.942	57.098
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	170.680	9.253.985	2.862.747	-6.391.238

Programma: Cultuur, sport en recreatie				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Vershil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.538.423	10.525.552	4.053.315	6.472.237
Kapitaallasten	271.252	913.313	263.616	649.697
Apparaatskosten	222.953	222.953	270.786	-47.833
Totaal lasten	2.032.628	11.661.818	4.587.717	7.074.101
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	170.680	9.253.985	2.862.747	-6.391.238
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	305.000	48.645	-256.355
Totaal baten	170.680	9.558.985	2.911.392	-6.647.593
Saldo programma	1.861.948	2.102.833	1.676.325	426.508

Productgroep Sport en recreatie

Bevorderen sport en recreatie (voordeel van € 81.000,-)

De afwijking is het gevolg van hogere SPUK Sport inkomsten (voor de compensatie van kostenverhogende BTW) dan geraamd in 2023.

Zwembad de Albatros (nadeel van € 29.000,-)

Gevolg van een hogere indexering (CPI) dan begroot over 2022 en het daaraan gerelateerde voorschot voor 2023.

Productgroep Kunst en cultuur

Geen significante afwijkingen.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan in dat jaar voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn in dat jaar budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (voordeel van € 29.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investerings

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar.	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2022	Accommodatiebeleid	80.000	20.613	59.387	59.387
2	2022	Scheidingswand installatie sporthal De Ladder	48.000	25.089	22.910	0
3	2021	Vorbereidingskrediet toekomst zwembad (2021)	100.000	99.589	411	0
4	2022/2023/2024	Zwembad Eersel	9.454.000	21.242	9.432.758	9.432.758
5	2022	Zwembad Eersel grond	612.000	0	612.000	612.000
6	2009	Berging korfbal Wintelre	7.613	0	7.613	0
7	2021	Renovatie tennisaccommodatie Vessem	177.000	318	176.682	176.682
8	2021/2023	Gevelrenovatie hockeyaccommodatie	88.400	0	88.400	88.400
9	2021	Omheinen sportparken Eersel en Steensel	50.000	33.448	16.552	16.552
10	2022	Realiseren extra parkeerplaats sportpark Kneysel Eersel	180.000	164.045	15.955	15.955
11	2023	Onderhoud sportvelden (robotmaaiers)	152.000	149.363	2.637	0

12	2022	Herijking en update erfgoedbestand	28.000	25.377	2.623	2.623
13	2023	Update bestand cultuurhistorisch waardevolle panden	30.000	0	30.000	30.000
14	2016	Dakrenovatie grote schuur museum	25.000	0	25.000	0
15	2022/2023/ 2023	Herontwikkeling Kempenmuseum	3.089.562	138.829	2.950.733	2.975.733
16	2018/2019/ 2020	Kunstwandelpad "verbinden door verbeelden"	343.844	193.714	150.130	45.106
		Totaal programma:	14.465.419	871.626	13.593.793	13.455.197

1. Accommodatiebeleid

Op 4 juli 2023 heeft de gemeenteraad besloten om voor deze ambities het gemeentelijk accommodatiebeleid te actualiseren op de thema's "Aantrekkelijker maken van gemeentelijke accommodaties" en "Basis- en niet Basisvoorzieningen". Er zijn hiervoor bijeenkomsten gehouden met betrokken partijen zoals gebruikers, exploitanten en dorpsraden. In totaal zijn er zo'n 170 partijen uitgenodigd om in een zestal bijeenkomsten mee te denken over het gebruik van gemeentelijke accommodaties. De inbreng van deze bijeenkomsten is besproken tijdens een werkbijeenkomst met de gemeenteraad. Volgens de bestuurlijke planning vindt de besluitvorming rondom het accommodatiebeleid in het tweede kwartaal van 2024 plaats. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

2. Scheidingswand installatie sporthal De Ladder is gereed.

Het werk is uitgevoerd in 2023, waarbij minder budget benodigd was dan begroot. Het restantkrediet € 17.641,- kan vervallen.

3. Voorbereidingskrediet Zwembad Eersel + Krediet Zwembad Eersel (incl. Grond) – (incl. 4 + 5)

Per raadsbesluit van 27 september 2022 is besloten tot de bouw van een nieuw zwembad. Tijdens de raadsvergadering is de configuratie (incl. opties) vastgesteld, Eersel-West (kwadrant 4) aangemerkt als locatie en zijn de financiële middelen beschikbaar gesteld.

Een uitgebreide stand van zaken is gegeven in de 2e bestuursrapportage 2023, welke grotendeels nog actueel is. Doordat het project nog doorloopt in de komende jaren dienen de kredieten (bouw en grond) overgeheveld te worden. Het voorbereidingskrediet kan worden afgesloten. Zoals toegelicht in de 2e berap 2023 is de planning van het project mede afhankelijk van het verkrijgen van een elektriciteitsaansluiting. Het huidige zwembad blijft tot ingebruikname van het nieuwe zwembad in gebruik.

Conform raadsbesluit wordt de bestemmingsreserve zwembad ingezet als dekkingsmiddel, welke nu is overgeboekt naar de algemene reserve ter dekking van dit krediet. Doordat er in 2021 nog rente werd toegevoegd aan de reserves, resteert in deze bestemmingsreserve € 18.110,95. Dit restant kan nu vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

6. Berging korfbal Wintelre

Aangezien er geen aanpassing aan de berging nodig is, kan het krediet komen te vervallen.

7. Renovatie tennisaccommodatie Vesseem (2021)

Tennisvereniging ziet af van renovatie middels zelfwerkzaamheid. Daarom gaat de gemeente de renovatie nu zelf realiseren (i.o.m. de tennisvereniging). Het restantkrediet ad € 176.682,- dient overgeheveld te worden naar 2024.

8. Gevelrenovatie hockeyaccommodatie Eersel (2021)

In 2023 heeft de aanbesteding plaatsgevonden en is de opdracht gegund. De renovatie start voorjaar 2024. Het restantkrediet ad € 88.400,- dient overgeheveld te worden naar 2024.

9. Omheinen sportparken Eersel en Steensel

De omheiningen zijn gereed. Echter zijn er mogelijk nieuwe ontwikkelingen bij sportpark Eersel waardoor er mogelijk aanpassingen aan de omheiningen van sportpark Eersel noodzakelijk zijn. Daarom dient het restantkrediet ad € 16.552,- overgeheveld te worden naar 2024.

10. Realiseren extra parkeerpl sportp Knegsel Eersel

De parkeerplaatsen zijn in 2023 aangelegd. In 2024 worden nog een aantal kleine aanpassingen gemaakt. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

11. Onderhoud sportvelden (robot maaiers) 2023

De robotmaaiers zijn aangeschaft. Het krediet kan worden afgesloten.

12. Herijking en update erfgoedbestand

Het krediet doorschuiven naar 2024. Dit bedrag in combinatie met het krediet voor het update bestand cultuurhistorische panden wordt gebruikt voor de laatste inventarisatie van de kernen Knegsel, Vessem en Wintelre. Tevens zullen in 2024 als laatste deel van het project de belangrijke wederopbouwpanen in de gemeente verder in kaart worden gebracht.

13. Update bestand cultuurhistorisch waardevolle panden

Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024. Dit bedrag in combinatie met het krediet voor het herijking en update erfgoedbestand wordt gebruikt voor de laatste inventarisatie van de panden in de kernen Knegsel, Vessem en Wintelre. De opdracht is reeds gegund en facturatie van een deel heeft recent plaatsgevonden. Hierdoor kan in de eerste helft van 2024 de inventarisatie worden uitgevoerd. Tevens zullen in 2024 als laatste deel van het project de belangrijke wederopbouwpanen in de gemeente verder in kaart worden gebracht.

14. Dakrenovatie grote schuur museum

Het krediet ad € 25.000,- dient overgeheveld te worden naar 2024 en toevoegen aan het krediet Herontwikkeling Kempenmuseum. Het dak wordt in 2024/2025 gerenoveerd. In de investeringsbegroting van het Kempenmuseum is rekening gehouden met de uitgave van € 25.000,-. Aangezien dit krediet onderdeel uitmaakt van de Herontwikkeling van het Kempenmuseum wordt voorgesteld dit krediet af te sluiten en toe te voegen aan het krediet Herontwikkeling Kempenmuseum.

15. Herontwikkeling Kempenmuseum

Het krediet ad € 2.950.733,- is verhoogd met € 25.000,- voor de dakrenovatie van de grote schuur van het Kempenmuseum. Zie voor meer toelichting de tekst onder de ontwikkelingen en speerpunten. Het krediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

16. Kunstwandroute "verbinden door verbeelden"

Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024. De werkzaamheden op grondgebied van Eersel zijn nog niet afgerond. Gemeente Eersel is penvoerder voor de Leadersubsidie voor de gemeenten Eersel en Veldhoven en Stichting Kunstroute Het Groene Lint. De looptijd voor de Leadersubsidie eindigt medio december 2024. Hierna kan een definitieve afrekening worden gemaakt. Zie voor meer toelichting de tekst onder Ontwikkelingen/speerpunten 'Kunstroute het Groene Lint'. Het restantkrediet bedraagt € 150.130,- en tevens is er nog een restant leader subsidie geraamd ad € 105.024,-. Aangezien nog onzeker is of we recht hebben op deze restantsubsidie, wordt het netto restantkrediet ad € 45.106,- overgeheveld naar 2024.

8. Economische structuur

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **"Economische ontwikkeling gericht op een zo groot mogelijke welvaart"**.

*Werkgelegenheid komt ook terug in programma 0 'Sociale voorzieningen'.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
BEHOUD VAN WERKGELEGENHEID		
Indicator	Realisatie	Norm
Aantal banen per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar <i>(verplicht)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 Eersel: 809,3 (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 694,5	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
*Uitvoering Kempische Industrie Agenda (KIA);		
*Scholingsprogramma's De Kempen;		

Indicator	Realisatie	Norm
Functiemengingsindex (verhouding tussen banen en woningen, 0 = alleen wonen en 100 = alleen werken)	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 Eersel: 53,6% (waarstaatjegemeente) Gemeenten < 25.000 inwoners: 49,3%	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
*Onderzoek naar grootschalige en MKB-kavels in de Kempen (programmering werklocaties)		
GOED VESTIGINGSKLIMAAT		
Indicator	Realisatie	Norm
Aantal bedrijfsvestigingen per 10.000 inwoners* <i>(verplicht)</i> <i>*de wettelijke norm gaat uit van 'per 1.000 inwoners', maar waarstaatjegemeente geeft de indicator per 10.000 inwoners</i>	2023 Eersel: 1.446 (waarstaatjegemeente) Nederland: 1.209	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
*Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandels-visie;		
*Betrokkenheid bij Kempisch Bedrijvenpark;		
*Uitvoering Kempensie Bedrijventerreinen.		
Indicator	Realisatie	Norm
Waardering vestigingsklimaat gemeente (rapportcijfers n.a.v. ondernemerspeiling)* <i>(eigen indicator)</i> <i>*de ondernemerspeiling heeft in 2023 niet plaatsgevonden</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 Eersel: 6,26 (ondernemerspeiling waarstaatjegemeente) Nederland: 6,30	Norm: > het gemiddelde van gemeenten < 25.000 inwoners Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		
*Afleggen bedrijfsbezoeken;		
*Optimaliseren digitale serviceverlening.		
*Ondernemers meer betrekken bij beleidsvorming.		
*Informatievoorziening aan ZZP'ers;		

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Behoud van werkgelegenheid

Uitvoering Kempische Industrie Agenda (KIA) – Slimme Maakregio

Door het Huis van de Brabantse Kempen is in samenwerking met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en de Kempengemeenten een Kempische Industrie Agenda (KIA) ontwikkeld. Dit is een economisch plan voor de Kempen. In samenwerking met de Kempengemeenten wordt hieraan uitvoering gegeven. Voorbeelden zijn het onderzoek naar de Kempische maakindustrie en de Ambitie Slimme Maakregio De Kempen.

De eerste twee jaren zijn projecten echter maar mondjesmaat van de grond gekomen. Reden was het ontbreken van structurele samenwerking tussen de triple helix partijen waardoor de synergie ontbrak. Het KOP heeft daarom het initiatief genomen om ter uitvoering van het KIA alle partijen aan de tafel te krijgen.

Inmiddels heeft het uitvoeren van KIA weer focus, meestal benoemd als Slimme Maakindustrie. Voor Kempische Economische projecten is in de begroting structureel onder de laatste noemer geld opgenomen en uitgegeven voor financiering van project zoals bedoeld door het KIA.

Uitvoering Kempische en Eerselse Detailhandelsvisie

Zowel lokaal, in Kempenverband als in regionaal verband zijn detailhandelsvisies opgesteld. De Eerselse Detailhandelsvisie is voornamelijk de bestuurlijke leidraad voor nieuwe detailhandelsontwikkelingen. De Kempische Detailhandelsvisie is in 2020 geëvalueerd. De conclusie is dat deze visie geen aanpassing behoeft, maar dat nadrukkelijk aandacht moet worden besteed aan de uitvoering daarvan. Samenwerking met de andere Kempengemeenten is daarbij noodzakelijk. Als eerste van de aanbevelingen is de monitoring van (leegstaande) winkelpanden in 2021 uitgevoerd. In Eersel is nagenoeg geen winkelleegstand. De winkelleegstand wordt jaarlijks gemonitord. De Kempische Detailhandelsvisie wordt periodiek besproken binnen het Kempisch Retail Board, waarin ook de gemeente Eersel zitting heeft.

Informatievoorziening aan zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)

Een groot deel van de Eerselse ondernemers bestaat uit ZZP'ers. Daarom besteden we aan deze groep aandacht op het gebied van voorlichting. In november 2023 is samen met de gemeente Reusel-deMierden een goed bezochte voorlichtingsbijeenkomst gehouden met Annemarie van Gaal als inspirerende spreker. In 2024 zal weer een bijeenkomst georganiseerd worden.

Kempische Bedrijventerreinenvisie

De belangstelling voor bedrijfsgrond blijft onverminderd groot. Zowel lokaal als bij het Kempisch Bedrijvenpark (percelen >5000M². I Meerheide III, 2^e fase is inmiddels helemaal uitgegeven. Op dit moment zijn er in de gemeente Eersel geen uitgeefbare bedrijfsgronden meer voorhanden. Ook de gronden op het KBP zijn inmiddels verkocht of in optie gegeven. In 2022 is gestart met een Kempisch onderzoek naar grote (> 5.000 m²) en kleine bedrijfskavels lokaal (MKB-kavels). Dit regionale traject (programmering werklocaties) heeft ook in 2023 zijn beslag gekregen en loopt nog door in 2024.

Goed vestigingsklimaat

Uitgifte Meerheide III

Alle gronden op Meerheide zijn inmiddels uitgegeven. Er zijn geen uitgeefbare gronden meer voorhanden. Zoals hiervoor aangegeven is samen met de Kempengemeenten een onderzoek gestart naar mogelijkheden voor bedrijventerreinen voor grote (KBP) en kleine kavels (lokaal).

Bevorderen Vrijtijdseconomie

Vrijtijdseconomie is een speerpunt in het beleid van onze gemeente. We streven er lokaal en regionaal naar om onze gemeente aantrekkelijk en leefbaar te houden voor onze bewoners, bezoekers en bedrijven. Het is daarom voor ons als gemeente en destiniemetingorganisatie Visit Eersel belangrijk te blijven werken aan het kwalitatief doorontwikkelen van onze gemeente. Vrijtijdseconomie draagt bij aan onze kwaliteit van leven, de sociale cohesie, de publieke voorzieningen, de aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimten, het kunnen ontmoeten, het aangenaam besteden van vrije tijd en gevoel van 'trots'. Dat vraagt om investeringen op het gebied van vrijetijdseconomie.

Wat doen we ervoor regionaal

Samen met de Kempengemeenten Bladel, Bergeijk en Reusel-De Mierden werkt Eersel aan de in 2016 vastgestelde doelen uit de Gezamenlijke Visie Vrijtijdseconomie 'Samen op pad in de Brabantse Kempen'. In 2023 zijn we hier verder mee aan de slag gegaan door opvolging te geven aan het tweede uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie dat loopt van 2022 tot 2026. Afgelopen jaar stond met name in het teken van de, door Land van de Brabantse Kempen, georganiseerde netwerkbijeenkomsten. Hier zijn een aantal actiepunten opgehaald waarmee we in 2023 direct aan de slag zijn gegaan. Er is een strategie opgesteld voor de Kempen om mensen naar het gebied te laten bewegen en ze hier vervolgens te laten rondbewegen. Om deze reden zijn we gestart met een pilotjaar om een "Visit de Kempen" neer te zetten. Zie voor meer informatie over de voortgang van het tweede uitvoeringsprogramma Raadsinformatiebrief "[Voortgang UVP2 VTE Kempen](#)"

Wat doen we ervoor lokaal

Naast de gezamenlijke projecten in de Kempen focussen we ons ook op lokale projecten in de gemeente Eersel. Helaas is er voor een langere periode (7 maanden) geen medewerker vrijetijdseconomie werkzaam geweest. Hierdoor zijn niet alle projecten opgepakt. Deze worden doorgeschoven naar 2024. Zie hieronder een korte toelichting van de lokale projecten in 2023:

- Continuering van de Visit Eersel manager.

Om verder te bouwen aan de kwalitatieve ontwikkeling, aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze gemeente is professionele aansturing van marketing op strategisch niveau continu gewenst. De waaier van samenhangende activiteiten die passen binnen onze vrijetijdsvisie vraagt om meer organiserend vermogen, focus en slagkracht. Sinds de aanstelling van de Visit Eersel manager in 2021 is er de eerste twee jaar al flink gewerkt aan de interne organisatie. Verder is aan het project Eindhoven Backyard, online en offline marketing en het versterken van de samenwerking met (nieuwe) partijen in de gemeente Eersel en de regio gewerkt. Zie voor meer informatie over 2023 en een doorkijk naar 2024 het [jaarverslag Visit Eersel 2023](#). Daarnaast heeft een artikel 213a onderzoek plaatsgevonden met als tweeledige doel om enerzijds de rol van Visit Eersel te onderzoeken en anderzijds Visit Eersel te evalueren. De uitkomsten van dit onderzoek worden in 2024 gepresenteerd aan de raad.

- Optimaliseren routestructuren.
De (toegankelijke) ommetjes in iedere dorpskern hebben een vervolg gekregen. In Knegsel zijn de “Historische Ommetjes Knegsel” gerealiseerd. In 2024 krijgt dit project een vervolg in de overige dorpskernen. Ook de mountainbike-lus in Vessem, de aanpassing van het knooppuntennetwerk bij de Levende Beerze en de Run en het toevoegen van extra beleving op de Markt in het kader van storytelling van de Gloeiige wordt in 2024 opgepakt.
- Fietskronkel.
Het realiseren van een fietskronkel in de gemeente Eersel is één van de uitkomsten van het uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie van de Kempen. Voor deze fietsbeleving is een bidbook opgesteld door de vijf Kempengemeenten. Gezamenlijk vormen de vijf lokale kronkels een unieke marketingtool voor de Kempen. De ambitie is om deze tezamen te openen en in de markt te zetten. In 2024 wordt door de vier Kempengemeenten Bladel, Bergeijk, Reusel-De Mierden en Eersel volop ingezet op dit project (zowel lokaal als binnen de Kempenregio). Het krediet hiervoor is nog niet aangewend.

Innovatie

Het innovatieproject van het Meetnet Luchtqualiteit & Geluid in Eersel, gestart in 2023, is gericht op het vergroten van de relevantie en effectiviteit van het lokale meetnetwerk. Oude opstellingen (meetkasten) worden vervangen. De klankbordgroep van vrijwilligers heeft een formele status en kan gerichte adviezen aan de gemeente uitbrengen. Nieuwe meetinitiatieven, afgestemd op specifieke vraagstukken, leiden tot een herverdeling van de meetcapaciteit, afgestemd met regionale en landelijke netwerken voor kwaliteitsborging. De lancering van het vernieuwde meetnet, met een sterke focus op burgerparticipatie voor een gezonde leefomgeving, staat begin 2024 gepland. Dit project ondersteunt tevens de lokale implementatie van het Schone Lucht Akkoord.

5G Plan

Dit project is afgerond. Het project was gericht op: (1) optimalisatie van het antennengebied zonder de noodzaak extra zichtbare antennes te plaatsen, (2) ontwikkeling van praktische 5G-toepassingen voor zelfstandig wonende senioren in samenwerking met TU/Eindhoven, VodafoneZiggo en Akkedeer en (3) het uitbreiden van interne kennis over 5G met een blijvend geactualiseerde kennisbank. Deze inzichten worden voortgezet in toekomstige (her)ontwikkelingsprojecten van de openbare ruimte, innovatieve projecten.

Rural Data Center de Kempen / data-analyse

Het Rural Data Center (RDC) heeft gezorgd voor de implementatie van meer datagestuurde werken in onder andere de gemeente Eersel. Vanuit onze gemeente groeit de wens naar steeds meer gegevens en informatie voor beleid en projecten. Het koppelen en analyseren van die gegevens heeft toegevoegde waarde voor de kwaliteit van beleid en de uitvoering van projecten. Naast die ‘nieuwe’ informatie is er de behoefte om statistische onderzoeken, zoals de burgerpeiling, in eigen beheer te gaan uitvoeren en vragen ook projecten zoals het lokale meetnet om kennis en expertise over data-analyse. Met de buurgemeenten is gesproken over een vorm waarin het RDC/ data-analyse een meer structurele voortgang kan krijgen. Hiervoor is een samenwerking aangegaan met de gemeente Reusel-De Mierden. Sinds 2023 werken de gemeenten samen op het gebied van data gedreven werken. Hierbij ligt de focus op het bouwen van een infrastructuur die faciliterend is voor werknemers en de toegang tot (toekomstige) informatievraagstukken vereenvoudigd. Oplossingen van informatievraagstukken worden in eigen beheer gezocht. Het Rural Data Center de Kempen bestaat niet meer.

Toepassen van minder glyfosaat op pachtpercelen

Een deskundig bureau is gevraagd om invulling te geven aan het stimuleren en vergroten van de kennis van langjarige pachters over de inzet en het vervangen van glyfosaat door niet-chemische technieken.

Hiervoor is begin 2023 een informatiebijeenkomst georganiseerd voor de langjarige pachters, waarna een brainstormsessie is georganiseerd met loonwerkers en teeltadviseurs uit deze omgeving. Uit deze twee overleggen is informatie opgehaald om een kennistraject te organiseren voor de pachters. Een aantal pachters heeft individuele begeleiding op maat gekregen (op hun vestigingslocatie) van een ervaren, regionale teeltadviseur. Daarnaast is ook de landcoöperatie (een coöperatieve vereniging die natuurlijkvriendelijke landbouw mogelijk maken in deze omgeving) actief geïnformeerd door het deskundig bureau over het duurzaam onkruidbeheer. De landcoöperatie bestaat uit diverse pachters, waardoor nog meer pachters bereikt zijn met de kennis.

Als opvolging is er nog een najaarsbijeenkomst verzorgd waarin een presentatie over probleemonkruiden centraal stond. Deze bijeenkomst heeft geleid tot een informatiedocument over relevante probleemonkruiden. In 2024 wordt het resultaat van dit project gedeeld met de raad.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bevorderen economische bedrijvigheid;
2. Privaatrechtelijke eigendommen
3. Toerisme en recreatie

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Economische structuur				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Bevord. econ. bedrijvigheid	97.947	97.947	113.807	-15.860
Privaatrecht. eigendommen	168.109	688.542	659.895	28.647
Toerisme en recreatie	196.625	196.625	264.717	-68.092
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	462.681	983.114	1.038.420	-55.306
BATEN				
Bevord. econ. bedrijvigheid	238	238	7.543	7.305
Privaatrecht. eigendommen	462.836	1.033.269	1.091.094	57.825
Toerisme en recreatie	0	0	78.249	78.249
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	463.074	1.033.507	1.176.887	143.380

Programma: Economische structuur				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	462.681	983.114	1.038.420	-55.306
Kapitaallasten	34.439	305.439	343.416	-37.977
Apparaatskosten	220.053	368.080	292.223	75.857
Totaal lasten	717.173	1.656.633	1.674.059	-17.426
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	463.074	1.033.507	1.176.887	143.380
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	271.000	246.134	-24.866
Totaal baten	463.074	1.304.507	1.423.020	118.513
Saldo programma	254.099	352.126	251.039	101.087

Productgroep Bevorderen economische bedrijvigheid

Geen significante afwijkingen.

Productgroep Privaatrechtelijke eigendommen

Verhuur en verpachtingen gronden (voordeel van € 18.000,-)

Er zijn meer inkomsten ontvangen aan erfpacht, recht van opstal, geliberaliseerde en langjarige pacht en verhuur gemeentegronden dan is geraamd. Dit komt vooral voort uit de jaarlijkse indexeringen.

Grondzaken algemeen (voordeel van € 54.000,-)

De gemeente heeft vanuit het landbouwareaal een perceel verkocht gelegen aan de Dukesvoort in Duizel (perceel Eersel, H, 1367 groot 6.855 m²) voor een bedrag van € 39.492,-. De koopsom, zoals te doen gebruikelijk, wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve landbouwcompensatiefonds.

Productgroep Toerisme en recreatie

Geen significante afwijkingen.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan in dat jaar voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn in dat jaar budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (voordeel van € 16.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar.	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2014/2015	Aanleg glasvezel (cat.2)	985.520	1.085.268	-99.748	0
2	2015	Aanleg glasvezel (cat.3)	150.000	107.777	42.223	0
3	'15/'17 t/m '23	Innovatie	620.000	589.002	30.998	30.998
4	2022	Meetnet luchtkwaliteit en geluid	85.000	0	85.000	85.000
5	2022	Slim Steensel	75.000	0	75.000	75.000
6	2022	Onderzoek Locaties bedrijventerrein in de Kempen	25.000	9.433	15.567	15.567
7	2022	Ongeregistreerd grondgebruik	75.000	9.500	65.500	65.500
8	2022	Onderzoek startups en innovatiecentrum Markt 29	25.000	0	25.000	0
9	2020	Recreatie uitkijktoren en fietspad/ mindervalidenpad	315.000	117.834	197.166	197.166
10	2021/2022	VisitEersel Manager	162.000	160.734	1.266	0
11	2021	Tijdelijke projectleider vrijetijdseconomie	152.000	97.783	54.217	0
12	2022/2023	Projecten vrijetijdseconomie (BM)	476.000	156.629	319.371	362.399
13	2022	Aanleg wandelpad Markt-Cartierheide	20.000	0	20.000	0
		Totaal programma:	3.165.520	2.333.960	831.560	831.630

1. Aanleg glasvezel (cat.2)

Het glasvezelnetwerk is door KPN (voorheen Reggefiber) aangelegd in de bebouwde kom tot in de meterkast en in het buitengebied cat. 2 tot aan het perceel (homes passed). Dat betekent dat bij alle adressen in cat. 2 die niet hebben deelgenomen, de glasvezel op rol op de erfgrans aanwezig is. In 2014 zijn we gestart met de aanleg van glasvezel. Inmiddels is de overeenkomst met KPN op 1 juli 2023 geëindigd. Alle adressen in cat. 2 die nu nog willen deelnemen kunnen direct met KPN contact opnemen voor een aansluiting, voor hetzelfde bedrag (€ 2.800,-). Hier is de gemeente geen partij meer in. Het krediet kan worden afgesloten. Tegenover de hogere lasten staan extra baten. Daardoor wordt het krediet positief afgesloten met een bedrag van afgerond € 60.000,-.

2. Aanleg glasvezel (cat.3)

Het verre buitengebied cat. 3 is inmiddels ook voorzien van glasvezel door Brofiber. Op een paar adressen na is nu heel gemeente Eersel voorzien van glasvezel. Met de paar adressen is Brofiber nog aan het zoeken naar een oplossing. Met de aanleg van cat. 3 door Brofiber is dit project afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.

3. Innovatie

Vanuit dit budget zijn in de 2023 de kosten (inhuur) betaald van afronding van het 5G-Plan en de samenwerking binnen het Rural Data Center de Kempen. Daarnaast is intensief gewerkt aan het datagedreven werken. Dit werk wordt in 2024 voortgezet. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

4. Meetnet luchtkwaliteit en geluid

In 2023 zijn de voorbereidingen getroffen voor het meetnet 2.0. Met een klankbordgroep is een meetplan opgesteld (aantal meetsensoren en locaties). De leverancier van de meetsensoren heeft een update van de oorspronkelijke meetkasten doorgevoerd. Tijdens het testen zijn nog een aantal tekortkomingen geconstateerd en zijn verbeteringen doorgevoerd. Dit heeft gezorgd dat de planning uitrol eind 2023 niet gehaald is. De aangepaste planning gaat uit dat eind Q1 2024 de meetkasten operationeel zijn. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

Slim Steensel

Gelet op de werkzaamheden op het gebied van innovatie/datagedreven werken en het meetnet is in 2023 geen tijd besteed aan het project Slim Steensel. Eerder heeft een inventarisatie plaatsgevonden van onderwerpen die onder het project geschaard kunnen worden. Ook is om input gevraagd van de vertegenwoordigers vanuit Steensel die participeren in het project. Dit heeft niet geleid tot vervolgstappen.

Begin 2024 zal in overleg met Steensel gesproken worden over de toekomst van het project Slim Steensel. Om vervolgens een doorstart te maken of te stoppen. Vooralsnog het budget overhevelen naar 2024.

5. Onderzoek Locaties bedrijventerrein in de Kempen

Er loopt een regionaal proces met betrekking tot programmering werklocaties. Onderdeel hiervan is een studie naar locaties, welke reeds is uitgevoerd en waarover uw raad in mei 2023 tijdens een bijeenkomst is geïnformeerd. Omdat het traject aangaande werklocaties nog niet is afgerond en er mogelijk nog aanvullende kosten dient restantkrediet te worden overgeheveld naar 2024.

6. Ongeregistreerd grondgebruik

De gemeente bezit veel gronden die versnipperd door de gehele gemeente liggen. Diverse stukken grond zijn door inwoners in gebruik genomen, zonder dat hiervoor afspraken met de gemeente zijn gemaakt (ongeregistreerd grondgebruik noemen we dat). Er is een kans aanwezig dat deze grond door verjaring in eigendom overgaan op de inwoners. En dat willen we zoveel mogelijk voorkomen/beperken.

Momenteel ontbreekt een volledig inzicht op het aantal locaties/ gevallen van ongeregistreerd grondgebruik. Om het ongeregistreerde grondgebruik in beeld te brengen, heeft een extern bureau in opdracht van de gemeente een analyse gemaakt, waarbij is aangegeven welke gemeentegronden in gebruik zijn bij inwoners. In dit overzicht is nog niet meegenomen met welke inwoners een overeenkomst is vastgesteld.

Momenteel wordt bekeken voor welke stukken gemeentegrond er een overeenkomst is gesloten en er dus geen sprake is van ongeregistreerd grondgebruik. Als dit onderdeel is afgerond, is duidelijk inzichtelijk waar sprake is van ongeregistreerd grondgebruik en om hoeveel grond het gaat. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

7. Onderzoek startups en innovatiecentrum Markt 29

Per begin dit jaar is het pand Markt 29 voor een langere periode verhuurt aan een commerciële partij. Om die reden dient het restantkrediet te worden overgeheveld naar 2024.

8. Recreatie uitkijktoren en fietspad/ mindervalidenpad

De gemeente Bladel heeft op 09-11-2023 het Bestemmingsplan Cartierheide vastgesteld. Hiertoe hoort ook het beoogde perceel voor de uitkijktoren en een deel van het fietstracé. Er is echter hiertegen beroep ingesteld bij de Raad van State door de twee partijen. Hierdoor wordt de realisatie van de uitkijktoren vertraagd. Daarnaast is de gemeente Eersel bezig met de voorbereiding voor de

procedure om fietspaden om haar grondgebied aan te leggen als onderdeel van het gezamenlijk project Beleef de Cartierheide. Het restantkrediet dient daarom te worden overgeheveld naar 2024.

9. VisitEersel Manager

Het restant krediet mag komen te vervallen.

10. Tijdelijke projectleider vrijetijdseconomie

Het restant krediet op deze post mag voor € 11.189,- komen te vervallen en dient voor € 43.028,- overgeheveld te worden naar 2024. Dit ten behoeve van het tweede Kempenbrede Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie. Zoals hiervoor beschreven werken we binnen het uitvoeringsprogramma op projectmatige basis waarbij projecten doorlopen van het ene naar het andere jaar. Om deze reden dienen de resterende bedragen van het ene jaar overgeheveld te worden naar het volgende jaar zodat de projecten verder opgepakt kunnen worden. Voor 2022 is dit niet gedaan waardoor Eersel in tegenstelling tot de andere gemeenten in totaal minder geld inlegt voor het UVP2. Om dit te herstellen stellen we voor dat het weggefallen bedrag voor het uitvoeringsprogramma à € 43.028,- van het restant krediet op de post "tijdelijke projectleider vrijetijdseconomie" gehaald wordt en overgeheveld wordt naar 2024 ten behoeve van het krediet Projecten Vrijetijdseconomie.

11. Projecten vrijetijdseconomie

Doordat er in 2023 voor een langere periode (7 maanden) geen medewerker vrijetijdseconomie werkzaam is geweest, zijn niet alle projecten afgerond. Deze worden in 2024 verder opgepakt. Het restantkrediet dient te worden overgeheveld naar 2024.

12. Aanleg wandelpad Markt-Cartierheid

Tussen het schuttersterrein aan de Postelseweg en Postelseweg 158 ligt een onverharde landbouwweg. Deze is gemeentelijk eigendom. Het is een prachtige wandelroute die recreatieve kansen biedt. We willen een studie starten naar de mogelijkheid om dit pad door te trekken naar de Cartierheide. Middels de begroting 2024 – 2027 is besloten om dit project te tijdelijk te vertragen en door te schuiven naar 2026.

9. Bestuur en organisatie

Door het uitvoeren van de activiteiten in dit programma willen we het volgende maatschappelijke effect realiseren: **"Invulling geven aan een 21^e-eeuwse cultuur waarin we als gemeente ruimte geven aan de netwerksamenleving. Samen met partners stimuleert gemeente Eersel een duurzame, dynamische en innovatieve cultuur waarin initiatieven uit de kernen en uit de regio leidend zijn, met als doel betere dienstverlening."**

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Samenwerking Kempengemeenten, strategische agenda

Met onze buurgemeenten binnen 'de Kempen' werken we samen volgens de Strategische Kempenagenda. Het doel van de samenwerking is om gezamenlijk te bouwen aan inhoud en proces. Op ambtelijk niveau wordt samengewerkt via werkgroepen op diverse thema's. Deze werkgroepen rapporteren aan portefeuillehouderoverleggen met verantwoordelijk wethouders. Voorbeelden van thema's zijn wonen, mobiliteit, economie en sociaal domein. Een bijzondere samenwerking binnen 'de Kempen' in 2023 en doorlopend in 2024 is de Bestuursopdracht Vervolg ontwikkelstrategie de Kempen. Uw raad werd hierover periodiek bijgepraat tijdens de Kempencongressen, die meerdere keren per jaar voor de raden worden georganiseerd.

Naast de Bestuursopdracht gingen deze Kempencongressen in 2023 over Brede welvaart en wonen.

Opnieuw verbinden Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten

Na voorbereiding in 2021 en 2022 zijn er per 2023 een aantal wijzigingen doorgevoerd in de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) naar aanleiding van het zogenoemde traject Oud Nieuw Verbinden. Te weten:

- Vanaf 2023 is de GRSK opnieuw verbonden als beleidsarme uitvoerings-organisatie. Er wordt samen gewerkt met 5 gemeenten op het gebied van SSC (Shared Service Center), MD (Maatschappelijke Dienstverlening). Er wordt samen gewerkt met 3 gemeenten, Oirschot, Reusel-de Mierden en Eersel) op het gebied van vergunningverlening en handhaving;

- Vanaf 2023 heeft de gemeente Eersel een informele samenwerking op het gebied van P&O, beleid en juridische zaken met de gemeente Reusel-de Mierden;
- Vanaf 2023 heeft de gemeente Eersel een informele samenwerking op het gebied van milieu en afval met de gemeenten Oirschot en Reusel-de Mierden.

Organisatievisie/ uitbreiding formatie

Een toekomstbestendige gemeente vraagt om een sterke organisatie om alle wensen van de bevolking en de dienstverlening waar te maken. Er moet een evenwicht zijn in de ambities, (externe) ontwikkelingen en de daarbij horende capaciteit. De organisatievisie geeft richting aan de structuur, cultuur en ontwikkeling van de organisatie. De gemeente Eersel had een gemeentelijke bezetting in fte's per 1.000 inwoners van 6,0 in 2023. De groei van het inwoneraantal van Eersel, die in 2022 groeide naar meer dan 20.000 inwoners, zet zich de komende jaren door. De organisatie zal in lijn met deze groei mee moeten groeien om het met inwoneraantal meegroeiende aantal werkzaamheden te kunnen blijven beheersen.

In 2023 werd in het kader van de te verwachten groei de structuur van de ambtelijke organisatie gewijzigd naar een organogram met vier afdelingen en een stafafdeling. Door het hierboven beschreven *Opnieuw verbinden* is het aantal fte's in onze organisatie in 2023 vergroot naar 120,15 (formatie).

Uitvoering coalitieakkoord

Het coalitieakkoord 'Doen, tenzij' is een belangrijke agenda voor de projecten die in 2023 zijn uitgevoerd. In het bijzonder werd in lijn met de planning bij het coalitieakkoord in 2023 gewerkt aan onder andere:

1. een herijking van het subsidieprogramma;
2. het onderzoek naar toekomstig accommodatiebeleid (besluitvorming in 2024);
3. het onderzoek naar de mogelijkheid tot het combineren van verschillende voorzieningen, waaronder middelbare school, gemeenschapshuis en gemeentehuis, aan de rand van Eersel (afronding onderzoek in 2024);
4. het realiseren van een woningbouwprogramma van 1200 woningen;
5. regionale afstemming over de uitbreiding van lokale bedrijventerreinen en de behoefte aan een regionaal bedrijventerrein;
6. een vervolg op de Ontwikkelstrategie voor de vier gemeenten in 'de Kempen';
7. een subsidieprogramma voor het verduurzamen van woningen.

Voor projecten waarvoor geen eigen budget beschikbaar was kon ook in 2023 gebruik gemaakt worden van het krediet 'Uitvoering coalitieakkoord'. Hiervan is met name gebruik gemaakt voor de Ontwikkelstrategie de Kempen en het bovengenoemde onderzoek onder 3.

Dienstverlening

De primaire taak van de gemeente is dienstverlening. Ontwikkelingen zoals de participatiesamenleving, digitalisering, netwerksamenleving en datagedreven werken zijn van invloed op onze dienstverlening.

De gemeente wil ruimhartig ruimte geven aan initiatieven en kansen van inwoners. Laagdrempelig en servicegericht.

Bij onze visie op dienstverlening "De mens centraal" horen 3 belangrijke uitgangspunten en resultaten:

1. We verplaatsen ons in de belevingswereld van onze inwoners;
2. We communiceren duidelijk en eenvoudig;
3. We werken intern en extern samen in het belang van onze inwoners.

Samen met inwoners werken we aan de ontwikkeling van de gemeente als een aantrekkelijke en veilige woongemeente. Inwoners leveren waardevolle input over de leefbaarheid en openbare ruimte op het gebied van afval, verkeer en veiligheid in de vorm van meldingen openbare ruimte. We blijven onze dienstverlening op het gebied van meldingen openbare ruimte verbeteren.

Bezwaarschriftencommissie

Indien een belanghebbende zich niet kan vinden in een besluit van de gemeente Eersel, dan bestaat de mogelijkheid om een bezwaarschrift in te dienen. Bij ontvangst van een bezwaarschrift onderzoekt de behandelend ambtenaar of het bezwaar kan worden weggenomen. Als dat niet het geval is, wordt het bezwaarschrift doorgaans op een hoorzitting behandeld. De bezwaarschriftencommissie adviseert onafhankelijk en op basis van de Verordening commissie bezwaarschriften gemeente Eersel 2010. Daarna brengt de commissie een advies uit aan het bestuursorgaan.

In 2023 zijn er 11 bezwaarschriften ingekomen. Hiervan hadden er 4 betrekking op een verkeersbesluit, 3 op een omgevingsvergunning, 2 op een last onder dwangsom, 1 op een sluiting op grond van de Wet Damocles en 1 op een evenementenvergunning. Van deze bezwaarschriften zijn er 2 ingetrokken, was er 1 niet-

ontvankelijk, waren er 5 ongegrond en 3 gegrond. Deze laatste 3 hadden allemaal betrekking op dezelfde casus. De procedure hierover is nog niet afgerond.”

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Bestuursorganen
2. Organisatie

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Bestuur en organisatie				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Bestuursorganen	1.167.071	1.224.842	1.190.555	34.287
Maatschappelijke registratie	101.761	101.761	101.496	265
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.268.832	1.326.603	1.292.051	34.552
BATEN				
Bestuursorganen	0	0	360.437	360.437
Maatschappelijke registratie	228.672	228.672	238.560	9.888
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	228.672	228.672	598.997	370.325

Programma: Bestuur en organisatie				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.268.832	1.326.603	1.292.051	34.552
Kapitaallasten	0	250.000	47.732	202.268
Apparaatskosten	541.191	541.191	572.732	-31.541
Totaal lasten	1.810.023	2.117.794	1.912.515	205.279
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	228.672	228.672	598.997	370.325
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	0	250.000	47.732	-202.268
Totaal baten	228.672	478.672	646.729	168.057
Saldo programma	1.581.351	1.639.122	1.265.786	373.336

Productgroep Bestuursorganen

Verkiezingen (nadeel van € 45.000,-)

In 2023 zijn er twee data geweest waarop verkiezingen zijn georganiseerd. Op 15 maart waren de Provinciale Statenverkiezingen en de Waterschapsverkiezingen. Op 22 november hebben de Tweede Kamerverkiezingen plaatsgevonden. Voor 2023 waren de kosten meegenomen voor de organisatie van de verkiezingen op 15 maart. De verkiezingen voor de Tweede Kamer waren onverwacht en niet begroot.

Raad (voordeel van € 24.000,-)

De salariskosten voor de raad zijn hoger begroot dan werkelijk. De salariskosten worden in totaliteit toegelicht in programma 11.

Burgemeester en wethouders (voordeel van € 48.000,-)

De salariskosten voor het college zijn hoger begroot dan werkelijk. De salariskosten worden in totaliteit toegelicht in programma 11.

Gewezen wethouders (voordeel van € 361.000,-)

Bij de jaarrekening wordt de voorziening pensioenverplichting (ex-)bestuurders geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. Dit leidt tot een voordeel € 27.000,-.

De voorziening gewezen wethouders is tot op heden gevormd om te kunnen voldoen aan de toekomstige wachtgeldverplichtingen van de huidige/gewezen wethouders. Onze accountant heeft onlangs aangegeven dat op grond van de regeling Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers hier echter pas een voorziening voor mag worden getroffen op het moment dat hier daadwerkelijk aanspraak op wordt gemaakt. Aangezien in de huidige voorziening alleen een buffer is opgebouwd voor onze huidige wethouders moet deze voorziening ten bedrage van € 333.517,- nu bij de jaarrekening vrijvallen. Voorgesteld wordt om uit hoofde van het voorzichtigheidsprincipe en het beslag wat al op onze reserves wordt gelegd hiervoor de bestemmingsreserve gewezen wethouders te vormen voor € 333.000,-. Hiermee kunnen dan de toekomstige aanspraken gedekt worden.

Productgroep Organisatie

Geen significante afwijkingen.

Kapitaallasten investeringen

De kapitaallasten (rente en afschrijving) van investeringen komen zowel tot uiting op dit programma als in programma 11 overhead. Voor een goed inzicht tussen de begrote en werkelijke kapitaallasten worden deze in totaliteit toegelicht in programma 11.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (voordeel van € 17.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar.	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2022	Uitvoering coalitieakkoord	250.000	58.456	191.544	191.544
2	2020	Optimaliseren processen dienstverlening (MIP 2020)	23.336	21.371	1.965	0,-
		Totaal programma:	273.336	79.827	193.509	191.544

1. Uitvoering coalitieakkoord

Het krediet voor de uitvoering is ingesteld voor het financieren van projecten die voortkomen uit het coalitieakkoord 'Doen, tenzij', gedurende de coalitieakkoord 2022-2026. Een gedeelte van de projecten kent haar eigen financiering, een ander deel niet. Deze tweede categorie vindt voor de uitvoering haar financiering binnen dit krediet. In 2023 waren dit voornamelijk het onderzoek naar het combineren van voorzieningen aan de rand van Eersel en de bestuursopdracht om te komen tot een vervolg op de Ontwikkelstrategie voor de Kempen. Om dit krediet beschikbaar te houden voor projecten die hier hun financiering in kunnen vinden dient het restant overgeheveld te worden naar 2024. Begin 2024 is het krediet opgesplitst in een krediet voor de Ontwikkelstrategie en een krediet voor de overige projecten uit het coalitieakkoord.

2. Optimaliseren processen dienstverlening

Het systeem voor de behandeling van meldingen openbare ruimte (Buiten Beter) is sinds 2022 volledig operationeel. In 2023 is het ketenproces verder geoptimaliseerd. Een deel van de werkzaamheden aan de openbare ruimte wordt uitgevoerd door ketenpartners, zoals aannemers. In 2022 is een module voor contractbeheer in het Document Management Systeem (DMS) aangekocht. In 2023 is deze technisch volledig geïmplementeerd voor de organisatie. Voor het team Vastgoed en Grondzaken zijn al zo'n 600 contracten vastgelegd, bijvoorbeeld voor het onderhoud en beheer van de gymzalen. De module bevat termijnbewaking, waardoor de organisatie ondersteund wordt bij zowel het tijdig verlengen of opzeggen van contracten, als het opvolgen van afspraken die in de contracten zijn vastgelegd. In 2024 breiden we het contractbeheer in de module verder uit binnen andere teams in de organisatie. Daardoor krijgen we meer grip op ons totale contractbeheer. Deze werkzaamheden vallen binnen de reguliere uren, er is geen aanvullend budget benodigd. Het resterende bedrag van € 1.965,- mag daarom vrijvallen.

10. Algemene baten en lasten

Het programma algemene baten en lasten is een specifiek programma dat geen maatschappelijk effect beoogt, maar de algemene dekkingsmiddelen en de stelposten. De algemene dekkingsmiddelen zijn met name de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de gemeentelijke belastingen en de deelnemingen.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen;

1. Algemene dekkingsmiddelen

De toelichtingen in onderstaande deze tabel gaan alleen over de kosten die direct worden toegerekend aan de productgroep(en) in dit programma. Voor een toelichting tot de apparaatskosten, kapitaallasten en onttrekkingen aan de reserves in verband met kapitaallasten (afschrijvingen ineens ten laste van de reserves) wordt verwezen naar programma 11.

Programma: Algemene dekkingsmiddelen				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Algemene dekkingsmiddelen	2.574.909	7.511.672	8.737.323	-1.225.651
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	2.574.909	7.511.672	8.737.323	-1.225.651
BATEN				
Algemene dekkingsmiddelen	37.731.915	45.853.412	41.937.746	-3.915.666
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	37.731.915	45.853.412	41.937.746	-3.915.666

In bovenstaande tabel worden de lasten inclusief resultaat getoond.

Programma: Algemene dekkingsmiddelen				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Totaal lasten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	1.351.746	6.348.711	349.878	5.998.833
Kapitaallasten	4.047	4.047	0	4.047
Apparaatskosten	232.535	269.455	232.432	37.023
Totaal lasten	1.588.328	6.622.213	582.310	6.039.903
BATEN				
Totaal baten (excl. Kap.lasten & app.kst.)	37.731.915	45.853.412	41.937.746	-3.915.666
Beschikking over reserves i.v.m. kap.lasten	799.213	1.116.600	512.397	-604.203
Totaal baten	38.531.128	46.970.012	42.450.143	-4.519.869
Saldo programma	-36.942.800	-40.347.799	-41.867.832	1.520.033

In bovenstaande tabel worden de lasten exclusief resultaat getoond.

Productgroep Algemene dekkingsmiddelen

Uitvoering Wet WOZ (nadeel van € 26.000,-)

Het aantal informele bezwaren in 2023 is bijna verdubbeld ten opzichte van 2022. Het aantal formele bezwaren ten opzichte van 2022 is lichtelijk toegenomen. De hogere kosten dan begroot zijn met name gelegen in het feit dat in 2023 meer externe krachten zijn ingehuurd voor de te verrichten werkzaamheden in het kader van de Wet WOZ.

Het nadeel lijkt niet te kunnen worden verklaard aan de hand van verschillen in de toegekende proceskostenvergoeding tussen 2023 en 2022 in het kader van de Wet WOZ. Weliswaar is het aantal 'gegronde' bezwaren toegenomen met 36% ten opzichte van 2022. Echter, het aantal bezwaren waarbij sprake is van een 'WOZ-bureau', die aanspraak kunnen maken op kosten voor rechtsbijstand, is lichtelijk afgenomen. Daartegenover staat dat met ingang van 1 januari 2023 de bedragen van proceskostenvergoeding zijn geïndexeerd met 10,29%. Het een en ander heft elkaar op.

Algemene dekkingsmiddelen (voordeel van € 1.172.000,-)

Algemene uitkering

De algemene uitkering in 2023 is afgerond € 1.172.000,- hoger dan geraamd. Enerzijds komt dit door een tweetal verrekeningen over voorgaande jaren € 33.000,- en anderzijds door mutaties uit de decembercirculaire 2023 welke niet meer meegenomen konden worden in de 2^e bestuurlijke rapportage 2023 (€ 1.139.000,-). De grootste mutaties uit de decembercirculaire zijn:

- € 310.107,- correctie definitie en aantal huishoudens met laag inkomen
- € 179.000,- eenmalig budget voor invoeringskosten omgevingswet.
- € 521.000,- uitkering energietoelage. Deze middelen zijn tezamen met de eerder toegekende rijksmiddelen ad € 269.000,- voor €613.000 in 2023 ingezet voor de bestaande doelgroep. Momenteel lopen nog een aantal aanvragen, derhalve zal het resterende (deels) via resultaatbestemming nog worden ingezet voor uitvoering van deze taak.

Algemene baten en lasten (overige) (voordeel van € 1.094.000,-)

Bij de jaarrekening wordt de voorziening dubieuze debiteuren geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. Dit leidt tot een nadeel van € 21.000,-.

Bij de jaarrekening zijn er diverse bouwgrondexploitaties afgesloten en/of heeft er tussentijdse winstneming plaatsgevonden. Dit resulteert per saldo in een voordeel van € 1.115.000,-. Voor de verdere toelichting wil ik u verwijzen naar de paragraaf 7 grondbeleid.

Vennootschapsbelasting (nadeel van € 143.000,-)

In 2023 bedraagt de niet geraamde vennootschapsbelasting € 143.447,-. Deze vennootschapsbelasting wordt niet geraamd aangezien ook de bijbehorende winst niet wordt geraamd. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 7 grondbeleid.

Overige verschillen (nadeel van € 13.000,-)

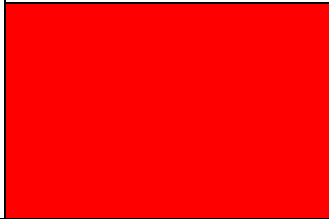

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

11. Overheadkosten

Wat wilden we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan?		
ORGANISATIE		
Indicator	Realisatie	Norm
Formatie in fte per 1.000 inwoners <i>(verplicht)</i>	2023: 6,0 2022: 4,5 2021: 4,5 (Vensters voor bedrijfsvoering)	Norm: 4,8 – 6,1
	Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: 6,4 (2021)	Norm gerealiseerd?
Bezetting in fte per 1.000 inwoners per 31-12-2023 <i>(verplicht)</i>	2023: 5,0 2022: 4,5 2021: 4,6 (Vensters voor bedrijfsvoering)	Norm: 4,5 – 4,8
	Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: 6,5 (2020)	Norm gerealiseerd?
Apparaatskosten per inwoner <i>(verplicht)</i>	2023: € 746 2022: € 623 2021: € 526 (Vensters voor bedrijfsvoering)	Norm: ≤ € 526
	Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: € 623 (2020)	Norm gerealiseerd?
Wat hebben we daarvoor gedaan?		

- Organisatievisie uitvoeren, die streeft naar het maximaal bezetten van onze formatie, in plaats van invullen middels externe inhuur;
- Uitvoering Opnieuw Verbinden, waarmee per 1 januari 2023 medewerkers op het gebied van milieu- en afvalbeleid, juridische zaken ruimtelijke ordening en personeelszaken in dienst zijn gekomen van onze organisatie, in plaats van dat zij werken binnen de GRSK.

ORGANISATIE

Indicator	Realisatie	Norm
Kosten inhuur externen als percentage van de totale loonsom + kosten inhuur externen <i>(verplicht)</i>	2023: 26,0% 2022: 26,3% 2021: 21,7% 2020: 17,7% (Vensters voor bedrijfsvoering) Gemeenten ≤ 50.000 inwoners: 17,7% (2020)	Norm: ≤ 20%
		Norm gerealiseerd?
Overheadkosten als percentage van de totale lasten <i>(verplicht)</i>	2023: 6,0% 2022: 7,2% 2021: 7,4% 2020: 8,80%	Norm: ≤ 15%
		Norm gerealiseerd?

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Organisatievisie uitvoeren, die streeft naar het maximaal bezetten van onze formatie, in plaats van invullen middels externe inhuur.

COMMUNICATIE

Indicator	Realisatie	Norm
Waardering inwoners communicatie en voorlichting uitgedrukt in rapportcijfer <i>(eigen indicator)</i>	2023 Gegevens (nog) niet beschikbaar 2022 Eersel: 6,7 Nederland: 6,3 2020 Eersel: 6,9 Nederland: 6.7 2018 Eersel: 6.8 Nederland: 6.6 (burgerpeiling waarstaatjegemeente)	Norm: ≥ 6.9
		Norm gerealiseerd?

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Inzet van een breed aanbod aan communicatiemiddelen om elke doelgroep te voorzien van de benodigde informatie, met aandacht voor toegankelijkheid;
- Inwoners tijdig betrekken door participatietrajecten te doorlopen;
- Door focus op communicatie aan te brengen, inwoners voornamelijk meenemen in onderwerpen die 'buiten' leven.

Toelichtingen op ontwikkelingen/speerpunten 2023

Organisatie

Bezetting in fte per 1.000 inwoners

Per 1 januari 2023 is er een uitbreiding geweest in fte door 'Opnieuw Verbinden'. Door deze ontwikkeling is de formatie fte per 1.000 inwoners (binnen de norm) gestegen. De norm 'formatie' is daarop eerder aangepast.

Doordat het aantal fte per 1.000 inwoners is gestegen, stijgt ook de bezetting in fte per 1.000 inwoners. De stijging heeft er echter voor gezorgd dat we buiten de norm voor bezetting zijn getreden. De norm van de bezetting was niet eerder aangepast. In de ideale situatie zijn formatie en bezetting gelijk. In de realistische situatie zit de bezetting vaak onder de formatie. In de eerste bestuursrapportage van 2024 zal daarom worden voorgesteld om de norm aan te passen naar het maximum van de norm van de formatie, maar het minimum te behouden zoals deze de afgelopen jaren gehanteerd is. Dit zou betekenen dat de norm vanaf 2024 4,5 – 6,1 fte per 1.000 inwoners wordt.

Apparaatskosten per inwoner

Bij 'Opnieuw Verbinden' is de formatie uitgebreid. Door onder andere deze extra personeelslasten zijn de apparaatskosten gestegen. De stijging van het aantal inwoners was lager dan de stijging van de extra personeelslasten. Hierdoor zijn de apparaatskosten per inwoner toegenomen.

De huidige norm sluit niet meer aan door de stijging van het aantal FTE. Voor de tweede bestuursrapportage en de begroting 2025-2028 wordt onderzocht welke norm past bij de huidige situatie en wordt dan bijgesteld.

Kosten inhuur externen als percentage van de totale loonsom + kosten inhuur externen

In 2023 is er veel capaciteit ingehuurd om de ambities van de gemeenteraad te realiseren. De extra formatie kon namelijk niet geheel worden ingevuld door vast personeel. Er is hierdoor voor veel projecten extra capaciteit noodzakelijk geweest. In 2023 waren er daarnaast nog een aantal bijzondere omstandigheden, zoals de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de tijdelijke vervanging van vacatures. Het blijkt dat al zeker drie jaar de norm niet (meer) wordt gehaald. Voor de tweede bestuursrapportage en de begroting 2025-2028 wordt onderzocht welke norm past bij de huidige situatie en wordt dan bijgesteld.

Communicatie

Door met zorg onderwerpen te kiezen die zowel bestuur, organisatie als inwoners aangaan, kunnen we meer focus aanbrengen. Dat zorgt ervoor dat we inwoners beter en voor lange tijd meenemen in een verhaal dat hen interesseert. Voordeel is dat we onze inwoners en de gemeente dichter bij elkaar kunnen brengen, omdat we in de ogen van het publiek ons bezighouden met zaken die zij belangrijk vinden. Dit draagt bij aan het vertrouwen in de politiek. In 2023 hebben we nieuwe onderwerpen bepaald in samenspraak met bestuur, organisatie en inwoners. De onderwerpen waarop we ons focussen in onze communicatie vallen onder de thema's 'Hoe blijven we als dorp leefbaar in een omgeving die groeit' (denk aan woningbouw, voorzieningen en mobiliteit), 'Energietransitie/Klimaat' en 'Asielmigratie'. Daarnaast hebben we aandacht voor interne communicatie en arbeidsmarktcommunicatie.

Nu de communicatie tussen gemeente en inwoner steeds meer digitaal verloopt, is het meer dan ooit van belang dat de website toegankelijk is voor iedereen. Dus ook voor mensen met een (functie)beperking. Wij leggen in de toegankelijkheidsverklaring op de website verantwoording af over waar we staan en welke stappen we ondernemen. We blijven continu monitoren op onze toegankelijkheid. In 2023 hebben we stappen gemaakt door de voorleesfunctie te introduceren op de website. Op de website van de gemeente kan je gebruik maken van ReadSpeaker. Dit is software die tekst kan voorlezen, vertalen en uitleggen.

Daarnaast hebben we ons ook dit jaar weer gericht op de 'niet digitale' inwoner, door wekelijkse berichtgeving in de Hint en door een gloednieuw gemeentemagazine uit te brengen.

Eind 2022 hebben we de inwonerspeiling uitgevoerd. Communicatie en voorlichting wordt met een 6.7 beoordeeld, dat hoger is dan het gemiddelde van gemeenten van vergelijkbare grootte in Nederland (6.3). Een daling is zichtbaar ten opzichte van de vorige meting, maar het CBS legt uit dat een daling te maken heeft met onvrede die er heerst over Oekraïne en hoge energiekosten. Dit drukt alle resultaten en is ook het landelijk beeld.

We blijven ons inzetten om de communicatie te verbeteren. Uit het onderzoek kwam bijvoorbeeld naar voren dat de Hint (met daarin onze gemeenteberichten) niet goed bezorgd wordt en inwoners daardoor nieuws missen. Daarom hebben wij huis-aan-huis een brief verstuurd met daarin aandacht voor onze digitale nieuwsbrief. Dit heeft een verdubbeling van het aantal abonnees opgeleverd (nu bijna 1400).

Personeel

Door 'Opnieuw Verbinden' zijn het aantal fte's in 2023 uitgebreid. Bijvoorbeeld medewerkers op het gebied van milieu, juridische zaken en P&O zijn teruggekomen naar gemeente Eersel. Door deze uitbreiding in fte is de formatie per 1.000 inwoners toegenomen. Het is in 2023 gelukt om medewerkers aan te nemen, waardoor de bezetting hoger is dan de norm die hiervoor geldt. Echter is dit een positieve afwijking: er is meer bezetting dan dat eigenlijk de norm is.

Informatiebeveiliging/ gebouwenbeheer

De gemeente treft maatregelen om de gemeentelijke informatie (-systemen) zo goed mogelijk te beveiligen. Onder deze maatregelen, zoals verplicht in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), valt het beveiligen van de fysieke toegang tot het gemeentehuis. Het oude systeem is in 2023 vervangen door een nieuw systeem dat voldoet aan de maatregelen zoals gesteld in de BIO en BORG (normenkader voor fysieke beveiliging). Hierdoor wordt onbevoegde toegang tot gemeentelijke informatie en (persoons-)gegevens zo goed mogelijk geweerd. De volledige vervanging is in 2023 afgerond.

Vervanging materieel buitendienst (overig)

In 2023 zijn een loader en vrachtauto besteld. De loader is geleverd. De vrachtauto heeft een langere levertijd waardoor deze in 2024 geleverd wordt. Deze investeringen zijn 5 c.q. 3 jaar later dan gepland vervangen. Bij vervanging staan kwaliteit en duurzaamheid samen voorop.

Onderhoud gemeentehuis

Afgelopen jaar is er een begin gemaakt met de voorbereidingen voor onderhoud van ons gemeentehuis. De afdelingen en teams werden bevraagd naar hun wensen en ideeën. Ook werd het presidium van uw raad betrokken bij de plannen voor de herinrichting van de raadzaal. Op basis daarvan heeft een ontwerp bureau een inventarisatie gemaakt.

Daarnaast zijn de toiletgroepen in de oudbouw in 2023 gerenoveerd, deze waren na 35 jaar toe aan vervanging.

Wat heeft het gekost?

Het programma bestaat uit de volgende productgroepen:

1. Overheadkosten

Programma: Overheadkosten				
Productgroep	Begroting 2023		Werkelijk 2023	Verschil 2023
	Primitief	Na wijziging		
LASTEN				
Overhead	21.068.716	28.935.341	25.300.765	3.634.576
Totaal lasten	21.068.716	28.935.341	25.300.765	3.634.576
BATEN				
Overhead	214.606	1.221.204	1.755.612	-534.408
Beschikking reserves tbv kapitaallasten	3.675.016	3.675.016	1.810.940	1.864.076
Totaal baten	3.889.622	4.896.220	3.566.552	1.329.668
Saldo programma	17.179.094	24.039.121	21.734.213	2.304.908
Doorbelasting kapitaallasten	-2.730.619	-6.204.014	-3.105.246	-3.098.768
Doorbelasting apparaatskosten	-12.689.597	-14.991.489	-14.925.740	-65.749
Totaal doorbelasting	-15.420.216	-21.195.503	-18.030.986	-3.164.517
Saldo programma na doorbelasting	1.758.878	2.843.618	3.703.228	-859.610

Onderstaande tabel is een nadere toelichting op de uitgaven en inkomsten over 2023 en de doorbelasting aan de programma's 1 tot en met 10.

Overheadkosten	Totaal uitgaven	Totaal inkomsten	Totaal saldo	Toerekening aan programma 0-10	Resteert tlv programma "Overhead"
Overhead personeel:					
Lonen en salarissen	9.849.302	372.072	9.477.230	7.170.035	2.307.195
Bijdragen (VTH/Jeugd/KempenPlus)	7.755.705	0	7.755.705	7.755.705	0
Subtotaal personeel	17.605.007	372.072	17.232.935	14.925.740	2.307.195
Overhead organisatiekosten					
Indirecte personeelskosten	873.690	175.878	697.812	0	697.812
ICT (incl. SSC)	2.021.077	368	2.020.708	0	2.020.708
Huisvestingskosten	355.874	112.715	243.159	0	243.159
Facilitaire zaken/inkoop/docum voorz./ catering/ administratie/ verzekeringen	540.999	18.367	522.631	0	522.631
Materieel/werf buitendienst	176.000	2.000	174.000	0	174.000
vervoermiddelen gemeentehuis	13.643	1.180	12.462	0	12.462
Algemene kosten	-57.268	5.600	-62.868	0	-62.868
Subtotaal organisatiekosten	3.924.013	316.110	3.607.903	0	3.607.903
Kapitaallasten	3.771.745	2.878.370	893.376	3.105.246	-2.211.870
Totaal overheadskosten	25.300.765	3.566.551	21.734.214	18.030.986	3.703.228

In relatie tot de begroting worden hieronder de afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht:

Productgroep overheadkosten

Overhead personeel (voordeel van € 1.108.000,-)

De salariskosten van alle afdelingen op de kostenplaatsen zijn € 1.319.000,- lager dan geraamd. Hiervan heeft € 211.000,- betrekking op gekoppelde (lagere) inkomsten dan wel gesloten financiering (riool) waardoor het positief resultaat voor de exploitatie € 1.108.000,- bedraagt.

Dit resultaat ontstaat uit:

- geen invulling vacature tijdelijke bedrijfs-contactfunctionaris	€ 99.000,-
- Lagere pensioen-premie	€ 361.000,-
- Onderuitputting als gevolg van vacatures, lagere inschaling (vacatures worden op max schaal geraamd)	€ 560.000,-
- Diverse overige	€ 88.000,-
	€ 1.108.000,-

Inrichting werkplekken (voordeel van € 202.000,-)

Voor de inrichting van de werkplekken van de formatie uitbreiding is in de begroting een eenmalig budget opgenomen van € 255.930,-. In 2023 zijn de lasten van de werkplekinrichting op de gemeentewerf betaald ad € 54.095,-. Hierdoor resteert er nog een restantbudget van € 201.835,-.

Beheer/Beleid informatie en communicatie Technologie (voordeel van € 32.000,-)

In 2023 is 32.000 euro minder uitgegeven dan begroot. Dit komt enerzijds omdat het voor de Woo (Wet open overheid) beschikbaar gestelde ICT budget in 2023 nog niet volledig is ingezet. De technische implementatie van de Woo is vertraagd doordat het landelijke platform PLOOI niet haalbaar bleek. Vanaf het tweede kwartaal 2023 is het Rijk gestart met de ontwikkeling van een nieuw landelijk platform: de Woo-index. Deze ontwikkeling is afgewacht. In 2024 sluit de gemeente aan op de Woo-index, waardoor het budget alsnog wordt ingezet. Hiervoor is een aanvraag tot budgetoverheveling van € 32.000,- gedaan. Anderzijds is 14.736,- meer dan begroot ingezet voor de aanschaf van nieuwe hardware, om nieuwe medewerkers te faciliteren met de benodigde werkapparatuur.

Beheer en onderhoud gemeentehuis (nadeel € 20.000,-)

De energiebelasting over 2022 en 2023 zijn door onze leverancier in rekening gebracht. Hierdoor hebben we dit jaar € 11.936,- hogere energiekosten gehad dan begroot. Sinds april 2023 wordt het gemeentehuis 's avonds gesloten door een externe partij.

Hierdoor zijn extra kosten gemaakt van € 10.471,-. Verder waren er kleine overschrijdingen in lasten binnen dit budget. Verhuur van onze gebouwen leverde in 2023 € 9.824,- aan extra baten op ten opzichte van de begroting. Al met al betreft het een totaal negatief saldo van 19.618 euro.

Centrale inkoop (algemeen) (nadeel van € 19.000,-)

Bij het opstellen van de begroting maakt gemeente Eersel een inschatting van de inkooptrajecten die via Bizob (Bureau inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant) verlopen. Een deel van de kosten wordt toegerekend aan de betreffende inkoopprojecten. Een algemeen deel valt onder deze post. Dit zijn op dit moment maximaal drie dagen per project. De overschrijding wordt verklaard doordat er zijn meer projecten opgestart in 2024 dan vooraf begroot. Daarnaast hebben we dit jaar een nieuw inkoopbeleid opgesteld in samenwerking met Bizob. Hiervoor zijn extra kosten gemaakt op dit budget.

Kapitaallasten (voordeel van € 809.000,-)

De kapitaallasten (rente en afschrijving) over 2023 zijn per saldo € 809.455,- lager dan geraamd. Door de tijdelijke overtollige liquide middelen hebben we in 2023 een positief renteresultaat van € 245.000,-. Enerzijds bestaat dit rentevoordeel uit uitgespaarde rentelasten door nog niet aangetrokken geldlening (€ 209.000,-) en anderzijds door € 36.000,- hogere baten dan geraamd uit schatkistbankieren. De afschrijvingslasten zijn als gevolg van de openstaande kredieten € 2.428.000,- lager dan geraamd. Tegenover het voordeel op rente en afschrijving staat een lagere beschikking over de reserves ad € 1.864.000,- waardoor per saldo de kapitaallasten €809.000 lager zijn dan geraamd.

In het jaar waarin een krediet beschikbaar wordt gesteld, worden ook de reservemutaties ter dekking van kapitaallasten begroot. De reservemutaties worden verwerkt op basis van de werkelijke inkomsten en uitgaven op de kredieten. Hierdoor ontstaan voor- en nadelen ten opzichte van de begroting. Deze voor- en nadelen zijn budgetneutraal en hebben daarom geen effect op het jaarrekening resultaat.

Overige verschillen (nadeel van € 19.000,-)

Gelet het grote aantal producten en de daaraan gekoppelde budgetten worden de verschillen op hoofdlijnen verklaard. Dat betekent dat een optelling van de verklaarde bedragen niet altijd aansluit met het totale verschil. Dat komt dan door een samenstel van kleine afwijkingen, welke niet worden toegelicht.

Investeringen

#	Jaar	Omschrijving	Beschikbaar	Uitgaven t/m 2023	Restant	Over te hevelen
1	2022	2021 Digitaal vervanging milieuvergunning	40.000	0	40.000	40.000
2	2020	Inhuur cyclisch bouwen	832.514	403.791	428.723	428.723
3	2021/2022	Informatie Beveiliging/ gebouwen beheer	330.000	341.417	-11.417	0
4	2022	Materieel buitendienst (pick-up)	45.000	40.485	4.515	4.515
5	2023	Materieel buitendienst Loader en vrachtauto	177.000	21.800	155.200	155.200
		Totaal programma:	1.424.514	807.494	617.019	628.437

1. 2021 Digitaal vervanging milieuvergunning

In 2023 is gestart met de voorbereidingen voor het digitaliseren en vervangen van de milieuvergunningen tot en met 2010. De milieuvergunningen worden gedigitaliseerd, zodat ze digitaal worden overgebracht worden naar de archiefbewaarplaats, het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven. De papieren dossiers worden daarna vernietigd. Eind 2022 heeft het RHCE een normdocument gepubliceerd met daarin de eisen voor vervanging en digitale overbrenging van milieuvergunningen. Begin 2023 zijn we gestart met de voorbereidingen, waarbij we direct rekening houden met de eisen die het RHCE stelt. In 2023 lag de focus echter nog op het overbrengen van de gedigitaliseerde bouwvergunningen. Alle batches (6 in totaal) zijn aangeboden aan het RHCE, waarbij van één batch nog de goedkeuring wordt afgewacht. Bouwvergunningdossiers zijn vanaf 2024 digitaal te raadplegen in het e-depot van het RHCE. De in het bouwvergunningproject opgedane kennis nemen we mee in het milieuvergunningenproject. In 2024 ronden we de voorbereidingen, zoals het schonen van de milieudossiers, af en worden de dossiers aangeboden aan het scanbedrijf. Het streven is om in 2024 alle milieuvergunningen tot en met 2010 over te brengen naar het RHCE. Voor de uitvoering van de werkzaamheden is het volledige restantkrediet van € 40.000,- benodigd en dient overgeheveld te worden naar 2024.

2. Inhuur cyclisch bouwen

Ook in 2023 zijn initiatieven in het stedelijk gebied begeleid en getoetst op haalbaarheid. Daarvoor worden stedenbouwkundige randvoorwaarden opgesteld. Als initiatieven doorgaan worden gemaakte kosten via anterieure overeenkomsten verhaald op initiatiefnemers. Soms vallen locaties af omdat initiatiefnemers/grondeigenaren geen interesse meer hebben in transformatie van hun locatie. Er komen nieuwe locaties bij omdat nieuwe initiatiefnemers zich melden. Deze locaties leveren

onvoldoende woningaantallen op om te kunnen voldoen aan de woningbehoeften. Daarom wordt ook vanuit het krediet de woninguitbreiding in iedere kern van onze gemeente voorbereid. De inhuur van projectleiding wordt vanuit het budget (voor)gefinancierd, voordat grondexploitaties zijn geopend. In 2023 is ook vanuit cyclisch bouwen het afwegingskader uitbreidingslocaties opgesteld en vastgesteld. Het restantkrediet voorziet in voortzetting van het project cyclisch bouwen t/m 2027. Het restantkrediet dient overgeheveld te worden naar 2024.

3. Informatie beveiliging/ gebouwen beheer

Het toegangscontrolesysteem, dat in totaal bestaat uit het toegangscontrolesysteem, inbraaksysteem, camerasysteem en intercom, is vervangen en uitgebreid. De werkzaamheden zijn afgerond in het eerste kwartaal van 2023. Het systeem is nu volledig operationeel. Het krediet kan worden afgesloten.

4. Materieel buitendienst (pick-up)

De loader is in 2023 geleverd. In 2024 worden er nog waarschuwingslichten op de wagen gemontereerd. Hierdoor dient het krediet te worden overgeheveld naar 2024.

5. Materieel buitendienst Loader en vrachtauto

De vrachtwagen is in februari 2023 besteld, maar vanwege de lange levertijd zal deze in 2024 afgeleverd worden. Hierdoor dient het krediet te worden overgeheveld naar 2024.